๚ นโม ตสฺส ภควโต อรหโต สมฺมาสมฺพุทฺธสฺส๚

วินยปิฎก

สํคายนสฺส ปุจฺฉา วิสฺสชฺชนา

โอกาส ทานกถา

สุณาตุ เม ภนฺเต สงฺโฆ, มหตี อยํ ปริสา, เอวรูปาย ปริสาย น สุกรา สพฺพโส กถํ สาเวตุํ, ตสฺมา อายสฺมโต จ ชวนเตฺถรสฺส ปขุกฺกูนครวาสิโน อายสฺมโต จ วิจิตฺตสาราภิวํสสฺส ติปิฏกธร ธมฺมภณฺฑาคาริกสฺส วินยปุจฺฉนภารญฺจ วินยวิสฺสชฺชน ภารญฺจ อาวหิตุํ โอกาสํ ทมฺมิ, กโรถ ตุเมฺห อาวุโส ฉฏฺฐสํคีติปุพฺพงฺคมานิ วินยปุจฺฉน วินยวิสฺสชฺชน กิจฺจานิ ยถาธมฺมํ ยถาวินยํ๚

อคฺคมหาปณฺฑิต ภทนฺตชวน มหาเถเรน

ฐปิตา

ปุจฺฉก สมฺมุติ ญาตฺติ

สุณาตุ เม ภนฺเต สงฺโฆ, ยทิ สงฺฆสฺส ปตฺตกลฺลํ, อหํ อายสฺมนฺตํ วิจิตฺตสาราภิวํสํ ติปิฏกธร ธมฺมภณฺฑาคาริกํ วินยํ ปุเจฺฉยฺยํ๚

ติปิฏกธร ธมฺมภณฺฑาคาริก

ภทนฺตวิจิตฺตสาราภิวํเสน

ฐปิตา วิสฺสชฺชก สมฺมุติ ญาตฺติ

สุณาตุ เม ภนฺเต สงฺโฆ, ยทิ สงฺฆสฺส ปตฺตกลฺลํ, อหํ อายสฺมตา ชวนเตฺถเรน สงฺฆนายกมหาเถรสฺส ปฏินิธิภูเตน วินยํ ปุโฏฺฐ วิสฺสเชฺชยฺยํ๚

ปฐม ปาราชิก สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – ยํ เตน อาวุโส ภควตา ชานตา ปสฺสตา อรหตา สมฺมาสมฺพุเทฺธน ปฐมํ ปาราชิกํ กตฺถ ปญฺญตฺตํ๚

วิสฺสชฺชนา – เวสาลิยํ ภเนฺต ปญฺญตฺตํ๚

ปุจฺฉา – กํ อาวุโส อารพฺภ ปญฺญตฺตํ๚

วิสฺสชฺชนา – สุทินฺนํ ภเนฺต กลนฺทปุตฺตํ อารพฺภ ปญฺญตฺตํ๚

ปุจฺฉา – กิสฺมึ อาวุโส วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํ๚

วิสฺสชฺชนา – สุทิโนฺท ภเนฺต กลนฺทปุโตฺต ปุราณทุติยิกาย เมถุนํ ธมฺมํ ปฏิเสวิ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

ปุจฺฉา – อตฺถิ อาวุโส ตตฺถ ปญฺญตฺติ อนุปญฺญตฺติ อนุปฺปนฺนปญฺญตฺติฯ

วิสฺสชฺชนา – เอกา ภเนฺต ปญฺญตฺติ เทฺว อนุปญฺญตฺติโย, อนุปฺปนฺนปญฺญตฺติ ตสฺมึ นตฺถิฯ

ปุจฺฉา – สพฺพตฺถปญฺญตฺตินุโข อาวุโส ปเทสปญฺญตฺตินุโขฯ

วิสฺสชฺชนา – สพฺพตฺถปญฺญตฺติ ภเนฺตฯ

ปุจฺฉา – สาธารณปญฺญตฺตินุโข อาวุโส อสาธารณปญฺญตฺตินุโขฯ

วิสฺสชฺชนา – สาธารณปญฺญตฺติ ภเนฺตฯ

ปุจฺฉา – เอกโตปญฺญตฺตินุโข อาวุโส อุภโตปญฺญตฺตินุโขฯ

วิสฺสชฺชนา – อุภโตปญฺญตฺติ ภเนฺตฯ

ปุจฺฉา – ปญฺจนฺนํ อาวุโส ปาติโมกฺขุเทฺทสานํ กโตฺถคธํ กตฺถ ปริยาปนฺนํฯ

วิสฺสชฺชนา – นิทาโนคธํ ภเนฺต นิทานปริยาปนฺนํฯ

ปุจฺฉา – กตเมน อาวุโส อุเทฺทเสน อุเทฺทสํ อาคจฺฉติฯ

วิสฺสชฺชนา – ทุติเยน ภเนฺต อุเทฺทเสน อุเทฺทสํ อาคจฺฉติฯ

ปุจฺฉา – จตุนฺนํ อาวุโส วิปตฺตีนํ กตมา วิปตฺติฯ

วิสฺสชฺชนา – สีลวิปตฺติ ภเนฺตฯ

ปุจฺฉา – กา อาวุโส วิปตฺติฯ

วิสฺสชฺชนา – อสํวโร ภเนฺต วิปตฺติฯ

ปุจฺฉา – กา อาวุโส สมฺปตฺติฯ

วิสฺสชฺชนา – สํวโร ภเนฺต สมฺมตฺติฯ

ปุจฺฉา – กา อาวุโส ปฏิปตฺติฯ

วิสฺสชฺชนา – น เอวรูปํ กริสฺสามีติ ยาวชีวํ อาปาณโกฏิกํ สมาทาย สิกฺขติ สิกฺขาปเทสุ, อยํ ภเนฺต ปฏิปตฺติฯ

ปุจฺฉา – กติ อาวุโส อตฺถวเส ปฏิจฺจ ภควตา ปฐมํ ปาราชิกํ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – ทส ภเนฺต อตฺถวเส ปฏิจฺจ ภควตา ปฐมํ ปาราชิกํ ปญฺญตฺตํ, ๑ - สงฺฆสุฏฺฐุตาย, ๒ - สงฺฆผาสุตาย, ๓ - ทุมฺมงฺกูนํ ปุคฺคลานํ นิคฺคหาย, ๔ - เปสลานํ ภิกฺขูนํ ผาสุวิหาราย, ๕ - ทิฏฺฐธมฺมิกานํ อาสวานํ สํวราย, ๖ - สมฺปรายิกานํ อาสวานํ ปฏิฆาตาย, ๗ - อปฺปสนฺนานํ ปสาทาย, ๘ - ปสนฺนานํ ภิโยฺยภาวาย, ๙ - สทฺธมฺมฏฺฐิติยา, ๑๐ - วินยานุคฺคหายฯ

ปุจฺฉา – เก อาวุโส สิกฺขนฺติฯ

วิสฺสชฺชนา – เสกฺขาจ ภเนฺต ปุถุชฺชนกลฺยาณกาจ สิกฺขนฺติฯ

ปุจฺฉา – เก อาวุโส สิกฺขิตสิกฺขาฯ

วิสฺสชฺชนา – อรหโนฺต ภเนฺต สิกฺขิตสิกฺขาฯ

ปุจฺฉา – กตฺถ อาวุโส ฐิตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สิกฺขากาเมสุ ภเนฺต ฐิตํฯ

ปุจฺฉา – เก อาวุโส ธาเรนฺติฯ

วิสฺสชฺชนา – เยสํ ภเนฺต วตฺตติ เต ธาเรนฺติฯ

ปุจฺฉา – กสฺส อาวุโส วจนํฯ

วิสฺสชฺชนา – ภควโต ภเนฺต วจนํ อรหโต สมฺมาสมฺพุทฺธสฺสฯ

ปุจฺฉา – เกนาวุโส อาภตํฯ

วิสฺสชฺชนา – ปรมฺปราย ภเนฺต อาภตํฯ

สํคายนตฺถาย สงฺฆสฺส ญาปนํ

สุณาตุ เม ภเนฺต สโงฺฆ อหํ ภเนฺต อายสฺมนฺตํ วิจิตฺตสาราภิวํสํ ติปิฏกธร ธมฺมภณฺฑาคาริกํ ปฐมสฺส ปาราชิกสฺส นิทานมฺปิ ปุจฺฉิํ, ปุคฺคลมฺปิ ปุจฺฉิํ, วตฺถุมฺปิ ปุจฺฉิํ, ปญฺญตฺติ อนุปญฺญตฺติอาทีนิปิ ปุจฺฉิํ, ปุโฏฺฐ ปุโฏฺฐจ โส อายสฺมาวิจิตฺตสาราภิวํโส วิสฺสเชฺชสิ, อิติหิทํ ภเนฺต ปฐมํ ปาราชิก สิกฺขาปทํ นิมฺมลํ สุปริสุทฺธํ ตเสฺสว ภควโต วจนํ อรหโต สมฺมาสมฺพุทฺธสฺส, ตสฺมา ยถาปุเร มหากสฺสปาทโย มหาเถรวรา โปราณสํคีติการา พฺรหฺมจริย สงฺขาตสฺส พุทฺธสาสนสฺส จิรฏฺฐิติยา พหุชนหิตาย พหุชนสุขาย โลกานุกมฺปาย อตฺถาย หิตาย สุขาย เทวมนุสฺสานํ ธมฺมวินยํ สงฺคายิํสุเจว อนุสงฺคายิํสุจ, เอวเมว มยมฺปิ ทานิ สเพฺพว ฉฏฺฐสํคีติมหาธมฺมสภาปริยาปนฺนา อิทํ ปฐม ปาราชิก สิกฺขาปทํ เอกโตสชฺฌายนวเสน สํคาเยยฺยามฯ

เรวตาภิ ปณฺฑิตธช สาสนวํส มหาธมฺมราชคุรุโน

อภิธชมหารฏฺฐคุรุโนจ สงฺฆนายก มหาเถรสฺส

โอกาส ทานกถา

สุณาตุ เม ภเนฺต สโงฺฆ, มหตี อยํ ปริสา, เอวรูปาย ปริสาย น สุกรา สพฺพโส กถํ สาเวตุํ, ตสฺมา อายสฺมโตจ โสภนสฺส สาสนริ สารามาธิวาสิโน อายสฺมโตจ วิจิตฺตสาราภิวํสสฺส ติปิฏกธร ธมฺมภณฺฑาคาริกสฺส วินยปุจฺฉนภารญฺจ วินยวิสฺสชฺชนภารญฺจ อาวหิตุํ โอกาสํ ทมฺมิ, กโรถ ตุเมฺห อาวุโส ฉฏฺฐสํคีติปุพฺพงฺคมานิ วินยปุจฺฉน วินยวิสฺสชฺชน กิจฺจานิ ยถาธมฺมํ ยถาวินยํฯ

อคฺคมหาปณฺฑิต ภทนฺต โสภนเตฺถเรน

ฐปิตา ปุจฺฉก สมฺมุติ ญาตฺติ

สุณาตุ เม ภเนฺต สโงฺฆ, ยทิ สงฺฆสฺส ปตฺตกลฺลํ, อหํ อายสฺมนฺตํ วิจิตฺตสาราภิวํสํ ติปิฏกธร ธมฺมภณฺฑาคาริกํ วินยํ ปุเจฺฉยฺยํฯ

ติปิฏกธร ธมฺมภณฺฑาคาริก

ภทนฺตวิจิตฺตสาราภิวํเสน

ฐปิตา วิสฺสชฺชก สมฺมุติ ญาตฺติ

สุณาตุ เม ภเนฺต สโงฺฆ, ยทิสงฺฆสฺส ปตฺตกลฺลํ, อหํ อายสฺมตา โสภนเตฺถเรน สงฺฆนายก มหาเถรสฺส ปฏิฐนิธิภูเตน วินยํ ปุโฏฺฐ วิสฺสเชฺชยฺยํฯ

ทุติย ปาราชิก สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – ยํ เตน อาวุโส ภควตา ชานตา ปสฺสตา อรหตา สมฺมาสมฺพุเทฺธน ทุติยํ ปาราชิกํ กตฺถ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – ราชคเห ภเนฺต ปญฺญตฺตํฯ

ปุจฺฉา – กํ อาวุโส อารพฺภ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – ธนิยํ ภเนฺต กุมฺภการปุตฺตํ อารพฺภ ปญฺญตฺตํฯ

ปุจฺฉา – กิสฺมึ อาวุโส วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – ธนิโย ภเนฺต กุมฺภการปุโตฺต รโญฺญ ทารูนิ อทินฺนํ อาทิยิ, ตสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

ปุจฺฉา – อตฺถิ อาวุโส ตตฺถ ปญฺญตฺติ อนุปญฺญตฺติ อนุปฺปนฺนปญฺญตฺติฯ

วิสฺสชฺชนา – เอกา ภเนฺต ปญฺญตฺติ เอกา อนุปญฺญตฺติ อนุปฺปนฺนปญฺญตฺติ ตสฺมึ นตฺถิฯ

ปุจฺฉา – กา อาวุโส ตตฺถ มูลปญฺญตฺติฯ

วิสฺสชฺชนา – โย ปน ภิกฺขุ อทินฺนํ เถยฺยสงฺขาตํ อาทิเยยฺย, ยถารูเป อทินฺนาทาเน ราชาโน โจรํ คเหตฺวา หเนยฺยุํวา พเนฺธยฺยุํวา ปพฺพาเชยฺยุํวา โจโรสิ พาโลสิ มุโฬฺหสิ เถโนสีติ ตถารูปํ ภิกฺขุ อทินฺนํ อาทิยมาโน อยมฺปิ ปาราชิโก โหติ อสํวาโสติ อยํ ภเนฺต ตตฺถ มูลปญฺญตฺติฯ

ปุจฺฉา – กา อาวุโส ตตฺถ อนุปญฺญตฺติฯ

วิสฺสชฺชนา – คามาวา อรญฺญาวาติ อยํ ภเนฺต ตตฺถ อนุปญฺญตฺติฯ

ปุจฺฉา – กา อาวุโส ตตฺถ ปริปุณฺณปญฺญตฺติฯ

วิสฺสชฺชนา – โย ปน ภิกฺขุ คามาวา อรญฺญาวา อทินฺนํ เถยฺยสงฺขาตํ อาทิเยยฺย, ยถารูเป อทินฺนาทาเน ราชาโน โจรํ คเหตฺวา หเนยฺยุํวา พเนฺธยฺยุํวา ปพฺพาเชยฺยุํวา โจโรสิ พาโลสิ มูโฬฺหสิ เถโนสีติ ตถารูปํ ภิกฺขุ อทินฺนํ อาทิยมาโน อยมฺปิ ปาราชิโก โหติ อสํวาโสติ อยํ ภเนฺต ตตฺถ ปริปุณฺณปญฺญตฺติฯ

ปุจฺฉา – สพฺพตฺถปญฺญตฺติ นุโข อาวุโส ปเทสปญฺญตฺตินุโขฯ

วิสฺสชฺชนา – สพฺพตฺถปญฺญตฺติ ภเนฺตฯ

ปุจฺฉา – สาธารณปญฺญตฺตินุโข อาวุโส อสาธารณปญฺญตฺติ นุโขฯ

วิสฺสชฺชนา – สาธารณปญฺญตฺติ ภเนฺตฯ

ปุจฺฉา – เอกโตปญฺญตฺตินุโข อาวุโส อุภโตปญฺญตฺตินุโขฯ

วิสฺสชฺชนา – อุภโตปญฺญตฺติ ภเนฺตฯ

ปุจฺฉา – ตสฺมิํ อาวุโส ทุติย ปาราชิเก อทินฺนํ อาทิยโนฺต กติ อาปตฺติโย อาปชฺชติ วิภชิตฺวา วิสฺสเชฺชหิฯ

วิสฺสชฺชนา – อทินฺนํ ภเนฺต อาทิยโนฺต ติโสฺส อาปตฺติโย อาปชฺชติ, ปญฺจ มาสกํวา อติเรก ปญฺจ มาสกํวา อคฺฆนกํ อทินฺนํ เถยฺยสงฺขาตํ อาทิยติ อาปตฺติ ปาราชิกสฺส, อูนปญฺจมาสกํวา อติเรกมาสกํวา อทินฺนํ เถยฺยสงฺขาตํ อาทิยติ อาปตฺติ ถุลฺลจฺจยสฺส, มาสกํวา อูนมาสกวา อคฺฆนกํ อทินฺนํ เถยฺยสงฺขาตํ อาทิยติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส, อทินฺนํ ภเนฺต อาทิยโนฺต อิมา ติโสฺส อาปตฺติโย อาปชฺชติฯ

ปุจฺฉา – เกสํ อาวุโส อนาปตฺติฯ

วิสฺสชฺชนา – ทสนฺนํ ภเนฺต ปุคฺคลานํ อนาปตฺติ, สกสญฺญิสฺส, วิสฺสาสคฺคาเหน คณฺหนฺตสฺส, ตาวกาลิกํ คณฺหนฺตสฺส, เปตปริคฺคหํ คณฺหนฺตสฺส, ติรจฺฉานคตปริคฺคหํ คณฺหนฺตสฺส, ปํสุกูลสญฺญิสฺส, อุมฺมตฺตกสฺส, ขิตฺตจิตฺตสฺส, เวทนาฏฺฏสฺส, อาทิกมฺมิกสฺสาติฯ

ปุจฺฉา – ปญฺจนฺนํ อาวุโส ปาติโมกฺขุเทฺทสานํ กโตฺถคธํ กตฺถปริยาปนฺนํฯ

วิสฺสชฺชนา – นิทาโนคธํ ภเนฺต นิทานปริยาปนฺนํฯ

ปุจฺฉา – กตเมน อาวุโส อุเทฺทเสน อุเทฺทสํ อาคจฺฉติฯ

วิสฺสชฺชนา – ทุติเยน ภเนฺต อุเทฺทเสน อุเทฺทสํ อาคจฺฉติฯ

ปุจฺฉา – จตุนฺนํ อาวุโส วิปตฺตีนํ กตมา วิปตฺติฯ

วิสฺสชฺชนา – สีลวิปตฺติ ภเนฺตฯ

ปุจฺฉา – สตฺตนฺนํ อาวุโส อาปตฺติกฺขนฺธานํ กตโม อาปตฺติกฺขโนฺธฯ

วิสฺสชฺชนา – ปาราชิกาปตฺติกฺขโนฺธ ภเนฺตฯ

ปุจฺฉา – ฉนฺนํ อาวุโส อาปตฺติสมุฎฺฐานานํ กติหิ สมุฎฺฐาเนหิ สมุฎฺฐาติฯ

วิสฺสชฺชนา – ตีหิ ภเนฺต สมุฎฺฐาเนหิ สมุฎฺฐาติ, สิยา กายโตจ จิตฺตโตจ สมุฎฺฐาติ, น วาจาโต, สิยา วาจาโตจ

จิตฺตโตจ สมุฎฺฐาติ, น กายโต, สิยา กายโตจ วาจาโตจ จิตฺตโตจ สมุฎฺฐาติฯ

ปุจฺฉา – จตุนฺนํ อาวุโส อธิกรณานํ กตมํ อธิกรณํฯ

วิสฺสชฺชนา – อาปตฺตาธิกรณํ ภเนฺตฯ

ปุจฺฉา – สตฺตนฺนํ อาวุโส สมถานํ กติหิ สมเถหิ สมฺมติฯ

วิสฺสชฺชนา – ทฺวิหิ ภเนฺต สมเถหิ สมฺมติ สมฺมุขาวินเยนจ ปฎิญฺญาต กรเณนจฯ

ปุจฺฉา – โก อาวุโส ตตฺถ วินโย, โก ตตฺถ อภิวินโยฯ

วิสฺสชฺชนา – ปญฺญตฺติ ภเนฺต วินโย วิภตฺติ อภิวินโยฯ

ปุจฺฉา – กิํอาวุโส ตตฺถ ปาติโมกฺขํ กิํ ตตฺถ อธิปาติโมกฺขํฯ

วิสฺสชฺชนา – ปญฺญตฺติ ภเนฺต ปาติโมกฺขํ, วิภตฺติ อธิปาติโมกฺขํฯ

ปุจฺฉา – กา อาวุโส วิปตฺติฯ

วิสฺสชฺชนา – อสํวโร ภเนฺต วิปตฺติฯ

ปุจฺฉา – กา อาวุโส สมฺปตฺติฯ

วิสฺสชฺชนา – สํวโร ภเนฺต สมฺปตฺติฯ

ปุจฺฉา – กา อาวุโส ปฎิปตฺติฯ

วิสฺสชฺชนา – น เอวรูปํ กริสฺสามีติ ยาวชีวํ อาปาณโกฏิกํ สมาทาย สิกฺขติ สิกฺขาปเทสุ อยํ ภนฺเต ตตฺถ ปฏิปตฺติฯ

ปุจฺฉา – กติ อาวุโส อตฺถวเส ปฏิจฺจ ภควตา ทุติยํ ปาราชิกํ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – ทส ภนฺเต อตฺถวเส ปฏิจฺจ ภควตา ทุติยํ ปาราชิกํ ปญฺญตฺตํฯ สงฺฆสุฏฺฐุตาย สงฺฆผาสุตาย ทุมฺมงฺกูนํ ปุคฺคลานํ นิคฺคหาย เปสลานํ ภิกฺขูนํ ผาสุวิหาราย ทิฏฺฐธมฺมิกานํ อาสวานํ สํวราย สมฺปรายิกานํ อาสวานํ ปฏิฆาตาย อปฺปสนฺนานํ ปสาทาย ปสนฺนานํ ภิโยฺยภาวาย สทฺธมฺมฏฺฐิติยา วินยานุคฺคหายฯ

ปุจฺฉา – โก อาวุโส สิกฺขนฺติฯ

วิสฺสชฺชนา – เสกฺขาจ ภนฺเต ปุถุชฺชนกลฺยาณกาจ สิกฺขนฺติฯ

ปุจฺฉา – เก อาวุโส สิกฺขิตสิกฺขาฯ

วิสฺสชฺชนา – อรหโนฺต ภนฺเต สิกฺขิตสิกฺขาฯ

ปุจฺฉา – กตฺถ อาวุโส ฐิตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สิกฺขากาเมสุ ภนฺเต ฐิตํฯ

ปุจฺฉา – เก อาวุโส ธาเรนฺติฯ

วิสฺสชฺชนา – เยสํ ภนฺเต วตฺตติ เต ธาเรนฺติฯ

ปุจฺฉา – กสฺส อาวุโส วจนํฯ

วิสฺสชฺชนา – ภควตา ภนฺเต วจนํ อรหโต สมฺมาสมฺพุทฺธสฺสฯ

ปุจฺฉา – เกนาวุโส อาภตํฯ

วิสฺสชฺชนา – ปรมฺปราย ภนฺเต อาภตํฯ

ปุจฺฉา – อตฺถิ นุ โข อาวุโส ตตฺถ อุปเนตพฺพํ วา อปเนตพฺพํ วา อกฺขรปทปจฺจาภฏฺฐํ วา วิรทฺธปทพฺยญฺชนํ วาฯ

วิสฺสชฺชนา – นตฺถิ ภนฺเตฯ

“สํคายนตฺถาย สงฺฆสฺส ญาปนํ”

สุณาตุ เม ภนฺเต สโงฺฆ อหํ ภนฺเต อายสฺมนฺตํ วิจิตฺตสาราภิวํส ติปิฏกธรธมฺมภณฺฑาคาริกํ ทุติยสฺส ปาราชิกสฺส นิทานมฺปิ ปุจฺฉึ, ปุคฺคลมฺปิ ปุจฺฉึ, วตฺถุมฺปิ ปุจฺฉึ, ปญฺญตฺติมฺปิ ปุจฺฉึ, อนุปญฺญตฺติมฺปิ ปุจฺฉึ, อาปตฺติมฺปิ ปุจฺฉึ, อนาปตฺติมฺปิ ปุจฺฉึ, อญฺญานิปิ อีทิสานิ ปุจฺฉิตพฺพฏฺฐานานิ อเนกานิ ปุจฺฉึ, ปุโฏฺฐ ปุโฏฺฐจ โส อายสฺมา วิจิตฺตสาราภิวํโส วิสฺสเชฺชสิฯ อิติ หิทํ ภนฺเต อิทํ ทุติยํ ปาราชิก สิกฺขาปทํ นิมฺมลํ, สุปริสุทฺธํ, ตเสฺสว ภควโต วจนํ อรหโต สมฺมาสมฺ

พุทฺธสฺส, ตสฺมา ยถา ปุเร มหากสฺส ปาทโย มหาเถรวรา โปราณสํคีติการา พฺรหฺมจริยสงฺขาตสฺส พุทฺธสาสนสฺส จิรฏฺฐิติยา, พหุชนหิตาย, พหุชนสุขาย โลกานุกมฺปาย อตฺถาย, หิตาย, สุขาย, เทวมนุสฺสานํ ธมฺมวินยํ สงฺคายึสุเจว อนุสงฺคายึสุจ, เอวเมว มยมฺปิ ทานิ สเพฺพว ฉฏฺฐสํคีติมหาธมฺมสภาปริยาปนฺนา อิทํ ทุติย ปาราชิก สิกฺขาปทํ เอกโต คณสชฺฌายํ กตฺวา สมคฺคา สโมฺมทมานา หุตฺวา สงฺคาเยยฺยามฯ

ตติย ปาราชิก สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – ยํ เตน อาวุโส ภควตา (ป) สมฺมาสมฺพุเทฺธน ตติยํ ปาราชิกํ กตฺถ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – เวสาลิยํ ภเนฺต ปญฺญตฺตํฯ

ปุจฺฉา – กํ อาวุโส อารพฺภ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สมฺพหุเล ภเนฺต ภิกฺขู อารพฺภ ปญฺญตฺตํฯ

ปุจฺฉา – กิสฺมึ อาวุโส วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สมฺพหุลา ภเนฺต ภิกฺขุ อญฺญมญฺญํ ชีวิตา โวโรเปสฺํ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

ปุจฺฉา – อตฺถิ นุโข อาวุโส ตตฺถ ปญฺญตฺติ อนุปญฺญตฺติ อนุปฺปนฺนปญฺญตฺติฯ

วิสฺสชฺชนา – เอกา ภเนฺต ปญฺญตฺติ, เอกา อนุปญฺญตฺติ, อนุปฺปนฺนปญฺญตฺติ ตสฺมึ นตฺถิฯ

ปุจฺฉา – กา อาวุโส ตตฺถ มูลปญฺญตฺติฯ

วิสฺสชฺชนา – โยปน ภิกฺขุ สญฺจิจฺจ มนุสฺสวิคฺคหํ ชีวิตา โวโรเปยฺย, สตฺถหารกํวาสฺส ปริเยเสยฺย อยมฺปิ ปาราชิโก โหติ อสํวาโสติ อยํ ภเนฺต ตตฺถ มูลปญฺญตฺติฯ

ปุจฺฉา – กา อาวุโส ตตฺถ อนุปญฺญตฺติฯ

วิสฺสชฺชนา – มรณวณฺณํ วา สํวเณฺณยฺย มรณาย วา สมาทเปยฺย อโมฺภปุริส กึ ตุยฺหิมินา ปาปเกน ทุชฺชีวิเตน มตเนฺต ชีวิตา

เสยฺยาติ อิติ จิตฺตมโน จิตฺตสงฺกโปฺป อเนกปริยาเยน มรณวณฺณํ วา สํวเณฺณยฺย มรณาย วา สมาทเปยฺยาติ อยํ ภเนฺต ตตฺถ อนุปญฺญตฺติฯ

ปุจฺฉา – กา อาวุโส ตตฺถ ปริปุณฺณปญฺญตฺติฯ

วิสฺสชฺชนา – โย ปน ภิกฺขุ สญฺจิจฺจ มนุสฺสวิคฺคหํ ชีวิตา โวโรเปยฺย, สตฺถหารกํวาสฺส ปริเยเสยฺย, มรณวณฺณํ วา สํวเณฺณยฺย, มรณาย วา สมาทเปยฺย, อโมฺภ ปุริส กึ ตุยฺหิมินา ปาปเกน ทุชฺชีวิเตน มตเนฺต ชีวิตา เสโยฺยติ อิติ จิตฺตมโน จิตฺตสงฺกโปฺป อเนกปริยาเยน

มรณวณฺณํวา สํวเณฺณยฺย, มรณาย วา สมาทเปยฺย, อยมฺปิ ปาราชิโก โหติ อสํวาโสติ อยํ ภเนฺต ตตฺถ ปริปุณฺณปญฺญตฺติฯ

ปุจฺฉา – สพฺพตฺถปญฺญตฺติ นฺโข อาวุโสปเทสปญฺญตฺติ นฺโขฯ

วิสฺสชฺชนา – สพฺพตฺถปญฺญตฺติ ภเนฺตฯ

ปุจฺฉา – สาธารณปญฺญตฺตินฺโข อาวุโส อสาธารณปญฺญตฺติ นฺโขฯ

วิสฺสชฺชนา – สาธารณปญฺญตฺติ ภเนฺตฯ

ปุจฺฉา – เอกโตปญฺญตฺติ นฺโข อาวุโส อุภโตปญฺญตฺติ นฺโขฯ

วิสฺสชฺชนา – อุภโตปญฺญตฺติ ภเนฺตฯ

ปุจฺฉา – ตสฺมึ อาวุโส ตติย ปาราชิเก สญฺจิจฺจ มนุสฺสวิคฺคหํ ชีวิตา โวโรเปโนฺต กติ อาปตฺติโย อาปชฺชติฯ

วิสฺสชฺชนา – สญฺจิสฺส ภเนฺต มนุสฺสวิคฺคหํ ชีวิตา โวโรเปโนฺต ติโสฺส อาปตฺติโย อาปชฺชติ, มนุสฺสํ โอทิสฺส ปปาตํ ขณติ ปปติตฺวา มริสฺสตีติ อาปตฺติ ทุกฺกฎสฺส, ปปติเต ทุกฺขา เวทนา อุปฺปชฺชติ อาปตฺติ ถุลฺลจฺจยสฺส, มรติ อาปตฺติ ปาราชิกสฺส, สญฺจิจฺจ ภเนฺต มนุสฺสวิคฺคหํ ชีวิตา โวโรเปโนฺต อิมา ติโสฺส อาปตฺติโย อาปชฺชติฯ

ปุจฺฉา – เกสํ อาวุโส อนาปตฺติฯ

วิสฺสชฺชนา – สตฺตนฺนํ ภเนฺต ปุคฺคลานํ อนาปตฺติ, อสญฺจิจฺจ มาเรนฺตสฺส, อชานนฺตสฺส, น มรณาธิปฺปายสฺส, อุมฺมตฺตกสฺส, ขิตฺตจิตฺตสฺส, เวทนาฎฺฎสฺส, อาทิกมฺมิกสฺสฯ

ปุจฺฉา – ปญฺจนฺนํ อาวุโส ปาติโมกฺขุเทฺทสานํ กโตฺถคธํ กตฺถ ปริยาปนฺนํฯ

วิสฺสชฺชนา – นิทาโนคธํ ภเนฺต นิทานปริยาปนฺนํฯ

ปุจฺฉา – กตเมน อาวุโส อุเทฺทเสน อุเทฺทสํ อาคจฺฉติฯ

วิสฺสชฺชนา – ทุติเยน ภเนฺต อุเทฺทเสน อุเทฺทสํ อาคจฺฉติฯ

ปุจฺฉา – จตุนฺนํ อาวุโส วิปตฺตีนํ กตมา วิปตฺติฯ

วิสฺสชฺชนา – สีลวิปตฺติ ภเนฺตฯ

ปุจฺฉา – สตฺตนฺนํ อาวุโส อาปตฺติกฺขนฺธานํ กตโม อาปตฺติกฺขโนฺธฯ

วิสฺสชฺชนา – ปาราชิกาปตฺติกฺขโนฺธ ภเนฺตฯ

ปุจฺฉา – ฉนฺนํ อาวุโส อาปตฺติสมุฎฺฐานานํ กติหิ สมุฎฺฐาเนหิ สมุฎฺฐาติฯ

วิสฺสชฺชนา – ฉนฺนํ ภเนฺต อาปตฺติสมุฏฺฐานานํ ตีหิ สมุฏฺฐาเนหิ สมุฏฺฐาติ, สิยา กายโตจ จิตฺตโตจ สมุฏฺฐาติ, น วาจโต , สิยา วาจโตจ จิตฺตโตจ สมุฏฺฐาติ, น กายโต, สิยา กายโตจ วาจโตจ จิตฺตโตจ สมุฏฺฐาติฯ

ปุจฺฉา – จตุนฺนํ อาวุโส อธิกรณานํ กตมํ อธิกรณํฯ

วิสฺสชฺชนา – อาปตฺตาธิกรณํ ภเนฺตฯ

ปุจฺฉา – สตฺตนฺนํ อาวุโส สมถานํ กติหิ สมเถหิ สมฺมติฯ

วิสฺสชฺชนา – สตฺตานํ ภเนฺต สมถานํ ทฺวีหิ สมเถหิ สมฺมติ, สมฺมุขา วินเยนจ ปฏิญฺญาตกรเณนจฯ

ปุจฺฉา – โก ตตฺถ อาวุโส วินโย โก ตตฺถ อภิวินโยฯ

วิสฺสชฺชนา – ปญฺญตฺติ ภเนฺต วินโย วิภตฺติ อภิวินโยฯ

ปุจฺฉา – กึ อาวุโส ตตฺถ ปาติโมกฺขํ กึ อธิปาติโมกฺขํฯ

วิสฺสชฺชนา – ปญฺญตฺติ ภเนฺต ปาติโมกฺขํ วิภตฺติ อธิปาติโมกฺขํฯ

ปุจฺฉา – กา อาวุโส วิปตฺติฯ

วิสฺสชฺชนา – อสํวโร ภเนฺต วิปตฺติฯ

ปุจฺฉา – กา อาวุโส สมฺปตฺติฯ

วิสฺสชฺชนา – สํวโร ภเนฺต สมฺปตฺติฯ

ปุจฺฉา – กา อาวุโส ตตฺถ ปฏิปตฺติฯ

วิสฺสชฺชนา – น เอวรูปํ กริสฺสามีติ ยาวชีวํ อาปาณโกฏิกํ สมาทาย สิกฺขติ สิกฺขาปเทสุ อยํ ภเนฺต ตตฺถ ปฏิปตฺติฯ

ปุจฺฉา – กติ อาวุโส อตฺถวเส ปฏิจฺจ ภควตา ตติยํ ปาราชิกํ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – ทส ภเนฺต อตฺถวเส ปฏิจฺจ ภควตา ตติยํ ปาราชิกํ ปญฺญตฺตํ สงฺฆสุฏฺฐุตาย สงฺฆผาสุตาย (ป) วินยานุคฺคหายฯ

ปุจฺฉา – เก อาวุโส สิกฺขนฺติฯ

วิสฺสชฺชนา – เสกฺขาจ ภเนฺต ปุถุชฺชนกลฺยาณกาจ สิกฺขนฺติฯ

ปุจฺฉา – เก อาวุโส สิกฺขิตสิกฺขาฯ

วิสฺสชฺชนา – อรหโนฺต ภเนฺต สิกฺขิตสิกฺขาฯ

ปุจฺฉา – กตฺถ อาวุโส ฐิตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สิกฺขากาเมสุ ภเนฺต ฐิตํฯ

ปุจฺฉา – เก อาวุโส ธาเรนฺติฯ

วิสฺสชฺชนา – เยสํ ภเนฺต วตฺตติ เต ธาเรนฺติฯ

ปุจฺฉา – กสฺส อาวุโส วจนํฯ

วิสฺสชฺชนา – ภควโต ภเนฺต วจนํ อรหโต สมฺมาสมฺพุทฺธสฺสฯ

ปุจฺฉา – เกนาวุโส อาภตํฯ

วิสฺสชฺชนา – ปรมฺปราย ภเนฺต อาภตํฯ

ปุจฺฉา – อตฺถินฺโข อาวุโส ตตฺถ กิญฺจิ อุปเนตพฺพํ วา อปเนตพฺพํ วา อกฺขรปทปจฺจาภฏฺฐํ วา วิรทฺธปทพฺยญฺชนํ วาฯ

วิสฺสชฺชนา – นตฺถิ ภเนฺตฯ

สํคายนตฺถาย สงฺฆสฺส ญาปนํ

สุณาตุ เม ภเนฺต สโงฺฆ, อหํ ภเนฺต อายสฺมนฺตํ วิจิตฺตสาราภิวํสํ ติปิฏกธร ธมฺมภณฺฑาคาริกํ ตติยสฺส ปาราชิกสฺส นิทานมฺปิ ปุจฺฉิํ, ปุคฺคลมฺปิ ปุจฺฉิํ, วตฺถุมฺปิ ปุจฺฉิํ, ปญฺญตฺติมฺปิ ปุจฺฉิํ, อนุปญฺญตฺติมฺปิ ปุจฺฉิํ, อาปตฺติมฺปิ ปุจฺฉิํ, อนาปตฺติมฺปิ ปุจฺฉิํ, อญฺญานิปิ เอวรูปานิ ปุจฺฉิตพฺพฏฺฐานานิ อเนกานิ ปุจฺฉิํ, ปุโฏฺฐ ปุโฏฺฐจ โส อายสฺมา วิจิตฺตสาราภิวํโส วิสฺสเชฺชสิ, อิติหิทํ ภเนฺต ตติยปาราชิกสิกฺขาปทํ นิมฺมลํ สุปริสุทฺธํ ตเสฺสว ภควโต วจนํ อรหโต สมฺมาสมฺมุทฺธสฺส, ตสฺมา ยถา ปุเร มหากสฺสปาทโย มหาเถรวรา โปราณสํคีติการา พฺรหฺมจริยสงฺขาตสฺส พุทฺธสาสนสฺส จิรฏฺฐิติยา พหุชนหิตาย พหุชนสุขาย โลกานุกมฺปาย อตฺถาย หิตาย สุขาย เทวมนุสฺสานํ ธมฺมวินยํ สงฺคายิํสุเจว อนุสงฺคายิํสุจ, เอวเมว มยมฺปิ ทานิ สเพฺพว ฉฏฺฐสํคีติมหาธมฺมสภาปริยาปนฺนา อิทํ ตติยปาราชิกสิกฺขาปทํ เอกโต คณสชฺฌายํ กตฺวา สมคฺคา สโมฺมทมานา หุตฺวา สํคาเยยฺยามฯ

จตุตฺถ ปาราชิก สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – ยํ เตน อาวุโส ภควตา ชานตา ปสฺสตา…เป…. สมฺมาสมฺพุเทฺธน จตุตฺถํ ปาราชิกํ กตฺถ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – เวสาลิยํ ภเนฺตฯ

ปุจฺฉา – กํ อาวุโส อารพฺภ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – วคฺคุมุทาตีริเย ภเนฺต ภิกฺขู อารพฺภ ปญฺญตฺตํฯ

ปุจฺฉา – กิสฺมึ อาวุโส วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – วคฺคุมุทาตีริยา ภเนฺต ภิกฺขู คิหีนํ อญฺญมญฺญสฺส อุตฺตริมนุสฺสธมฺมสฺส วณฺณํ ภาสึสุ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

ปุจฺฉา – อตฺถิ อาวุโส ตตฺถ ปญฺญตฺติ อนุปญฺญตฺติ อนุปฺปนฺนปญฺญตฺติฯ

วิสฺสชฺชนา – เอกา ภเนฺต ปญฺญตฺติ เอกา อนุปญฺญตฺติ อนุปฺปนฺนปญฺญตฺติ ตสฺมึ นตฺถิฯ

ปุจฺฉา – กตมา อาวุโส ตตฺถ มูลปญฺญตฺติฯ

วิสฺสชฺชนา – โย ปน ภิกฺขุ อนภิชานํ อุตฺตริมนุสฺสธมฺมํ อุตฺตริมนุสฺสธมฺมํ อตฺตุปนายิกํ อลมริยญาณทสฺสนํ สมุทาจเรยฺย, อิติชานามิ อิติปสฺสามีติ, ตโต อปเรน สมเยน สมนุคฺคาหีย มาโนวา อสมนุคฺคาหีย มาโนวา อาปโนฺน วิสุทฺธาเปโกฺข เอวํ วเทยฺย อชานเมวํ อาวุโส อวจํ ชานามิ อปสฺสํ ปสฺสามิ ตุจฺฉํ มุสาวิลปินฺติ อยมฺปิ ปาราชิโก โหติ อสํวาโสติ อยํ ภเนฺต ตตฺถ มูลปญฺญตฺติฯ

ปุจฺฉา – กตมา อาวุโส ตตฺถ อนุปญฺญตฺติฯ

วิสฺสชฺชนา – อญฺญตฺร อธิมานาติ อยํ ภเนฺต ตตฺถ อนุปญฺญตฺติฯ

โหนฺติ เย เต อานนฺท ภิกฺขู อทิเฏฺฐ ทิฏฺฐสญฺญิโน อปเตฺต ปตฺตสญฺญิโน อนธิคเต อธิคตสญฺญิโน อสจฺฉิกเต สจฺฉิกตสญฺญโน อธิมาเนน อญฺญํ พฺยากโรนฺติ, ตญฺจ โข เอตํ อโพฺพหาริกํฯ

ปุจฺฉา – กตมา อาวุโส ตตฺถ ปริปุณฺณปญฺญตฺติฯ

วิสฺสชฺชนา – โยปน ภิกฺขุ อนภิชานํ อุตฺตริมนุสฺสธมฺมํ อตฺตุปนายิกํ อลมริยญาณทสฺสนํ สมุทาจเรยฺย, อิติ ชานามิ อิติ ปสฺสามีติ, ตโต อปเรน สมเยน สมนุคฺคาหียมาโนวา อสมนุคฺคาหียมาโนวา อาปโนฺน วิสุทฺธาเปโกฺข เอวํ วเทยฺย อชานเมวํ อาวุโส อวจํชานามิ อปสฺสํ ปสฺสามิ ตุจฺฉํ มุสา วิลปินฺติ, อญฺญตฺร อธิมานา อยมฺปิ ปาราชิโก โหติ อสํวาโสติ อยํ ภเนฺต ตตฺถ ปริปุณฺณ ปญฺญตฺติฯ

ปุจฺฉา – สพฺพตฺถปญฺญตฺติ นุโข อาวุโส ปเทสปญฺญตฺติ นุโขฯ

วิสฺสชฺชนา – สพฺพตฺถปญฺญตฺติ ภเนฺตฯ

ปุจฺฉา – สาธารณปญฺญตฺติ นุโข อาวุโส อสาธารณปญฺญตฺตินุโขฯ

วิสฺสชฺชนา – สาธารณปญฺญตฺติ ภเนฺตฯ

ปุจฺฉา – เอกโตปญฺญตฺติ นุโข อาวุโส อุภโต ปญฺญตฺติ นุโขฯ

วิสฺสชฺชนา – อุภโตปญฺญตฺติ ภเนฺตฯ

ปุจฺฉา – ตสฺมึ อาวุโส จตุตฺถ ปาราชิเก อสนฺตํ อภูตํ อุตฺตริมนุสฺสธมฺมํ อุลฺลปโนฺต กติ อาปตฺติโย อาปชฺชติ, วิภชิตฺวา วิสฺสเชฺชหิฯ

วิสฺสชฺชนา – ตสฺมึ ภเนฺต จตุตฺถปาราชิเก อสนฺตํ อภูตํ อุตฺตริมนุสฺสธมฺมํ อุลฺลปโนฺต ติโสฺส อาปตฺติโย อาปชฺชติ, อสนฺตํ อภูตํ อุตฺตริมนุสฺสธมฺมํ อุลฺลปติ อาปตฺติปาราชิกสฺส, โย เต วิหาเร วสติ โส ภิกฺขุ อรหาติ ภณติ ปฏิวิชานนฺตสฺส อาปตฺติ ถุลฺลจฺจยสฺส, อปฺปฏิวิชานนฺตสฺส อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส, อุตฺตริมนุสฺสธมฺมํ ภเนฺต อุลฺลปโนฺต อิมา ติโสฺส อาปตฺติโย อาปชฺชติฯ

ปุจฺฉา – เกสํ อาวุโส อนาปตฺติฯ

วิสฺสชฺชนา – ฉนฺนํ ภเนฺต ปุคฺคลานํ อนาปตฺติ อธิมาเนน ภณนฺตสฺส อนุลฺลปนาธิปฺปายสฺส อุมฺมตฺตกสฺส ขิตฺตจิตฺตสฺส เวทนาฏฺฏสฺส อาทิกมฺมิกสฺสฯ

ปุจฺฉา – ปญฺจนฺนํ อาวุโส ปาติโมกฺขุเทฺทสานํ กโตฺถคธํ กตฺถ ปริยาปนฺนํฯ

วิสฺสชฺชนา – นิทาโนคธํ ภเนฺต นิทานปริยาปนฺนํฯ

ปุจฺฉา – กตเมน อาวุโส อุเทฺทเสน อุเทฺทสํ อาคจฺฉติฯ

วิสฺสชฺชนา – ทุติเยน ภเนฺต อุเทฺทเสน อุเทฺทสํ อาคจฺฉติฯ

ปุจฺฉา – จตุนฺนํ อาวุโส วิปตฺตีนํ กตมา วิปตฺติฯ

วิสฺสชฺชนา – สีลวิปตฺติ ภเนฺตฯ

ปุจฺฉา – สตฺตนฺนํ อาวุโส อาปตฺติกฺขนฺธานํ กตโม อาปตฺติกฺขโนฺธฯ

วิสฺสชฺชนา – ปาราชิกาปตฺติกฺขโนฺธ ภเนฺตฯ

ปุจฺฉา – ฉนฺนํ อาวุโส อาปตฺติสมุฏฺฐานานํ กติหิ สมุฏฺฐาเนหิ สมุฏฺฐาติฯ

วิสฺสชฺชนา – ฉนฺนํ ภเนฺต อาปตฺติสมุฏฺฐานานํ ตีหิ สมุฏฺฐาเนหิ สมุฏฺฐาติ, สิยา กายโตจ จิตฺตโตจ สมุฏฺฐาติ, น วาจโต, สิยา วาจโตจ จิตฺตโตจ สมุฏฺฐาติ, น กายโต, สิยา กายโตจ วาจโตจ จิตฺตโตจ สมุฏฺฐาติฯ

ปุจฺฉา – จตุนฺนํ อาวุโส อธิกรณานํ กตมํ อธิกรณํฯ

วิสฺสชฺชนา – อาปตฺตาธิกรณํ ภเนฺตฯ

ปุจฺฉา – สตฺตนฺนํ อาวุโส สมถานํ กติหิ สมเถหิ สมฺมติฯ

วิสฺสชฺชนา – สตฺตนฺนํ ภเนฺต สมถานํ ทฺวีหิ สมเถหิ สมฺมติ, สมฺมุขาวินเยนจ ปฏิญฺญาตกรเณนจฯ

ปุจฺฉา – โก ตตฺถ อาวุโส วินโย, โก ตตฺถ อภิวินโยฯ

วิสฺสชฺชนา – ปญฺญตฺติ ภนฺเต วินโย, วิภตฺติ อภิวินโยฯ

ปุจฺฉา – กึ อาวุโส ตตฺถ ปาติโมกฺขํ, กึ อธิปาติโมกฺขํฯ

วิสฺสชฺชนา – ปญฺญตฺติ ภนฺเต ปาติโมกฺขํ, วิภตฺติ อธิปาติโมกฺขํฯ

ปุจฺฉา – กา อาวุโส วิปตฺติฯ

วิสฺสชฺชนา – อสํวโร ภนฺเต วิปตฺติฯ

ปุจฺฉา – กา อาวุโส สมฺปตฺติฯ

วิสฺสชฺชนา – สํวโร ภนฺเต สมฺปตฺติฯ

ปุจฺฉา – กา อาวุโส ตตฺถ ปฏิปตฺติฯ

วิสฺสชฺชนา – น เอวรูปํ กริสฺสามีติ ยาวชีวํ อาปาณโกฏิกํ สมาทาย สิกฺขติ สิกฺขาปเทสุ อยํ ภนฺเต ตตฺถ ปฏิปตฺติฯ

ปุจฺฉา – กติ อาวุโส อตฺถวเส ปฏิจฺจ ภควตา จตุตฺถํ ปาราชิกํ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – ทส ภนฺเต อตฺถวเส ปฏิจฺจ ภควตา จตุตฺถํ ปาราชิกํ ปญฺญตฺตํ, สงฺฆสุฏฺฐุตาย สงฺฆผาสุตาย…เป…. วินยานุคฺคหายฯ

ปุจฺฉา – เก อาวุโส สิกฺขนฺติฯ

วิสฺสชฺชนา – เสกฺขาจ ภนฺเต ปุถุชฺชนกลฺยาณกาจ สิกฺขนฺติฯ

ปุจฺฉา – เก อาวุโส สิกฺขิตสิกฺขาฯ

วิสฺสชฺชนา – อรหนฺโต ภนฺเต สิกฺขิตสิกฺขาฯ

ปุจฺฉา – กตฺถ อาวุโส ฐิตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สิกฺขากาเมสุ ภนฺเต ฐิตํฯ

ปุจฺฉา – เก อาวุโส ธาเรนฺติฯ

วิสฺสชฺชนา – เยสํ ภนฺเต วตฺตติ เต ธาเรนฺติฯ

ปุจฺฉา – กสฺส อาวุโส วจนํฯ

วิสฺสชฺชนา – ภควโต ภนฺเต วจนํ อรหโต สมฺมาสมฺพุทฺธสฺสฯ

ปุจฺฉา – เกนาวุโส อาภตํฯ

วิสฺสชฺชนา – ปรมฺปราย ภนฺเต อาภตํฯ

ปุจฺฉา – อตฺถิ นุโข อาวุโส ตตฺถ กิญฺจิ อุปเนตพฺพํ วา อปเนตพฺพํ วา อกฺขรปทปจฺจาภฏฺฐํ วา วิรทฺธปทพฺยญฺชนํ วาฯ

วิสฺสชฺชนา – นตฺถิ ภเนฺตฯ

สงฺฆาทิเสส สิกฺขาปุจฺฉา

๑. สุกฺกวิสฺสฏฺฐิสงฺฆาทิเสส สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – ยํ เตน อาวุโส ภควตา ชานตา ปสฺสตา อรหตา สมฺมาสมฺพุทฺเธน อุปกฺกมิตฺวา อสุจิํ โมเจนฺตสฺส สงฺฆาทิเสโส กตฺถ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภนฺเต ปญฺญตฺตํฯ

ปุจฺฉา – กํ อาวุโส อารพฺภ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – อายสฺมนฺตํ ภนฺเต เสยฺยสกํ อารพฺภ ปญฺญตฺตํฯ

ปุจฺฉา – กิสฺมิํ อาวุโส วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – อายสฺมา ภนฺเต เสยฺยสโก หตฺเถน อุปกฺกมิตฺวา อสุจิํ โมเจสิ, ตสฺมิํ ภนฺเต วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

ปุจฺฉา – อตฺถิ อาวุโส ตตฺถ ปญฺญตฺติ อนุปญฺญตฺติ อนุปฺปนฺนปญฺญตฺติฯ

วิสฺสชฺชนา – เอกา ภนฺเต ปญฺญตฺติ, เอกา อนุปญฺญตฺติ, อนุปฺปนฺนปญฺญตฺติ ตสฺมิํ นตฺถิฯ

ปุจฺฉา – กตมา อาวุโส ตตฺถ มูลปญฺญตฺติฯ

วิสฺสชฺชนา – สเณฺจตนิกา สุกฺกวิสฺสฏฺฐิ สงฺฆาทิเสโสติ อยํ ภนฺเต ตตฺถ มูลปญฺญตฺติฯ

ปุจฺฉา – กตมา ปนาวุโส ตตฺถ อนุปญฺญตฺติฯ

วิสฺสชฺชนา – อญฺญตฺร สุปินนฺตาติ อยํ ภนฺเต ตตฺถ อนุปญฺญตฺติฯ

ปุจฺฉา – กตมา ปนาวุโส ตตฺถ ปริปุณฺณปญฺญตฺติฯ

วิสฺสชฺชนา – สเณฺจตนิกา สุกฺกวิสฺสฏฺฐิ อญฺญตฺรสุปินนฺตา สงฺฆาทิโสติ อยํ ภนฺเต ตตฺถ ปริปุณฺณปญฺญตฺติฯ

ปุจฺฉา – สาธารณ ปญฺญตฺตินฺโข อาวุโส อสาธารณ ปญฺญตฺตินฺโขฯ

วิสฺสชฺชนา – อสาธารณปญฺญตฺติ ภนฺเตฯ

ปุจฺฉา – ตตฺถ อาวุโส อุปกฺกมิตฺวา อสุจิํ โมเจนฺโต กติ อาปตฺติโย อาปชฺชติฯ

วิสฺสชฺชนา – อุปกฺกมิตฺวา ภนฺเต อสุจิํ โมเจนฺโต ติโสฺส อาปตฺติโย อาปชฺชติ, เจเตติ อุปกฺกมติ มุจฺจติ อาปตฺติ

สงฺฆาทิเสสสฺส , เจเตติ อุปกฺกมติ น มุจฺจติ อาปตฺติ ถุลฺลจฺจยสฺส, ปโยเค ทุกฺกฏํฯ

ปุจฺฉา – เกสํ อาวุโส อนาปตฺติฯ

วิสฺสชฺชนา – ฉนฺนํ ภนฺเต อนาปตฺติ สุปินนฺเตน โมเจนฺตสฺส น โมจนาธิปฺปายสฺส อุมฺมตฺตกสฺส ขิตฺตจิตฺตสฺส เวทนาฏฺฏสฺส อาทิกมฺมิกสฺส อิเมสํ โข ภนฺเต ฉนฺนํ อนาปตฺติฯ

ปุจฺฉา – ปญฺจนฺนํ อาวุโส ปาติโมกฺขุเทฺทสานํ กตเมน อุเทฺทเสน อุเทฺทสํ อาคจฺฉติฯ

วิสฺสชฺชนา – ปญฺจนฺนํ ภนฺเต ปาติโมกฺขุเทฺทสานํ ตติเยน อุเทฺทเสน อุเทฺทสํ อาคจฺฉติฯ

ปุจฺฉา – จตุนฺนํ อาวุโส วิปตฺตีนํ กตมา วิปตฺติฯ

วิสฺสชฺชนา – จตุนฺนํ ภนฺเต วิปตฺตีนํ สีลวิปตฺติฯ

ปุจฺฉา – กา อาวุโส วิปตฺติฯ

วิสฺสชฺชนา – อสํวโร ภนฺเต วิปตฺติฯ

ปุจฺฉา – กา อาวุโส สมฺปตฺติฯ

วิสฺสชฺชนา – สํวโร ภนฺเต สมฺปตฺติฯ

ปุจฺฉา – กา อาวุโส ปฏิปตฺติฯ

วิสฺสชฺชนา – น เอว รูปํ กริสฺสามีติ ยาวชีวํ อาปาณโกฏิกํ สมาทาย สิกฺขติ สิกฺขาปเทสุ อยํ ภนฺเต ปฏิปตฺติฯ

ปุจฺฉา – กติ อาวุโส อตฺถวเส ปฏิจฺจ ภควตา อุปกฺกมิตฺวา อสุจึ โมเจนฺตสฺส สงฺฆาทิเสโส ปญฺญตฺโตฯ

วิสฺสชฺชนา – ทส ภนฺเต อตฺถวเส ปฏิจฺจ ภควตา อุปกฺกมิตฺวา อสุจึ โมเจนฺตสฺส สงฺฆาทิเสโส ปญฺญตฺโต สงฺฆสุฏฺฐุตาย…เป…. วินยานุคฺคหายฯ

ปุจฺฉา – กตฺถ อาวุโส ฐิตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สิกฺขากาเมสุ ภนฺเต ฐิตํฯ

ปุจฺฉา – เก อาวุโส ธาเรนฺติฯ

วิสฺสชฺชนา – เยสํ ภนฺเต วตฺตติ เต ธาเรนฺติฯ

ปุจฺฉา – กสฺส อาวุโส วจนํฯ

วิสฺสชฺชนา – ภควโต ภนฺเต วจนํ อรหโต สมฺมาสมฺพุทฺธสฺสฯ

ปุจฺฉา – เกนาวุโส อาภตํฯ

วิสฺสชฺชนา – ปรมฺปราย ภเนฺต อาภตํฯ

ปุจฺฉา – อตฺถิ นุโข อาวุโส ตตฺถ สนิทาเน สปทภาชนีเย สวินีตวตฺถุเก อุปเนตพฺพํ วา อปเนตพฺพํ วา อกฺขรปทปจฺจาภฏฺฐํ วา วิรทฺธปทพฺยญฺชนํ วาฯ

สํคายนตฺถาย สงฺฆสฺส ญาปนํ

สุณาตุ เม ภเนฺต สโงฺฆ อายสฺมนฺตํ วิจิตฺตสาราภิวํสํ ติปิฏกธร ธมฺมภณฺฑาคาริกํ ปฐมสฺส สงฺฆาทิเสส สิกฺขาปทสฺส นิทานมฺปิ ปุจฺฉิํ, ปุคฺคลมฺปิ ปุจฺฉิํ, วตฺถุมฺปิ ปุจฺฉิํ, ปญฺญตฺติมฺปิ ปุจฺฉิํ, อนุปญฺญตฺติมฺปิ ปุจฺฉิ, อาปตฺติมฺปิ ปุจฺฉิํ, อนาปตฺติมฺปิ ปุจฺฉิํ, อญฺญานิปิ เอวรูปานิ อเนกานิ ปุจฺฉิตพฺพฏฺฐานานิ ปุจฺฉิํ, ปุโฏฺฐ ปุโฏฺฐ จ โส อายสฺมา วิจิตฺตสาราภิวํโส วิสฺสเชฺชสิ, อิติหิทํ ภเนฺต ปฐม สงฺฆาทิเสส สิกฺขาปทํ สปริวารํ นิมฺมลํ สุปริสุทฺธํ ตเสฺสว ภควโต วจนํ อรหโต สมฺมาสมฺพุทฺธสฺสฯ ตสฺมา ยถาปุเร มหากสฺสปาทโย มหาเถรวรา โปราณสํคีติการา พฺรหฺมจริยสฺส จิรฏฺฐิติยา พหุชนหิตาย พหุชนสุขาย โลกานุกมฺปาย อตฺถาย หิตาย สุขาย เทวมนุสฺสานํ ธมฺมวินยํ สํคายิํสุเจว อนุสํคายิํสุจ, เอวเมว มยมฺปิ สเพฺพว ฉฏฺฐสํคีติมหาธมฺมสภา ปริยาปนฺนา อิทํ ปฐมํ สงฺฆาทิเสส สิกฺขาปทํ นิทานโต ปฏฺฐาย เอกจฺจานํ วจสา สชฺฌายวเสน เอกจฺจานํ มนสา มนสิกรณวเสนจ เอกโต คณสชฺฌายํ กตฺวา สํคาเยยฺยามฯ

ปุจฺฉา – ยํ เตน อาวุโส ภควตา…เป…. สมฺมาสมฺพุเทฺธน มาตุกาเมน สทฺธิํ กายสํสคฺคํ สมาปชฺชนฺตสฺส จ, มาตุคามํ ทุฏฺฐุลฺลาหิ วาจาหิ โอภาสนฺตสฺส จ, มาตุคามสฺส สนฺติเก อตฺตกาม ปาริจริยาย วณฺณํ ภาสนฺตสฺส จ, สญฺจริตฺตํ สมาปชฺชนฺตสฺส จ สงฺฆาทิเสโส กตฺถ ปญฺญตฺโตฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภเนฺต ปญฺญตฺโตฯ

ปุจฺฉา – กํ อาวุโส อารพฺภ ปญฺญตฺโตฯ

วิสฺสชฺชนา – อายสฺมนฺตํ ภเนฺต อุทายิเตฺถรํ อารพฺภ ปญฺญตฺโตฯ

ปุจฺฉา – กิสฺมิํ อาวุโส วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺโตฯ

วิสฺสชฺชนา – อายสฺมา ภเนฺต อุทายิเตฺถโร มาตุคาเมน สทฺธิํ กายสํสคฺคํ สมาปชฺชิ, อายสฺมาเยว ภเนฺต อุทายิเตฺถโร มาตุคามํ ทุฏฺฐุลฺลาหิ วาจาหิ โอภาสิ, อายสฺมาเยว ภเนฺต อุทายิเตฺถโร มาตุคามสฺส สนฺติเก อตฺตกาม ปาริจริยาย วณฺณํ อภาสิ, อายสฺมาเยว ภเนฺต อุทายิเตฺถโร สญฺจริตฺตํ สมาปชฺชิํ, ตสฺมิํ ภเนฺต วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺโตฯ

๖. กุฏิการ สงฺฆาทิเสส สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – ยํ เตน อาวุโส…เป…. สมฺมาสมฺพุเทฺธน สญฺญาจิกาย กุฏิํ การาเปนฺตสฺส สงฺฆาทิเสโส กตฺถ ปญฺญตฺโตฯ

วิสฺสชฺชนา – อาฬวิยํ ภเนฺต ปญฺญตฺโตฯ

ปุจฺฉา – กํ อาวุโส อารพฺภ ปญฺญตฺโตฯ

วิสฺสชฺชนา – อาฬวิเก ภเนฺต ภิกฺขู อารพฺภ ปญฺญโตฺตฯ

ปุจฺฉา – กิสฺมึ อาวุโส วตฺถุสฺมึ ปญฺญโตฺตฯ

วิสฺสชฺชนา – อาฬวิกา ภเนฺต ภิกฺขู สญฺญาจิกาโย กุฏิโย การาเปสุํ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ ปญฺญโตฺตฯ

๗. วิหารการ สงฺฆาทิเสส สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – ยํ เตน อาวุโส…เป…. สมฺมาสมฺพุเทฺธน มหลฺลกํ วิหารํ การาเปนฺตสฺส สงฺฆาทิเสโส กตฺถ ปญฺญโตฺตฯ

วิสฺสชฺชนา – โกสมฺพิยํ ภเนฺตฯ

ปุจฺฉา – กํ อาวุโส อารพฺภ ปญฺญโตฺตฯ

วิสฺสชฺชนา – อายสฺมนฺตํ ภเนฺต ฉนฺนเตฺถรํ อารพฺภ ปญฺญโตฺตฯ

ปุจฺฉา – กิสฺมึ อาวุโส วตฺถุสฺมึ ปญฺญโตฺตฯ

วิสฺสชฺชนา – อายสฺมา ภเนฺต ฉโนฺน วิหารวตฺถุํ โสเธโนฺต อญฺญตรํ เจติยรุกฺขํ เฉทาเปสิ คามปูชิตํ นิคมปูชิตํ นคร ปูชิตํ ชนปทปูชิตํ รฎฺฐปูชิตํ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ ปญฺญโตฺตฯ

๘-๙. ทุฏฺฐโทส สงฺฆาทิเสส สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – ยํ เตน อาวุโส ภควตา…เป…. สมฺมาสมฺพุเทฺธน ภิกฺขุํ อมูลเกน ปาราชิเกน ธเมฺมน อนุทฺธํเสนฺตสฺส จ, ภิกฺขุํ อญฺญภาคิยสฺส อธิกรณสฺส กิญฺจิเทสํ เลสมตฺตํ อุปาทาย ปาราชิเกน ธเมฺมน อนุทฺธํเสนฺตสฺส จ สงฺฆาทิเสโส กตฺถ ปญฺญโตฺตฯ

วิสฺสชฺชนา – ราชคเห ภเนฺต ปญฺญโตฺตฯ

ปุจฺฉา – กํ อาวุโส อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญโตฺตฯ

วิสฺสชฺชนา – เมตฺติยภูมชกา ภเนฺต ภิกฺขู อารพฺภ ปญฺญโตฺต, เมตฺติยภูมชกา ภเนฺต ภิกฺขู อายสฺมนฺตํ ทพฺพํ มลฺลปุตฺตํ อมูลเกน ปาราชิเกน ธเมฺมน อนุทฺธํเสสุํ, เตเยว ภเนฺต เมตฺติยภูมชกา ภิกฺขู อายสฺมนฺตํ ทพฺพํ มลฺลปุตฺตํ อญฺญภาคิยสฺส อธิกรณสฺส กิญฺจิเทสํ เลสมตฺตํ อุปาทาย ปาราชิเกน ธเมฺมน อนุทฺธํเสสุํ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ, ปญฺญโตฺตฯ

๑๐. สงฺฆเภทก สงฺฆาทิเสส สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – ยํ เตน อาวุโส ภควตา…เป…. สมฺมาสมฺพุเทฺธน สงฺฆเภทกสฺส ภิกฺขุโน ยาวตติยํ สมนุภาสนาย อปฺปฏินิสฺสชฺชนฺตสฺส สงฺฆาทิเสโส กตฺถ ปญฺญโตฺตฯ

วิสฺสชฺชนา – ราชคเห ภเนฺต ปญฺญโตฺตฯ

ปุจฺฉา – กํ อาวุโส อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญโตฺถฯ

วิสฺสชฺชนา – เทวทตฺตํ ภเนฺต อารพฺภ ปญฺญตฺโตฯ

เทวทตฺโต ภเนฺต สมคฺคสฺส สงฺฆสฺส เภทาย ปรกฺกมิ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺโตฯ

๑๑. เภทานุวตฺตก สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – ยํ เตน อาวุโส ภควตา…เป…. สมฺมาสมฺพุเทฺธน เภทานุวตฺตกานํ ภิกฺขูนํ ยาว ตติยํ สมนุภาสนาย อปฺปฏินิสฺสชฺชนฺตานํ สงฺฆาทิเสโส กตฺถ ปญฺญตฺโตฯ

วิสฺสชฺชนา – ราชคเห ภเนฺต ปญฺญตฺโตฯ

ปุจฺฉา – กํ อาวุโส อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺโตฯ

วิสฺสชฺชนา – สมฺพหุเล ภเนฺต ภิกฺขู อารพฺภ ปญฺญตฺโต, สมฺพหุลา ภเนฺต ภิกฺขู เทวทตฺตสฺส สงฺฆเภทาย ปรกฺกมนฺตสฺส อนุวตฺตกา อเหสุํ วคฺควาทกา, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺโตฯ

๑๒. ทุพฺพจ, สงฺฆาทิเสส สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – ยํ เตน อาวุโส ภควตา…เป…. สมฺมาสมฺพุเทฺธน ทุพฺพจสฺส ภิกฺขุโน ยาวตติยํ สมนุภาสนาย อปฺปฏินิสฺสชฺชนฺตสฺส สงฺฆาทิเสโส กตฺถ ปญฺญตฺโตฯ

วิสฺสชฺชนา – โกสมฺพิยํ ภเนฺต ปญฺญตฺโตฯ

ปุจฺฉา – กํ อาวุโส อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺโตฯ

วิสฺสชฺชนา – อายสฺมนฺตํ ภเนฺต ฉนฺนํ อารพฺภ ปญฺญตฺโต, อายสฺมา ภเนฺต ฉโนฺน ภิกฺขูหิ สหธมฺมิกํ วุจฺจมาโน อตฺตานํ อวจนียํ อกาสิ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺโตฯ

๑๓. กุลทูสก สงฺฆาทิเสส สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – ยํ เตน อาวุโส ภควตา…เป…. สมฺมาสมฺพุเทฺธน กุลทูสกสฺส ภิกฺขุโน ยาวตติยํ สมนุภาสนาย อปฺปฏินิสฺสชฺชนฺตสฺส สงฺฆาทิเสโส กตฺถ ปญฺญตฺโตฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภเนฺต ปญฺญตฺโตฯ

ปุจฺฉา – กํ อารพฺภ อาวุโส กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺโตฯ

วิสฺสชฺชนา – อสฺสชิ ปุนพฺพสุเก ภเนฺต ภิกฺขู อารพฺภ ปญฺญตฺโต, อสฺสชิปุนพฺพสุกา ภเนฺต ภิกฺขู สเงฺฆน ปพฺพาชนียกมฺมกตา ฉนฺทคามิตา โทสคามิตา โมหคามิตา ภยคามิตา ปาเปสุํ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺโตฯ

อนิยต สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – ยํ เตน อาวุโส ภควตา…เป…. สมฺมาสมฺพุเทฺธน ปฐโม จ อนิยโต ทุติโย จ อนิยโต กตฺถ ปญฺญตฺโตฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภเนฺต ปญฺญโตฺตฯ

ปุจฺฉา – กํ อาวุโส อารพฺภ กิสฺมิํ วตฺถุสฺมิํ ปญฺญโตฺตฯ

วิสฺสชฺชนา – อายสฺมนฺตํ ภเนฺต อุทายิํ อารพฺภ ปญฺญโตฺต, อายสฺมา ภเนฺต อุทายี มาตุคาเมน สทฺธิํ เอโกเอกาย รโห ปฏิจฺฉเนฺน อาสเน อลํกมฺมนิเย นิสชฺชํ กเปฺปสิ, ตสฺมิญฺจ วตฺถุสฺมิํ, อายสฺมาเยว ภเนฺต อุทายี มาตุคาเมน สทฺธิํ รโห นิสชฺชํ อกาสิ, ตสฺมิญฺจ ภเนฺต วตฺถุสฺมิํ ปญฺญโตฺตฯ

ปุจฺฉา – กสฺส อาวุโส วจนํฯ

วิสฺสชฺชนา – ภควโต ภเนฺต วจนํ อรหโต สมฺมาสมฺพุทฺธสฺสฯ

ปุจฺฉา – เกนาวุโส อาภตํฯ

วิสฺสชฺชนา – ปรมฺปราย ภเนฺต อาภตํฯ

ปุจฺฉา – อตฺถิ นุโข อาวุโส เอตฺถ โกจิปิ วิรทฺธโทโสฯ

วิสฺสชฺชนา – นตฺถิ ภเนฺตฯ

สํคายนตฺถาย สงฺฆสฺสญาปนํ

สุณาตุ เม ภเนฺต สโงฺฆ, อหํ ภเนฺต อายสฺมนฺตํ วิจิตฺตสาราภิวํสํ ติปิฏกธร ธมฺมภณฺฑาคาริกํ ปฐม ทุฏฺฐโทส สิกฺขาปทโต ปฏฺฐาย ปุจฺฉิตพฺพานิ อเนกานิ ฐานานิ ปุจฺฉิํ, โส จ อายสฺมา ปุโฏฺฐ ปุโฏฺฐ วิสฺสเชฺชติ, อิติหิทํ ภเนฺต สพฺพํ สิกฺขาปทํ นิมฺมลํ สุปริสุทฺธํ ตเสฺสว ภควโต วจนํ อรหโต สมฺมาสมฺพุทฺธสฺส, ตสฺมา ยถาปุเร มหากสฺสปาทโย มหาเถรวรา โปราณสํคีติการา พฺรหฺมจริยสฺส จิรฏฺฐิติยา พหุชนหิตาย พหุชนสุขาย โลกานุกมฺปาย อตฺถาย หิตาย สุขาย เทวมนุสฺสานํ สํคายิํสุเจว อนุสํคายิํสุจ, เอวเมว มยมฺปิ ทานิ สเพฺพว ฉฏฺฐสํคีติ มหาธมฺมสภาปริยาปนฺนา อิมานิ สิกฺขาปทานิ เอกโต คณสชฺฌายํ กตฺวา สํคาเยยฺยามฯ

นิสฺสคฺคิปาจิตฺติย

๑. จีวรวคฺค ๑. ปฐมกถิน สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – ยํ เตน อาวุโส ภควตา…เป…. สมฺมาสมฺพุทฺเธน อติเรกจีวรํ ทสาหํ อติกฺกาเมนฺตสฺส นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – เวสาลิยํ ภนฺเต ปญฺญตฺตํฯ

ปุจฺฉา – กํ อาวุโส อารพฺภ กิสฺมิํ วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – ฉพฺพคฺคิเย ภนฺเต ภิกฺขู อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, ฉพฺพคฺคิยา ภนฺเต ภิกฺขู อติเรกจีวรํ ธาเรสุํ, ตสฺมิํ ภนฺเต วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

๑. จีวรวคฺค ๒. อุโทสิต สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – เอกรตฺตํ อาวุโส ติจิวเรน วิปฺปวสนฺตสฺส นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ ภควตา กตฺถ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภนฺเต ปญฺญตฺตํฯ

ปุจฺฉา – กํ อาวุโส อารพฺภ กิสฺมิํ วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สมฺพหุเล ภนฺเต ภิกฺขู อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, สมฺพหุลา ภนฺเต ภิกฺขู ภิกฺขูนํ หเตฺถ จีวรํ นิกฺขิปิตฺวา สนฺตรุตฺตเรน ชนปทจาริกํ ปกฺกมิํสุ, ตสฺมิํ ภนฺเต วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

๑. จีวรวคฺค ๓. ตติยกถิน สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – อกาลจีวรํ อาวุโส ปฏิคฺคเหตฺวา มาสํ อติกฺกาเมนฺตสฺส นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ ภควตา กตฺถ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภนฺเต ปญฺญตฺตํฯ

ปุจฺฉา – กํ อาวุโส อารพฺพฺภ กิสฺมิํ วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สมฺพหุเล ภนฺเต ภิกฺขู อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, สมฺพหุลา ภนฺเต ภิกฺขู อกาลจีวรํ ปฏิคฺคเหตฺวา มาสํ อติกฺกาเมสุํ, ตสฺมิํ ภนฺเต วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

๑. จีวรวคฺค ๔. ปุราณจีวร สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – อญฺญาติกาย อาวุโส ภิกฺขุนิยา ปุราณจีวรํ โธวาเปนฺตสฺส นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ ภควตา กตฺถ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภนฺเต ปญฺญตฺตํฯ

ปุจฺฉา – กํ อาวุโส อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – อายสฺมนฺตํ ภเนฺต อุทายึ อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, อายสฺมา ภเนฺต อุทายี อญฺญาติกาย ภิกฺขุนิยา ปุราณจีวรํ โธวาเปสิ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

๑. จีวรวคฺค ๕. จีวรปฏิคฺคหณ สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – อญฺญาติกาย อาวุโส ภิกฺขุนิยา หตฺถโต จีวรํ ปฏิคฺคณฺหนฺตสฺส นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ ภควตา กตฺถ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – ราชคเห ภเนฺต ปญฺญตฺตํฯ

ปุจฺฉา – กํ อาวุโส อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – อายสฺมนฺตํ ภเนฺต อุทายึ อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, อายสฺมา ภเนฺต อุทายี อญฺญาติกาย ภิกฺขุนิยา หตฺถโต จีวรํ ปฏิคฺคเหสิ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

๑. จีวรวคฺค ๖. อญฺญาตกวิญฺญตฺติ สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – อญฺญาตกํ อาวุโส คหปตึวา คหตานึวา จีวรํ วิญฺญาเปนฺตสฺส นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ ภควตา กตฺถ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภเนฺต ปญฺญตฺตํฯ

ปุจฺฉา – กํ อาวุโส อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – อายสฺมนฺตํ ภเนฺต อุปนนฺทํ สกฺยปุตฺตํ อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, อายสฺมา ภเนฺต อุปนโนฺท สกฺยปุโตฺต อญฺญาตกํ เสฏฺฐิปุตฺตํ จีวรํ วิญฺญาเปสิ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

๑. จีวรวคฺค ๗. ตตุตฺตริ สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – อญฺญาตกํ อาวุโส คหปตึ วา คหปตานึ วา ตตุตฺตริ จีวรํ วิญฺญาเปนฺตสฺส นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ ภควตา กตฺถ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภเนฺต ปญฺญตฺตํฯ

ปุจฺฉา – กํ อาวุโส อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – ฉพฺพคฺคิเย ภเนฺต ภิกฺขู อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, ฉพฺพคฺคิยา ภเนฺต ภิกฺขู น มตฺตํ ชานิตฺวา พหุมฺปิ จีวรํ วิญฺญาเปสุํ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

ปุจฺฉา – ปุเพฺพ อปฺปวาริตสฺส อาวุโส อญฺญาตกํ คหปตึ วา คหตานึ วา อุปสงฺกมิตฺวา จีวเร วิกปฺปํ อาปชฺชนฺตสฺส จ อญฺญาตเก คหปติเก อุปสงฺกมิตฺวา จีวเร วิกปฺปํ อาปชฺชนฺตสฺส จ นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ ภควตา กตฺถ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภเนฺต ปญฺญตฺตํฯ

ปุจฺฉา – กํ อาวุโส อารพฺภ กิสฺมิํ วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – อายสฺมนฺตํ ภเนฺต อุปนนฺทํ สกฺยปุตฺตํ อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, อายสฺมา ภเนฺต อุปนโนฺท สกฺยปุโตฺต ปุเพฺพ อปฺปวาริโต อญฺญาตกํ คหปติกํ อุปสงฺกมิตฺวา จีวเร วิกปฺปํ อาปชฺชิฯ โสเยว ภเนฺต อายสฺมา อุปนโนฺท สกฺยปุโตฺต ปุเพฺพ อปฺปวาริโต อญฺญาตเก คหปติเก อุปสงฺกมิตฺวา จีวเร วิกปฺปํ อาปชฺชิ, ตสฺมิํ ภเนฺต วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

๑. จีวรวคฺค ๑๐. ราช สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – อติเรกติกฺขตฺตุํ อาวุโส โจทนาย อติเรก ฉกฺขตฺตุํ ฐาเนน จีวรํ อภินิปฺผาเทนฺตสฺส นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ ภควตา กตฺถ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภเนฺต ปญฺญตฺตํฯ

ปุจฺฉา – กํ อาวุโส อารพฺภ กิสฺมิํ วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – อายสฺมนฺตํ ภเนฺต อุปนนฺทํ สกฺยปุตฺตํ อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, อายสฺมา ภเนฺต อุปนโนฺท สกฺยปุโตฺต อุปาสเกน อชฺชโณฺห ภเนฺต อาคเมหีติ วุจฺจมาโน นาคเมสิ, ตสฺมิํ ภเนฺต วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

๒. โกสิยวคฺค, ๑. โกสิย สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – โกสิยมิสฺสกํ อาวุโส สนฺถกํ การาเปนฺตสฺส นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ ภควตา กตฺถ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – อาฬวิยํ ภเนฺต ปญฺญตฺตํฯ

ปุจฺฉา – กํ ० อาวุโส อารพฺภ กิสฺมิํ วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – ฉพฺพคฺคิเย ภเนฺต อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, ฉพฺพคฺคิยา ภเนฺต ภิกฺขู โกสิยการเก อุปสงฺกมิตฺวา เอวมหํสุ พหู อาวุโส โกสการเก ปจถ อมฺหากมฺปิ ทสฺสถ มยมฺปิ อิจฺฉาม โกสิยมิสฺสกํ สนฺตกํ กาตุนฺติ, ตสฺมิํ ภเนฺต วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

๒. โกสิยวคฺค ๒. สุทฺธกาฬก สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – สุทฺธกาฬกานํ อาวุโส เอฬกโลมานํ สนฺถตํ การาเปนฺตสฺส นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ ภควตา กตฺถ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – เวสาลิยํ ภเนฺต ปญฺญตฺถํฯ

ปุจฺฉา – กํ อาวุโส อารพฺภ กิสฺมิํ วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – ฉพฺพคฺคิเย ภเนฺต ภิกฺขู อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, ฉพฺพคฺคิยา ภเนฺต ภิกฺขู สุทฺธกาฬกานํ เอฬกโลมานํ สนฺถตํ การาเปสุํ, ตสฺมิํ ภเนฺต วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

๒. โกสิยวคฺค ๓. เทฺวภาค สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – อนาทิยิตฺวา อาวุโส ตุลํ โอทาตานํ ตุลํ โคจริยานํ นวํ สนฺถตํ การาเปนฺตสฺส นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ ภควตา กตฺถ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภนฺเต ปญฺญตฺตํฯ

ปุจฺฉา – กํ อาวุโส อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – ฉพฺพคฺคิเย ภนฺเต ภิกฺขู อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, ฉพฺพคฺคิยา ภนฺเต ภิกฺขู โถกํเยว โอทาตํ อนฺเต อาทิยิตฺวา ตเถว สุทฺธกาฬกานํ เอฬกโลมานํ สนฺถตํ การาเปสุํ, ตสฺมึ ภนฺเต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

๒. โกสิยวคฺค ๔. ฉพฺพสฺส สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – ยํ เตน อาวุโส ภควตา…เป…. สมฺมาสมฺพุเทฺธน อนุวสฺสํ การาเปนฺตสฺส นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภนฺเต ปญฺญตฺตํฯ

ปุจฺฉา – กํ อาวุโส อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สมฺพหุเล ภนฺเต ภิกฺขู อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, สมฺพหุลา ภนฺเต ภิกฺขู อนุวสฺสํ สนฺถตํ การาเปสุํ, ตสฺมึ ภนฺเต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

ปุจฺฉา – กสฺส อาวุโส วจนํฯ

วิสฺสชฺชนา – ภควโต ภนฺเต วจนํ อรหโต สมฺมาสมฺพุทฺธสฺสฯ

ปุจฺฉา – เกนาวุโส อาภตํฯ

วิสฺสชฺชนา – ปรมฺปราย ภนฺเต อาภตํฯ

ปุจฺฉา – อตฺถิ นุโข อาวุโส เอตฺถ โกจิ วิรทฺธโทโสฯ

วิสฺสชฺชนา – นตฺถิ ภนฺเตฯ

สํคายนตฺถาย สงฺฆสฺส ญาปนํ

สุณาตุ เม ภนฺเต สโงฺฆ, อหํ อายสฺมนฺตํ วิจิตฺตสาราภิวํสํ ติปิฏกธรํ ธมฺมภณฺฑาคาริกํ อิเมสํ นิสฺสคฺคิยปาจิตฺติยสิกฺขาปทานํ ยาว ฉพฺพสฺสสิกฺขาปทํ นิทานาทีนิ ปุจฺฉิตพฺพานิ อเนกานิ ฐานานิ ปุจฺฉึ, ปุฏฺฐปุฏฺโฐ จ โส อายสฺมา วิจิตฺตสาราภิวํโส วิสฺสเชฺชสิ, อิติหิทํ ภนฺเต อิมานิ สิกฺขาปทานิ นิมฺมลานิ สุปริสุทฺธานี ตเสฺสว ภควโต วจนานิ อรหโต สมฺมาสมฺพุทฺธสฺส, ตสฺมา ยถาปุเร มหากสฺสปาทโย มหาเถรวรา โปราณสํคีติการา พฺรหฺมจริยสฺส จิรฏฺฐิติยา พหุชนหิตาย พหุชนสุขาย โลกานุกมฺปาย อตฺถาย หิตาย สุขาย เทวมนุสฺสานํ ธมฺมวินยํ สํ

คายึํสุ เจว อนุสํคายึํสุ จ, เอวเมว มยมฺปิ ทานิ สเพฺพว ฉฏฺฐสํคีติ มหาธมฺมสภา ปริยาปนฺนา ฉพฺพสฺส นิสฺสคฺคิย สิกฺขาปทโต ปฏฺฐาย อิมานิ นิสฺสคฺคิยสิกฺขาปทานิ เอกโต คณสชฺฌายํ กตฺวา สํหาเยยฺยามฯ

๒. โกสิยวคฺค ๕. นิสีทนสนฺถต สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – ยํ เตน อาวุโส ภควตา…เป…. สมฺมาสมฺพุเทฺธน อนาทิยิตฺวา ปุราณสนฺถตสฺส สามนฺตา สุคตวิทตฺถึ นวํ นิสีทนสนฺถตํ การาเปนฺตสฺส นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภเนฺต ปญฺญตฺตํฯ

ปุจฺฉา – กํ อาวุโส อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สมฺพหุเล ภเนฺต ภิกฺขู อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, สมฺพหุลา ภเนฺต ภิกฺขู สนฺถตานิ อุชฺฌิตฺวา อารญฺญิกํ ปิณฺฑปาติกงฺคํ ปํสุกูลกงฺคํ สมาทิยึสุ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

๒. โกสิยวคฺค ๖. เอฬกโลม สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – เอฬกโลมานิ อาวุโส ปฏิคฺคเหตฺวา ติโยชนํ อติกฺกาเมนฺตสฺส นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภเนฺต ปญฺญตฺตํฯ

ปุจฺฉา – กํ อาวุโส อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – อญฺญตรํ ภเนฺต ภิกฺขุํ อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, อญฺญตโร ภเนฺต ภิกฺขุ เอฬกโลมานิ ปฏิคฺคเหตฺวา ติโยชนํ อติกฺกาเมสิ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

๒. โกสิยวคฺค ๗. เอฬกโลมโธวาปน สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – อญฺญาติกาย อาวุโส ภิกฺขุนิยา เอฬกโลมานิ โธวาเปนฺตสฺส นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สเกฺกสุ ภเนฺต ปญฺญตฺตํฯ

ปุจฺฉา – กํ อาวุโส อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – ฉพฺพคฺคิเย ภเนฺต ภิกฺขู อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, ฉพฺพคฺคิยา ภเนฺต ภิกฺขู อญฺญาติกาหิ ภิกฺขูนีหิ เอฬกโลมานิ โธวาเปสุํ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

๒. โกสิยวคฺค ๘. รูปิย สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – รูปิยํ อาวุโส ปฏิคฺคณฺหนฺตสฺส นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ ภควตา กตฺถ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – ราชคเห ภเนฺต ปญฺญตฺตํฯ

ปุจฺฉา – กํ อาวุโส อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – อายสฺมนฺตํ ภนฺเต อุปนนฺทํ สกฺยปุตฺตํ อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, อายสฺมา ภนฺเต อุปนนฺโท สกฺยปุตฺโต รูปิยํ ปฏิคฺคเหสิ, ตสฺมึ ภนฺเต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

ปุจฺฉา – กถํ อาวุโส ตตฺถ ปฏิปชฺชนฺโต รูปิยํ ปฏิคฺคณฺหาติ นามฯ

วิสฺสชฺชนา – สยํ ภนฺเต คณฺหาติ, อญฺญํ วา คณฺหาเปสิ, อิทํ อยฺยสฺส โหตูติ อุปนิกฺขิตฺตํ สาทิยติ, เอวํ โข ภนฺเต ปฏิปชฺชนฺโต ภิกฺขุ รูปิยํ ปฏิคฺคณฺหาติ นามฯ

ปุจฺฉา – กถํ อาวุโส ตตฺถ ปฏิปชฺชนฺโต ภิกฺขุ รูปิยํ น ปฏิคฺคณฺหาติ นามฯ

วิสฺสชฺชนา – ยถา ภนฺเต ราชสิกฺขาปเท ยถา จ ภนฺเต เมณฺฑกสิกฺขาปเท อาคจฺฉติ, ตถา ภนฺเต ปฏิปชฺชนฺโต ภิกฺขุ รูปิยํ น ปฏิคฺคณฺหาตินามฯ

๒. โกสิยวคฺค ๙. รูปิยสํโวหาร สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – รูปิยสํโวหารํ อาวุโส สมาปชฺชนฺตสฺส นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ ภควตา กตฺถ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภนฺเต ปญฺญตฺตํฯ

ปุจฺฉา – กํ อาวุโส อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – ฉพฺพคฺคิเย ภนฺเต ภิกฺขู อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, ฉพฺพคฺคิยา ภนฺเต ภิกฺขู นานปฺปการกํ รูปิยสํโวหารํ สมาปชฺชึสุ, ตสฺมึ ภนฺเต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

๒. โกสิยวคฺค, ๑๐. กยวิกฺกย สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – นานปฺปการกํ อาวุโส กยวิกฺกยํ อาปชฺชนฺตสฺส นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ ภควตา กตฺถ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภนฺเต ปญฺญตฺตํฯ

ปุจฺฉา – กํ อาวุโส อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – อายสฺมนฺตํ ภนฺเต อุปนนฺทํ สกฺยปุตฺตํ อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, อายสฺมา ภนฺเต อุปนนฺโท สกฺยปุตฺโต ปริพฺพาชเกน สทฺธิ กยวิกฺกยํ สมาปชฺชิ, ตสฺมึ ภนฺเต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

ปุจฺฉา – กถํ อาวุโส ตตฺถ ปฏิปชฺชนฺโต ภิกฺขุ กยวิกฺกยํ สมาปชฺชตินามฯ

วิสฺสชฺชนา – อิมินา อิมํ เทหิ อิมินา อิมํ อาหร อิมินา อิมํ ปริวเตฺตหิ อิมินา อิมํ เจตาเมหีติ อชฺฌาจรติ, เอวํ โข ภนฺเต ปฏิปชฺชนฺโต กยวิกฺกยํ สมาปชฺชตินามฯ

ปุจฺฉา – กถํ อาวุโส ตตฺถ ปฏิปชฺชนฺโต ภิกฺขุ น กยวิกฺกยํ สมาปชฺชตินามฯ

วิสฺสชฺชนา – โย ภนฺเต อคฺฆํ ปุจฺฉติ, โย จ ภนฺเต กปฺปิยการกสฺส อาจิกฺขติ, โย จ ภนฺเต อมฺหากญฺจ อิทํ อตฺถิ อมฺหากญฺจ อิมินา จ อิมินา จ อโตฺถติ ภณติ, เอวํ โข ภนฺเต ปฏิปชฺชโนฺต ภิกฺขุ น กยวิกฺกยํ สมาปชฺชตินามฯ

๓. ปตฺตวคฺค, ๑. ปตฺต สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – อติเรกปตฺตํ อาวุโส ทสาหํ อติกฺกาเมนฺตสฺส นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภนฺเต ปญฺญตฺตํฯ

ปุจฺฉา – กํ อาวุโส อารพฺภ กิสฺมิํ วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – ฉพฺพคฺคิเย ภนฺเต ภิกฺขู อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, ฉพฺพคฺคิยา ภนฺเต ภิกฺขู อติเรกปตฺตํ ธาเรสุํ, ตสฺมิํ ภนฺเต วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

๕๑๔ ๓. ปตฺตวคฺค, ๒. อูนปญฺจพนฺธน สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – อูนปญฺจพนฺธเนน ปเตฺตน อญฺญํ นวํ ปตฺตํ เจตาเปนฺตสฺส นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สเกฺกสุ ภนฺเต ปญฺญตฺตํฯ

ปุจฺฉา – กํ อาวุโส อารพฺภ กิสฺมิํ วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – ฉพฺพคฺคิเย ภนฺเต ภิกฺขู อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, ฉพฺพคฺคิยา ภนฺเต ภิกฺขู อปฺปมตฺตเกนปิ ภิเนฺนน อปฺปมตฺตเกนปิ ขเณฺฑน วิลิขิตมเตฺตนปิ พหู ปเตฺต วิญฺญาเปสุํ, ตสฺมิํ ภนฺเต วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

น ภิกฺขเว ปโตฺต วิญฺญาเปตโพฺพ, โย วิญฺญาเปยฺย อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสฯ

๓. ปตฺตวคฺค ๓. เภสชฺช สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – เภสชฺชานิ อาวุโส ปฏิคฺคเหตฺวา สตฺตาหํ อติกฺกาเมนฺตสฺส นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภนฺเต ปญฺญตฺตํฯ

ปุจฺฉา – กํ อาวุโส อารพฺภ กิสฺมิํ วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สมฺพหุเล ภนฺเต ภิกฺขู อารพฺภ อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, สมฺพหุลา ภนฺเต ภิกฺขู เภสชฺชานิ ปฏิคฺคเหตฺวา สตฺตาหํ อติกฺกาเมสุํ, ตสฺมิํ ภนฺเต วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

๓. ปตฺตวคฺค ๔. วสฺสิกสาฎิก สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – อติเรกมาเส เสเส คิมาเน อาวุโส วสฺสิกสาฏิกจีวรํ ปริเยสนฺตสฺส นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภเนฺต ปญฺญตฺตํฯ

ปุจฺฉา – กํ อาวุโส อารพฺภ กิสฺมิํ วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – ฉพฺพคฺคิเย ภเนฺต ภิกฺขู อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, ฉพฺพคฺคิยา ภเนฺต ภิกฺขู อติเรกมาเส เสเส คิมฺหาเน วสฺสิกสาฏิกจีวรํ ปริเยสิํสุ, ตสฺมิํ ภเนฺต วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

๓. ปตฺตวคฺค ๕. จีวรอจฺฉินฺทน สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – ภิกฺขุสฺส อาวุโส สามํ จีวรํ ทตฺวา กุปิเตน อนตฺตมเนน อจฺฉินฺทนฺตสฺส นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภเนฺต ปญฺญตฺตํฯ

ปุจฺฉา – กํ อาวุโส อารพฺภ กิสฺมิํ วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – อายสฺมนฺตํ ภเนฺต อุปนนฺทํ สกฺยปุตฺตํ อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, อายสฺมา ภเนฺต อุปนโนฺท สกฺยปุโตฺต ภิกฺขุสฺส สามํ จีวรํ ทตฺวา กุปิโต อนตฺตมโน อจฺฉินฺทิ, ตสฺมิํ ภเนฺต วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

๓. ปตฺตวโคฺค, ๖. สุตฺตวิญฺญตฺติ สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – สามํ อาวุโส สุตฺตํ วิญฺญาเปตฺวา ตนฺตวาเยหิ จีวรํ วายาเปนฺตสฺส นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – ราชคเห ภเนฺต ปญฺญตฺตํฯ

ปุจฺฉา – กํ อาวุโส อารพฺภ กิสฺมิํ วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – ฉพฺพคฺคิเย ภเนฺต ภิกฺขู อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, ฉพฺพคฺคิยา ภเนฺต ภิกฺขู สามํ สุตฺตํ วิญฺญาเปตฺวา ตนฺตวาเยหิ จีวรํ วายาเปสุํ, ตสฺมิํ ภเนฺต วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

๓. ปตฺตวคฺค, ๗. มหาเปสการ สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – ปุเพฺพ อปฺปวาริตสฺส อาวุโส อญฺญาตกสฺส คหปติกสฺส ตนฺตวาเย อุปสงฺกมิตฺวา จีวเร วิกปฺปํ อาปชฺชนฺตสฺส นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิ ยํ ภเนฺต ปญฺญตฺตํฯ

ปุจฺฉา – กํ อาวุโส อารพฺภ กิสฺมิํ วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – อายสฺมนฺตํ ภเนฺต อุปนนฺทํ สกฺยปุตฺตํ อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, อายสฺมา ภเนฺต อุปนโนฺท สกฺยปุโตฺต ปุเพฺพ อปฺปวาริโต อญฺญาตกสฺส คหปติกสฺส ตนฺตวาเย อุปสงฺกมิตฺวา

จีวเร วิกปฺปํ อาปชฺชิ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

๓. ปตฺตวโคฺค, ๘. อเจฺจกจีวร สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – อเจฺจก จีวรํ อาวุโส ปฏิคฺคเหตฺวา จีวรกาลสมยํ อติกฺกาเมนฺตสฺส นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภเนฺต ปญฺญตฺตํฯ

ปุจฺฉา – กํ อาวุโส อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สมฺพหุเล ภเนฺต ภิกฺขู อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, สมฺพหุลา ภเนฺต ภิกฺขู อเจฺจก จีวรํ ปฏิคฺคเหตฺวา จีวรกาลสมยํ อติกฺกาเมสุํ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

๓. ปตฺตวโคฺค, ๙. สาสงฺก สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – ติณฺณํ อาวุโส จีวรานํ อญฺญตรํ จีวรํ อนฺตรฆเร นิกฺขิปิตฺวา อติเรกฉารตฺตํ วิปฺปวสนฺตสฺส นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภเนฺต ปญฺญตฺตํฯ

ปุจฺฉา – กํ อาวุโส อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สมฺพหุเล ภเนฺต ภิกฺขู อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, สมฺพหุลา ภเนฺต ภิกฺขู ติณฺณํ จีวรานํ อญฺญตรํ จีวรํ อนฺตรฆเร นิกฺขิปิตฺวา อติเรกฉารตฺตํ วิปฺปวสึสุ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

๓. ปตฺตวโคฺค, ๑๐. ปริณต สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – ยํ เตน อาวุโส ภควตา ปสฺสตา อรหตา สมฺมาสมฺพุเทฺธน ชานํ สงฺฆิกํ ลาภํ อตฺตโน ปริณาเมนฺตสฺส นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภเนฺต ปญฺญตฺตํฯ

ปุจฺฉา – กํ อาวุโส อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – ฉพฺพคฺคิเย ภเนฺต ภิกฺขู อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, ฉพฺพคฺคิยา ภเนฺต ภิกฺขู ชานํ สงฺฆิกํ ลาภํ ปริณตํ อตฺตโน ปริณาเมสุํ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

ปุจฺฉา – ชานํ อาวุโส สงฺฆิกํ ลาภํ ปริณตํ อตฺตโน ปริณาเมโนฺต, กติ อาปตฺติโย อาปชฺชติฯ

วิสฺสชฺชนา – ชานํ ภเนฺต สงฺฆิกํ ลาภํ ปริณตํ อตฺตโน ปริณาเมโนฺต เทฺว อาปตฺติโย อาปชฺชติ, ปริณาเมติ ปโยเค ทุกฺกฏํ, ปริณามิเต นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ, ชานํ ภเนฺต สงฺฆิกํ ลาภํ ปริณตํ อตฺตโน ปริณาเมโนฺต อิมา เทฺว อาปตฺติโย อาปชฺชติฯ

ปุจฺฉา – กสฺส อาวุโส วจนํฯ

วิสฺสชฺชนา – ภควโต ภนฺเต วจนํ อรหโต สมฺมาสมฺพุทฺธสฺสฯ

ปุจฺฉา – เกนาวุโส อาภตํฯ

วิสฺสชฺชนา – ปรมฺปราย ภนฺเต อาภตํฯ

ปุจฺฉา – อตฺถิ นุโข อาวุโส ตตฺถ โกจิปิ วิรทฺธโทโสฯ

วิสฺสชฺชนา – นตฺถิ ภนฺเตฯ

สํคายนตฺถาย ญาปนํ

สุณาตุ เม ภนฺเต สโงฺฆ, อหํ ภนฺเต อิเมสํ โสฬสนฺนํ นิสฺสคฺคิยปาจิตฺติยสิกฺขาปทานํ นิทานาทีนิ อเนกานิ ปุจฺฉิตพฺพานิ อายสฺมนฺตํ วิจิตฺตสาราภิวํสํ ติปิฏกธร ธมฺมภณฺฑาคาริกํ ปุจฺฉึ, โส จ ปุโฏฺฐ ปุโฏฺฐ วิสฺสเชฺชติ, อิติหิทํ ภนฺเต สิกฺขาปทสญฺชาตํ นิมฺมลํ สุ ปริสุทฺธํ ตเสฺสว ภควโต วจนํ อรหโต สมฺมาสมฺพุทฺธสฺส, ตสฺมา ยถา ปุเร มหากสฺสปาทโย มหาเถรวรา โปราณสํคีติการา พฺรหฺมจริยสงฺขาตสฺส พุทฺธสาสนสฺส จิรฏฺฐิติยา พหุชนหิตาย พหุชนสุขาย โลกานุกมฺปาย อตฺถาย หิตาย สุขาย เทวมนุสฺสานํ ธมฺมวินยํ สํคายึสุเจว อนุสํคายึสุจ, เอวเมว มยมฺปิ ทานิ ฉฎฺฐสํคีติ มหาธมฺมสภาปริยาปนฺนา อิมานิ สิกฺขาปทานิ ยถานุปฺปตฺตฎฺฐานโต ปฏฺฐาย เอกโต คณสชฺฌายํ กตฺวา สํคาเยยฺยามฯ

ปาจิตฺติยปาฬิ

๑. มุสาวาทวคฺค, ๑. มุสาวาท สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – ยํ เตน อาวุโส ภควตา ชานตา ปสฺสตา อรหตา สมฺมาสมฺพุเทฺธน สมฺปชานมุสาวาเท ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภนฺเต ปญฺญตฺตํ, หตฺถกํ สกฺยปุตฺตํ อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, หตฺถโก ภนฺเต สกฺยปุโตฺต ติตฺถิเยหิ สทฺธึ สลฺลปโนฺต อวชานิตฺวา ปฏิชานาติ ปฏิชานิตฺวา อวชานาติ, ตสฺมึ ภนฺเต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

๑. มุสาวาทวโคฺค, ๒-๓. โอมสวาท, เปสุญฺญ สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – โอมสวาเท ปาจิตฺติยญฺจ อาวุโส ภิกฺขุเปสุเญฺญ ปาจิตฺติยญฺจ ภควตา กตฺถปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภนฺเต ปญฺญตฺตํ, ฉพฺพคฺคิเย ภิกฺขู อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, ฉพฺพคฺคิยา ภนฺเต ภิกฺขู ภิกฺขูหิ สทฺธึ ภณฺฑนฺตา โอมสึสุ ตสฺมิํจ วตฺถุสฺมึ, ฉพฺพคฺคิยา ภนฺเต ภิกฺขู ภิกฺขูนํ ภณฺฑนชาตานํ กลหชาตานํ วิวาทาปนฺนานํ เปสุญฺญํ อุปสํหรึสุ, ตสฺมึ ภนฺเต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

๑. มุสาวาทวคฺค, ๔. ปทโสธมฺม สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – อนุปสมฺปนฺนํ อาวุโส ปทโส วาเจนฺตสฺส ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภเนฺต ปญฺญตฺตํ, ฉพฺพคฺคิเย ภิกฺขู อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, ฉพฺพคฺคิยา ภเนฺต ภิกฺขู อุปาสเก ปทโส ธมฺมํ วาเจสุํ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

๑. มุสาวาทวโคฺค ๕. สหเสยฺย สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – อนุปสมฺปเนฺนน อาวุโส อุตฺตริทิรตฺตติรตฺตํ สหเสยฺยํ กเปฺปนฺตสฺส ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํอารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – อาฬวิยํ ภเนฺต ปญฺญตฺตํ, สมฺพหุเล ภิกฺขู อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, สมฺพหุลา ภเนฺต ภิกฺขู อนุปสมฺปเนฺนน สหเสยฺยํ กเปฺปสุํ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

ปุจฺฉา – เกสํ อาวุโส เอตฺถ อนุปสมฺปเนฺนน สหเสยฺยํ กเปฺปนฺตานมฺปิ อนาปตฺติ โหติฯ

วิสฺสชฺชนา – เอกาทสนฺนํ ภเนฺต ปุคฺคลานํ อนุปสมฺปเนฺนน สหเสยฺยํ กเปฺปนฺตานํ อนาปตฺติ, เทฺวติโสฺส รตฺติโย วสตี, อูนกเทฺว ติโสฺส รตฺติโย วสติ, เทฺวรตฺติโย วสิตฺวา ตติยายรตฺติยา ปุรารุณา นิกฺขมิตฺวา ปุน วสติ, สพฺพจฺฉเนฺน สพฺพอปริจฺฉเนฺน, สพฺพปริจฺฉเนฺน สพฺพอจฺฉเนฺน, เยภุเยฺยน อจฺฉเนฺน เยภุเยฺยน อปริจฺฉเนฺน, อนุปสมฺปเนฺน นิปเนฺน ภิกฺขุ นิสีทติ, ภิกฺขุนิปเนฺน อนุปสมฺปโนฺน นิสีทติ, อุโภวา นิสีทนฺติ, อุมฺมตฺตกสฺส, อาทิกมฺมิกสฺส, อิเมสํโข ภเนฺต เอกาทสนฺนํ ปุคฺคลานํ อนุปสมฺปเนฺนน สหเสยฺยํ กเปฺปนฺตานํ อนาปตฺติฯ

๑. มุสาวาทวโคฺค, ๖. ทุติย สหเสยฺย สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – มาตุคาเมน อาวุโส สหเสยฺยํ กเปฺปนฺตสฺส ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภเนฺต อายสฺมนฺตํ อนุรุทฺธํ อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, อายสฺมา ภเนฺต อนุรุโทฺธ มาตุคาเมน สหเสยฺยํ กเปฺปสิ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

๑. มุสาวาทวโคฺค, ๗. ธมฺมเทสนา สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – มาตุคามสฺส อาวุโส อุตฺตริ ฉปฺปญฺจวาจาหิ ธมฺมํ เทเสนฺตสฺส ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภเนฺต อายสฺมนฺตํ อุทายึ อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, อายสฺมา ภเนฺต อุทายี มาตุคามสฺส ธมฺมํเทเสติ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

๑. มุสาวาทวโคฺค, ๘. ภูตาโรจน สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – อนุปสมฺปนฺนสฺส อาวุโส อุตฺตริมนุสฺสธมฺมํ ภูตํ อาโรเจนฺตสฺส ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – เวสาลิยํ ภเนฺต วคฺคุมุทาตีริเย ภิกฺขู อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, วคฺคุมุทาตีริยา ภเนฺต ภิกฺขู คิหีนํ อญฺญมญฺญสฺส อุตฺตริมนุสฺสธมฺมสฺส วณฺณํ ภาสึสุ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

๑. มุสาวาทวโคฺค, ๙. ทุฏฺฐุลฺลาโรจน สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – ภิกฺขุสฺส อาวุโส ทุฏฺฐุลฺลาปตฺตึ อนุปสมฺปนฺนสฺส อาโรเจนฺตสฺส ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภเนฺต ฉพฺพคฺคิเย ภิกฺขู อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, ฉพฺพคฺคิยา ภเนฺต ภิกฺขู ภิกฺขุสฺส ทุฏฺฐุลฺลาปตฺตึ อนุปสมฺปนฺนสฺส อาโรเจสุํ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

๑. มุสาวาทวโคฺค, ๑๐. ปถวีขณน สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – ปถวึขณนฺตสฺส อาวุโส ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – อาฬวิยํ ภเนฺต อาฬวิเก ภิกฺขู อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, อาฬวิกา ภเนฺต ภิกฺขู ปถวึขณึสุ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

๒. ภูตคามวโคฺค, ๑. ภูตคาม สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – ภูตคามปาตพฺยตาย ปาจิตฺติยํ อาวุโส ภควตา กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – อาฬวิยํ ภเนฺต อาฬวิเก ภิกฺขู อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, อาฬวิกา ภเนฺต ภิกฺขู รุกฺขํ ฉินฺทึสุ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

๒. ภูตคามวคฺค, ๒. อญฺญวาทก สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – อญฺญวาทเก วิเหสเก ปาจิตฺติยํ อาวุโส ภควตา กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – โกสมฺพิยํ ภเนฺต อายสฺมนฺตํ ฉนฺนํ อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, อายสฺมา ภเนฺต ฉโนฺน สงฺฆมเชฺฌ อาปตฺติยา อนุยุญฺชียมาโน อเญฺญนญฺญํ ปฏิจริ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

๒. ภูตคามวคฺค, ๓. อุชฺฌาปนก สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – อุชฺฌาปนเก ขิยฺยนเก ปาจิตฺติยํ อาวุโส ภควตา กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – ราชคเห ภเนฺต เมตฺติยภูมชเก ภิกฺขู อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, เมตฺติยภูมชกา ภเนฺต ภิกฺขู อายสฺมนฺตํ ทพฺพํ มลฺลปุตฺตํ ภิกฺขู อุชฺฌาเปสุํ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

๒. ภูตคามวคฺค, ๔. ปฐม เสนาสน สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – สงฺฆิกํ อาวุโส มญฺจํวา ปีฐํวา ภิสึวา โกจฺฉํวา อโชฺฌกาเส สนฺถริตฺวา อนุทฺธริตฺวา อนาปุจฺฉา ปกฺกมนฺตสฺส ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมิํ วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภเนฺต สมฺพหุเล ภิกฺขู อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, สมฺพหุลา ภเนฺต ภิกฺขู สงฺฆิกํ เสนาสนํ อโชฺฌกาเส สนฺถริตฺวา อนุทฺธริตฺวา อนาปุจฺฉา ปกฺกมิํสุ, ตสฺมิํ ภเนฺต วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

๒. ภูตคามวคฺค, ๕. ทุติย เสนาสน สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – สงฺฆิเก อาวุโส วิหาเร เสยฺยํ สนฺถริตฺวา อนุทฺธริตฺวา อนาปุจฺฉา ปกฺกมนฺตสฺส ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมิํ วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภเนฺต สตฺตรสวคฺคิเย ภิกฺขู อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, สตฺตรสวคฺคิยา ภเนฺต ภิกฺขู สงฺฆิเก วิหาเร เสยฺยํ สนฺถริตฺวา อนุทฺธริตฺวา อนาปุจฺฉา ปกฺกมิํสุ, ตสฺมิํ ภเนฺต วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

ปุจฺฉา – กสฺส อาวุโส วจนํฯ

วิสฺสชฺชนา – ภควตา ภเนฺต วจนํ อรหโต สมฺมาสมฺพุทฺธสฺสฯ

ปุจฺฉา – เกนาวุโส อาภตํฯ

วิสฺสชฺชนา – ปรมฺปราย ภเนฺต อาภตํฯ

ปุจฺฉา – อตฺถิ นุโข อาวุโส เอตฺถ โกจิปิ วิรทฺธโทโสฯ

วิสฺสชฺชนา – นตฺถิ ภเนฺตฯ

สงฺฆสฺส ญาปนํ

สุณาตุ เม ภเนฺต สโงฺฆ, อหํ ภเนฺต อายสฺมนฺตํ วิจิตฺตสาราภิวํสํ อิเมสํ ปนฺนรสนฺนํ สิกฺขาปทานํ นิทานาทีนิ ปุจฺฉิตพฺพานิ อเนกานิ ฐานานิ ปุจฺฉิํ, โส จ ปุโฏฺฐ ปุโฏฺฐ วิสฺสเชฺชติ, อิติ หิทํ ภเนฺต นิมฺมลํ สุปริสุทฺธํ ตเสฺสว ภควโต วจนํ อรหโต สมฺมาสมฺพุทฺธสฺส, ตสฺมา ยถาปุเร มหากสฺสปาทโย มหาเถรวรา โปราณสํคีติการา พฺรหฺมจริยสฺส จิรฏฺฐิติยา พหุชนหิตาย พหุชนสุขาย โลนุกมฺปาย อตฺถาย หิตาย สุขาย เทวมนุสฺสานํ ธมฺมวินยํ สํคายิํสุเจว อนุสํคายิํสุจ, เอวเมว มยมฺปิ ทานิ ฉฏฺฐสํคีติมหาธมฺมสภา ปริยาปนฺนา ยถานุปฺปฏฺฐานโต ปฏฺฐาย อิมานิ สิกฺขาปทานิ เอกโต คณสชฺฌายํ กตฺวา สํคาเยยฺยามฯ

๒. ภูตคามวคฺค, ๖. อนุปขชฺช สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – ยํ เตน อาวุโส…เป…. สมฺมาสมฺพุเทฺธน สงฺฆิเก วิหาเร ชานํ ปุพฺพุปคตํ ภิกฺขุํ อนุปขชฺช เสยฺยํ กเปฺปนฺตสฺส ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมิํ วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภนฺเต ฉพฺพคฺคิเย ภิกฺขู อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, ฉพฺพคฺคิยา ภนฺเต ภิกฺขู เถเร ภิกฺขู อนุปขชฺช เสยฺยํ กปฺเปสุํ, ตสฺมึ ภนฺเต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

๒. ภูตคามวคฺค, ๗. นิกฺฑฺฒน สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – ภิกฺขุํ อาวุโส กุปิเตน อนตฺตมเนน สงฺฆิกา วิหารา นิกฺกเฑฺฒนฺตสฺส ปาจิตฺติยํ ภควตา กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภนฺเต ฉพฺพคฺคิเย ภิกฺขู อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, ฉพฺพคฺคิยา ภนฺเต ภิกฺขู กุปิตา อนตฺตมนา ภิกฺขู สงฺฆิกาวิหารา นิกฺกฑฺฒึสุ, ตสฺมึ ภนฺเต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

๒. ภูตคามวคฺค, ๘. เวหาสกุฏิ สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – อุปริเวหาสกุฏิยา อาวุโส อาหจฺจปาทกํ มญฺจํวา ปีฐํวา อภินิสีทนฺตสฺส ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภนฺเต อญฺญตรํ ภิกฺขุํ อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, อญฺญตโร ภนฺเต ภิกฺขุ สงฺฆิเก วิหาเร อุปริเวหาส กุฏิยา อาหจฺจปาทกํ มญฺจํ สหสา อภินิสีทิ, ตสฺมึ ภนฺเต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

๒. ภูตคามวคฺค, ๙. มหลฺลกวิหาร สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – ทฺวตฺติ ปริยาเย อาวุโส อธิฏฺฐหิตฺวา ตตุตฺตริ อธิฏฺฐหนฺตสฺส ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – โกสมฺพิยํ ภนฺเต อายสฺมนฺตํ ฉนฺนเตฺถรํ อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, อายสฺมา ภนฺเต ฉนฺโท กตปริโยสิตํ วิหารํ ปุนปฺปุนํ ฉาทาเปสิ ปุนปฺปุนํ เลปาเปสิ, อติภาริโต วิหาโร ปริปติ, ตสฺมึ ภนฺเต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

๒. ภูตคามวคฺค, ๑๐. สปฺปาณก สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – ชานํ อาวุโส สปฺปาณกํ อุทกํ ติณํวา มตฺติกํวา สิญฺจนฺตสฺส ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – อาฬวิยํ ภนฺเต อาฬวิเก ภิกฺขู อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, อาฬวิกา ภนฺเต ภิกฺขู ชานํ สปฺปาณกํ อุทกํ ติณมฺปิ มตฺติกมฺปิ สิญฺจึสุ, ตสฺมึ ภนฺเต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

๓. โอวาทวคฺค, ๑. โอวาท สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – อสมฺมเตน อาวุโส ภิกฺขุนิโย โอวทนฺตสฺส ปาจิตฺติยํ ภควตา กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภนฺเต ฉพฺพคฺคิเย ภิกฺขู อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, ฉพฺพคฺคิยา ภนฺเต ภิกฺขู อสมฺมตา ภิกฺขุนิโย โอวทึสุ, ตสฺมึ ภนฺเต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

๓. โอวาทวคฺค, ๒. อตฺถงฺคต สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – อตฺถงฺคเต อาวุโส สุริเย ภิกฺขุนิโย โอวทนฺตสฺส ปาจิตฺติยํ ภควตา กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภนฺเต อายสฺมนฺตํ จูฬปนฺถกํ อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, อายสฺมา ภนฺเต จูฬปนฺถโก อตฺถงฺคเต สุริเย ภิกฺขุนิโย โอวทิ, ตสฺมึ ภนฺเต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

๓. โอวาทวคฺค, ๓-๔. ภิกฺขุนุปสฺสย, อามิส สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – ภิกฺขุนุปสฺสยํ อาวุโส อุปสงฺกมิตฺวา ภิกฺขุนิโย โอวทนฺตสฺสจ อามิสเหตุ เถรา ภิกฺขู ภิกฺขุนิโย โอวทนฺตีติ ภณนฺตสฺสจ ปาจิตฺติยํ ภควตา กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – ภิกฺขุนุปสฺสยํ อุปสงฺกมิตฺวา ภิกฺขุนิโย โอวทนฺตสฺส ปาจิตฺติยํ ภนฺเต สเกฺกสุ ฉพฺพคฺคิเย ภิกฺขู อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, ฉพฺพคฺคิยา ภนฺเต ภิกฺขู ภิกฺขุนุปสฺสยํ อุปสงฺกมิตฺวา ภิกฺขุนิโย โอวทึสุ, อามิสเหตุ เถรา ภิกฺขู ภิกฺขุนิโย โอวทนฺตีติ ภณนฺตสฺส ปาจิตฺติยํ สาวตฺถิยํ ฉพฺพคฺคิเย ภิกฺขู อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, ฉพฺพคฺคิยา ภนฺเต ภิกฺขู อามิสเหตุ เถรา ภิกฺขู ภิกฺขุนิโย โอวทนฺตีติ ภณึสุ, ตสฺมึ ภนฺเต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

๓. โอวาทวคฺค, ๕. จีวรทาน สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – อญฺญาติกาย อาวุโส ภิกฺขุนิยา จีวรํ เทนฺตสฺส ปาจิตฺติยํ ภควตา กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภนฺเต อญฺญตรํ ภิกฺขุํ อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, อญฺญตโร ภนฺเต ภิกฺขุ อญฺญาติกาย ภิกฺขุนิยา จีวรํ อทาสิ, ตสฺมึ ภนฺเต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

๓. โอวาทวคฺค, ๖. จีวรสิพฺพน สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – อญฺญาติกาย อาวุโส ภิกฺขุนิยา จีวรํ สิเพฺพนฺตสฺส ปาจิตฺติยํ ภควตา กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภนฺเต อายสฺมนฺตํ อุทายึ อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, อายสฺมา ภนฺเต อุทายี อญฺญาติกาย ภิกฺขุนิยา จีวรํ สิเพฺพสิ, ตสฺมึ ภนฺเต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

๓. โอวาทวคฺค, ๗. สํวิธาน สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – ภิกฺขุนยา อาวุโส สทฺธึ สํวิธาย เอกทฺธานมคฺคํ ปฏิปชฺชนฺตสฺส ปาจิตฺติยํ ภควตา กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภนฺเต ฉพฺพคฺคิเย ภิกฺขู อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, ฉพฺพคฺคิยา ภนฺเต ภิกฺขู ภิกฺขุนีหิ สทฺธึ สํวิธาย เอกทฺธานมคฺคํ ปฏิปชฺชึสุ, ตสฺมึ ภนฺเต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

๓. โอวาทวคฺค, ๘. นาวาภิรุหน สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – ภิกฺขุนิยา อาวุโส สทฺธึ สํวิธาย เอกํ นาวํ อภิรุหนฺตสฺส ปาจิตฺติยํ ภควตา กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภเนฺต ฉพฺพคฺคิเย ภิกฺขู อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, ฉพฺพคฺคิยา ภเนฺต ภิกฺขู ภิกฺขูนีหิ สทฺธึ สํวิธาย เอกํ นาวํ อภิรุหิํสุ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

๓. โอวาทวคฺค, ๙. ปริปาจิต สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – ชานํ อาวุโส ภิกฺขุนิปริปาจิตํ ปิณฺฑปาตํ ภุญฺชนฺตสฺส ปาจิตฺติยํ ภควตา กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – ราชคเห ภเนฺต เทวทตฺตํ อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, เทวทโตฺต ภเนฺต ชานํ ภิกฺขุนิปริปาจิตํ ปิณฺฑปาตํ ภุญฺชิ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

๓. โอวาทวคฺค, ๑๐. รโหนิสชฺช สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – ภิกฺขุนิยา สทฺธึ อาวุโส เอโก เอกาย รโห นิสชฺชํ กเปฺปนฺตสฺส ปาจิตฺติยํ ภควตา กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภเนฺต อายสฺมนฺตํ อุทายึ อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, อายสฺมา ภเนฺต อุทายี ภิกฺขุนิยา สทฺธึ เอโก เอกาย รโห นิสชฺชํ กเปฺปสิ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

๔. โภชนวคฺค, ๑. อาวสถปิณฺฑ สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – ตตุตฺตริ อาวุโส อาวสถปิณฺฑํ ภุญฺชนฺตสฺส ปาจิตฺติยํ ภควตา กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภเนฺต ฉพฺพคฺคิเย ภิกฺขู อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, ฉพฺพคฺคิยา ภเนฺต ภิกฺขู อนุวสิตฺวา อนุวสิตฺวา อาวสถปิณฺฑํ ปริภุญฺชิํสุ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

๔. โภชนวคฺค, ๒. คณโภชน สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – คณโภชเน ปาจิตฺติยํ อาวุโส ภควตา กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – ราชคเห ภเนฺต เทวทตฺตํ อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, เทวทโตฺต ภเนฺต สปริโส กุเลสุ วิญฺญาเปตฺวา ภุญฺชิ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

๔. โภชนวคฺค ๓. ปรมฺปรโภชน สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – ปรมฺปร โภชเน ปาจิตฺติยํ อาวุโส ภควตา กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – เวสาลิยํ ภเนฺต สมฺพหุเล ภิกฺขู อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, สมฺพหุลา ภเนฺต ภิกฺขู อญฺญตฺร นิมนฺติตา อญฺญตฺร ภุญฺชิํสุ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

๔. โภชนวคฺค, ๔. กาณมาตุ สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – ทฺวตฺติปตฺตปูรํ ปูวํ ปฏิคฺคเหตฺวา ตตุตฺตริ ปฏิคฺคณฺหนฺตสฺส ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภเนฺต สมฺพหุเล ภิกฺขู อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, สมฺพหุลา ภเนฺต ภิกฺขู น มตฺตํ ชานิตฺวา ปูวํ ปฏิคฺคเหสุํ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

ปุจฺฉา – กสฺส อาวุโส วจนํฯ

วิสฺสชฺชนา – ภควโต ภเนฺต วจนํ อรหโต สมฺมาสมฺพุทฺธสฺสฯ

ปุจฺฉา – เกนาวุโส อาภตํฯ

วิสฺสชฺชนา – ปรมฺปราย ภเนฺต อาภตํฯ

ปุจฺฉา – อตฺถิ นุโข อาวุโส เอตฺถ โกจิปิ วิรทฺธโทโสฯ

วิสฺสชฺชนา – นตฺถิ ภเนฺตฯ

๔. โภชนวคฺค, ๕. ปฐมปวารณา สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – ยํ เตน สาวุโส…เป…. สมฺมาสมฺพุเทฺธน ภุตฺตาวินา ปริวาเตน อนติริตฺตํ ขาทนียํวา โภชนียํวา ภุญฺชนฺตสฺส ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภเนฺต สมฺพหุเล ภิกฺขู อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, สมฺพหุลา ภเนฺต ภิกฺขู ภุตฺตาวี ปวาริตา อญฺญตฺร ภุญฺชึสุ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

๔. โภชนวคฺค, ๖. ทุติย ปวารณา สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – ภิกฺขุํ อาวุโส ภุตฺตาวึ ปวาริตํ อนติริเตฺตน ขาทนีเยน โภชนีเยน อภิหฏฺฐุํ ปวาเรนฺตสฺส ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภเนฺต อญฺญตรํ ภิกฺขุํ อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, อญฺญตโร ภเนฺต ภิกฺขุ ภิกฺขุํ ภุตฺตาวึ ปวาริตํ อนติริเตฺตน โภชนีเยน อภิหฏฺฐุํ ปวาเรสิ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

๔. โภชนวคฺค, ๗. วิกาลโภชน สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – วิกาเล อาวุโส ขาทนียํ วา โภชนียํ วา ภุญฺชนฺตสฺส ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – ราชคเห ภเนฺต สตฺตรสวคฺคิเย ภิกฺขู อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, สตฺตรสวคฺคิยา ภเนฺต ภิกฺขู วิกาเล โภชนํ ภุญฺชึสุ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

๔. โภชนวคฺค, ๘. สนฺนิธิการก สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – สนฺนิธิการกํ อาวุโส ขาทนียํ วา โภชนียํ วา ภุญฺชนฺตสฺส ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภเนฺต อายสฺมนฺตํ เพลฏฺฐสีสํ อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, อายสฺมา ภเนฺต เพลฏฺฐสีโส สนฺนิธิการกํ โภชนํ ภุญฺชิ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

๔. โภชนวคฺค, ๙. ปณีตโภชน สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – ปณีต โภชนานิ อาวุโส อตฺตโน อตฺถาย วิญฺญาเปตฺวา ภุญฺชนฺตสฺส ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภเนฺต ฉพฺพคฺคิเย ภิกฺขู อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, ฉพฺพคฺคิยา ภเนฺต ภิกฺขู ปณีตโภชนานิ อตฺตโน อตฺถาย วิญฺญาเปตฺวา ภุญฺชึสุ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

๔. โภชนวคฺค, ๑๐. ทนฺตโปน สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – อทินฺนํ อาวุโส มุขทฺวารํ อาหารํ อาหรนฺตสฺส ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – เวสาลิยํ ภเนฺต อญฺญตรํ ภิกฺขุํ อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, อญฺญตโร ภเนฺต ภิกฺขุ อทินฺนํ มุขทฺวารํ อาหารํ อาหริ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

๕. อเจลกวคฺค, ๑. อเจลก สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – อเจลกสฺสวา อาวุโส ปริพฺพาชกสฺสวา ปริพฺพาชิกายวา สหตฺถา ขาทนียํวา โภชนียํวา เทนฺตสฺส ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – เวสาลิยํ ภเนฺต อายสฺมนฺตํ อานนฺทํ อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, อายสฺมา ภเนฺต อานโนฺท อญฺญตริสฺสา ปริพฺพาชิกาย เอกํ มญฺญมาโน เทฺว ปูเว อทาสิ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

๕. อเจลกวคฺค, ๒. อุโยฺยชน สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – ภิกฺขุํ เอหาวุโส คามํวา นิคมํวา ปิณฺฑาย ปวิสิสฺสามาติ ตสฺส ทาเปตฺวาวา อทาเปตฺวาวา อุโยฺยเชนฺตสฺส อาวุโส ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภเนฺต อายสฺมนฺตํ อุปนนฺทํ สกฺยปุตฺตํ อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, อายสฺมา ภเนฺต อุปนโนฺท สกฺยปุโตฺต ภิกฺขุ เอหาวุโส คามํ ปิณฺฑาย ปวิสิสฺสามาติ ตสฺส อทาเปตฺวา อุโยฺยเชสิ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

๕. อเจลกวคฺค, ๓. สโภชน สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – สโภชเน กุเล อนุปขชฺช นิสชฺชํ กเปฺปนฺตสฺส อาวุโส ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภเนฺต อายสฺมนฺตํ อุปนนฺทํ สกฺยปุตฺตํ อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, อายสฺมา ภเนฺต อุปนโนฺท สกฺยปุโตฺต สโภชเน กุเล อนุปขชฺช นิสชฺชํ กเปฺปสิ, ตสฺมิํ ภเนฺตวตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

๕. อเจลกวคฺค ๔-๕. รโหปฏิจฺฉนฺน, รโหนิสชฺช สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – มาตุคาเมน สทฺธิํ รโห ปฏิจฺฉเนฺน อาสเน นิสชฺชํ กเปฺปนฺตสฺสจ อาวุโส มาตุคาเมน สทฺธิํ เอโก เอกาย รโห นิสชฺชํ กเปฺปนฺตสฺสจ ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมิํ วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภเนฺต อายสฺมนฺตํ อุปนนฺทํ สกฺยปุตฺตํ อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, อายสฺมา ภเนฺต อุปนโนฺท สกฺยปุโตฺต มาตุคาเมน สทฺธิํ รโห ปฏิจฺฉเนฺน อาสเน นิสชฺชํ กเปฺปสิ, มาตุคาเมน สทฺธิํ เอโก เอกาย รโห นิสชฺชํ กเปฺปสิ, ตสฺมิํ ภเนฺต วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

๕. อเจลกวคฺค, ๖. จาริตฺต สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – นิมนฺติเตน อาวุโส สภเตฺตน สนฺตํ ภิกฺขุํ อนาปุจฺฉา ปุเรภตฺตํวา ปจฺฉาภตฺตํวา กุเลสุ จาริตฺตํ อาปชฺชนฺตสฺส ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมิํ วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – ราชคเห ภเนฺต อายสฺมนฺตํ อุปนนฺทํ สกฺยปุตฺตํ อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, อายสฺมา ภเนฺต อุปนโนฺท สกฺยปุโตฺต นิมนฺติโต สภโตฺต สมาโน ปุเรภตฺตํ ปจฺฉาภตฺตํ กุเลสุ จาริตฺตํ อาปชฺชิ, ตสฺมิํ ภเนฺต วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

๕. อเจลกวคฺค, ๗. มหานาม สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – ตตุตฺตริ อาวุโส เภสชฺชํ วิญฺญาเปนฺตสฺส ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมิํ วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สเกฺกสุ ภเนฺต ฉพฺพคฺคิเย ภิกฺขู อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, ฉพฺพคฺคิยา ภเนฺต ภิกฺขู มหานาเมน สเกฺกน อชฺชโณฺห ภเนฺต อาคเมตาติ วุจฺจมานา นาคเมสุํ, ตสฺมิํ ภเนฺต วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

๕. อเจลกวคฺค ๘-๙-๑๐. อุยฺยุตฺตเสนา จโส สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – อุยฺยุตฺตํ อาวุโส เสนํ ทสฺสนาย คจฺฉนฺตสฺส จ อติเรกติรตฺตํ เสนาย วสนฺตสฺส จ อุโยฺยธิกํ คจฺฉนฺตสฺส จ ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมิํ วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภเนฺต ฉพฺพคฺคิเย ภิกฺขู อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, ฉพฺพคฺคิยา ภเนฺต ภิกฺขู อุยฺยุตฺตํ เสนํ ทสฺสนาย อคมํสุ, เตเยว ภเนฺต ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขู อติเรกติรตฺตํ เสนาย วสิํสุ, เตเยว ภเนฺต ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขู อุโยฺยธิกํ อคมํสุ, ตสฺมิํ ภเนฺต วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

๖. สุราปานวคฺค, ๑. สุราปาน สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – สุราเมรยปาเน อาวุโส ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมิํ วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – โกสมฺพิยํ ภนฺเต อายสฺมนฺตํ สาคตํ อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, อายสฺมา ภนฺเต สาคโต มชฺชํ ปิวิ, ตสฺมิํ ภนฺเต วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

๖. สุราปานวคฺค, ๒. องฺคุลิปโตทก สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – องฺคุลิปโตทเก อาวุโส ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมิํ วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภนฺเต ฉพฺพคฺคิเย ภิกฺขู อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, ฉพฺพคฺคิยา ภนฺเต ภิกฺขู ภิกฺขุํ องฺคุลิปโตทเกน หาเสสุํ, ตสฺมิํ ภนฺเต วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

๖. สุราปานวคฺค, ๓. หสธมฺม สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – อุทเก หสธมฺเม อาวุโส ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมิํ วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภนฺเต สตฺตรสวคฺคิเย ภิกฺขู อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, สตฺตรสวคฺคิยา ภนฺเต ภิกฺขู อจิรวติยา นทิยา อุทเก กีฬิํสุ, ตสฺมิํ ภนฺเต วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

๖. สุราปานวคฺค, ๔. อนาทริย สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – อนาทริเย อาวุโส ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมิํ วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – โกสมฺพิยํ ภนฺเต อายสฺมนฺตํ ฉนฺนํ อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, อายสฺมา ภนฺเต ฉนฺโน อาปตฺติยา อนุยุญฺชิยมาโน อนาทริยํ อกาสิ, ตสฺมิํ ภนฺเต วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

๖. สุราปานวคฺค, ๕. ภิํสาปน สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – ภิกฺขุํ ภิํสาเปนฺตสฺส อาวุโส ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมิํ วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภนฺเต ฉพฺพคฺคิเย ภิกฺขู อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, ฉพฺพคฺคิยา ภนฺเต ภิกฺขู ภิกฺขุํ ภิํสาเปสุํ, ตสฺมิํ ภนฺเต วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

๖. สุราปานวคฺค, ๖. โชติก สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – โชติํ อาวุโส สมาทหิตฺวา วิสิเพฺพนฺตสฺส ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมิํ วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – ภเคฺคสุ ภนฺเต สมฺพหุเล ภิกฺขู อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, สมฺพหุลา ภนฺเต ภิกฺขู โชติํ สมาทเปตฺวา วิสิเพฺพสุํ, ตสฺมิํ ภนฺเต วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

๖. สุราปานวคฺค, ๗. นหาน สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – โอเรนทฺธมาสํ อาวุโส นหายนฺตสฺส ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – ราชคเห ภนฺเต สมฺพหุเล ภิกฺขู อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, สมฺพหุลา ภนฺเต ภิกฺขู ราชานมฺปิ ปสฺสิตฺวา น มตฺตํ ชานิตฺวา นหายึสุ, ตสฺมึ ภนฺเต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

ปุจฺฉา – กสฺส อาวุโส วจนํฯ

วิสฺสชฺชนา – ภควโต ภนฺเต วจนํ อรหโต สมฺมาสมฺพุทฺธสฺสฯ

ปุจฺฉา – เกนาวุโส อาภตํฯ

วิสฺสชฺชนา – ปรมฺปราย ภนฺเต อาภตํฯ

ปุจฺฉา – อตฺถิ นุโข อาวุโส เอตฺถ โกจิปิ วิรุทฺธโทโสฯ

วิสฺสชฺชนา – นตฺถิ ภนฺเตฯ

สุณาตุ เม ภนฺเต สโงฺฆ…เป…. สํคาเยยฺยามฯ

ปุจฺฉา – ยํ เตน อาวุโส…เป…. สมฺมาสมฺพุเทฺธน อนาทิยิตฺวา ติณฺณํ ทุพฺพณฺณกรณานํ อญฺญตรํ ทุพฺพณฺณกรณํ นวํ จีวรํ ปริภุญฺชนฺตสฺส ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภนฺเต สมฺพหุเล ภิกฺขู อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, สมฺพหุลา ภนฺเต ภิกฺขู อตฺตโน จีวรํ น สญฺชานึสุ, ตสฺมึ ภนฺเต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

๖. สุราปานวคฺค, ๑๐. จีวรอปนิธาน สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – ภิกฺขุสฺส อาวุโส ปตฺตํ วา จีวรํ วา นิสีทนํ วา สูจิฆรํ วา กายพนฺธนํ วา อปนิเธนฺตสฺส ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภนฺเต ฉพฺพคฺคิเย ภิกฺขู อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, ฉพฺพคฺคิยา ภนฺเต ภิกฺขู ภิกฺขูนํ ปตฺตมฺปิ จีวรมฺปิ อปนิเธสุํ, ตสฺมึ ภนฺเต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

๗. สปฺปาณกวคฺค, ๑. สญฺจิจฺจ สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – สญฺจิจฺจ อาวุโส ปาณํ ชีวิตา โวโรเปนฺตสฺส ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภนฺเต อายสฺมนฺตํ อุทายึ อารพฺภ ปญฺญตฺตํ อายสฺมา ภนฺเต อุทายี สญฺจิจฺจ ปาณํ ชีวิตา โวโรเปสิ, ตสฺมึ ภนฺเต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

๗. สปฺปาณกวคฺค, ๒. สปฺปาณก สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – ชานํ อาวุโส สปฺปาณกํ อุทกํ ปริภุญฺชนฺตสฺส ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภเนฺต ฉพฺพคฺคิเย ภิกฺขู อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, ฉพฺพคฺคิยา ภเนฺต ภิกฺขู ชานํ สปฺปาณกํ อุทกํ ปริภุญฺชึสุ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

๗. สปฺปาณกวคฺค, ๖. เถยฺยสตฺถ สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – ชานํ อาวุโส เถยฺยสเตฺถน สทฺธึ สํวิธาย เอกทฺธานมคฺคํ ปฏิปชฺชนฺตสฺส ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภเนฺต อญฺญตรํ ภิกฺขุํ อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, อญฺญตโร ภเนฺต ภิกฺขุ ชานํ เถยฺยสเตฺถน สทฺธึ สํวิธาย เอกทฺธานมคฺคํ ปฏิปชฺชิ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

๗. สปฺปาณกวคฺค, ๗. สํวิธาน สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – มาตุคาเมน สทฺธึ อาวุโส สํวิธาย เอกทฺธานมคฺคํ ปฏิปชฺชนฺตสฺส ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภเนฺต อญฺญตรํ ภิกฺขุํ อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, อญฺญตโร ภเนฺต ภิกฺขุ มาตุคาเมน สทฺธึ สํวิธาย เอกทฺธานมคฺคํ ปฏิปชฺชิ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

๘. สหธมฺมิกวคฺค, ๑. สหธมฺมิก สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – ภิกฺขูหิ อาวุโส สหธมฺมิกํ วุจฺจมาเนน น ตาวาหํ อาวุโส เอตสฺมึ สิกฺขาปเท สิกฺขิสฺสามิ, ยาว น อญฺญํ ภิกฺขุํ พฺยตฺตํ วินยธรํ ปริปุจฺฉิสฺสามีติ ภณนฺตสฺส ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – โกสมฺพิยํ ภเนฺต อายสฺมนฺตํ ฉนฺนํ อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, อายสฺมา ภเนฺต ฉโนฺน ภิกฺขูหิ สหธมฺมิกํ วุจฺจมาโน น ตาวาหํ อาวุโส เอตสฺมึ สิกฺขาปเท สิกฺขิสฺสามิ, ยาว น อญฺญํ ภิกฺขุํ พฺยตฺตํ วินยธรํ ปริปุจฺฉิสฺสามีติ ภณิ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

๘. สหธมฺมิกวคฺค, ๒. วิเลขน สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – วินยํ วิวเณฺณนฺตสฺส อาวุโส ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภเนฺต ฉพฺพคฺคิเย ภิกฺขู อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, ฉพฺพคฺคิยา ภเนฺต ภิกฺขู วินยํ วิวเณฺณสุํ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

๘. สหธมฺมิกวคฺค, ๓. โมหน สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – โมหนเก อาวุโส ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภนฺเต ฉพฺพคฺคิเย ภิกฺขู อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, ฉพฺพคฺคิยา ภนฺเต ภิกฺขู โมเหสุํ, ตสฺมึ ภนฺเต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

ปุจฺฉา – ภิกฺขุสฺส อาวุโส กุปิเตน อนตฺตมเนน ปหารํ เทนฺตสฺส จ ตลสตฺติกํ อุคฺคิรนฺตสฺส จ ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภนฺเต ฉพฺพคฺคิเย ภิกฺขู อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, ฉพฺพคฺคิยา ภนฺเต ภิกฺขู กุปิตา อนตฺตมนา สตฺตรสวคฺคิยานํ ภิกฺขูนํ ปหารํ อทํสุ, ตลสตฺติกญฺจ อุคฺคิรึสุ, ตสฺมึ ภนฺเต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

๘. สหธมฺมิกวคฺค, ๗. สญฺจิจฺจ สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – ภิกฺขุสฺส อาวุโส สญฺจิจฺจ กุกฺกุจฺจํ อุปทหนฺตสฺส ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภนฺเต ฉพฺพคฺคิเย ภิกฺขู อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, ฉพฺพคฺคิยา ภนฺเต ภิกฺขู ภิกฺขูนํ สญฺจิจฺจ กุกฺกุจฺจํ อุปทหึสุ, ตสฺมึ ภนฺเต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

๘. สหธมฺมิกวคฺค, ๘. อุปสฺสุติ สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – ภิกฺขูนํ อาวุโส ภณฺฑนชาตานํ กลหชาตานํ วิวาทา ปนฺนานํ อุปสฺสุตึ ติฏฺฐนฺตสฺส ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภนฺเต ฉพฺพคฺคิเย ภิกฺขู อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, ฉพฺพคฺคิยา ภนฺเต ภิกฺขู ภิกฺขูนํ ภณฺฑนชาตานํ กลห ชาตานํ วิวาทาปนฺนานํ อุปสฺสุตึ ติฏฺฐหึสุ, ตสฺมึ ภนฺเต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

๘. สหธมฺมิกวคฺค, ๙. กมฺมปฏิพาหน สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – ธมฺมิกานํ อาวุโส กมฺมานํ ฉนฺทํ ทตฺวา ปจฺฉา ขียนธมฺมํ อาปชฺชนฺตสฺส ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภนฺเต ฉพฺพคฺคิเย ภิกฺขู อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, ฉพฺพคฺคิยา ภนฺเต ภิกฺขู ธมฺมิกานํ กมฺมานํ ฉนฺทํ ทตฺวา ปจฺฉา ขียนธมฺมํ อาปชฺชึสุ, ตสฺมึ ภนฺเต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

๘. สหธมฺมิกวคฺค ๑๐. ฉนฺทํ อทตฺวาคมน สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – สเงฺฆ อาวุโส วินิจฺฉกถาย วตฺตมานาย ฉนฺทํ อทตฺวา อุฏฺฐายาสนา ปกฺกมนฺตสฺส ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภนฺเต อญฺญตรํ ภิกฺขุํ อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, อญฺญตโร ภนฺเต ฉพฺพคฺคิโย ภิกฺขุ สเงฺฆ วินิจฺฉยกถาย วตฺตมานาย ฉนฺทํ อทตฺวา อุฏฺฐายาสนา ปกฺกามิ, ตสฺมึ ภนฺเต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

๘. สหธมฺมิกวคฺค, ๑๒. ปริณามน สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – ชานํ อาวุโส สงฺฆิกํ ลาภํ ปริณตํ ปุคฺคลสฺส ปริณาเมนฺตสฺส ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมิํ วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภเนฺต ฉพฺพคฺคิเย ภิกฺขู อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, ฉพฺพคฺคิยา ภเนฺต ภิกฺขู ชานํ สงฺฆิกํ ลาภํ ปริณตํ ปุคฺคลสฺส ปริณาเมสุํ, ตสฺมิํ ภเนฺต วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

๙. รตนวคฺค, ๑. อเนฺตปุร สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – ปุเพฺพ อปฺปฏิสํวิทิเตน อาวุโส รโญฺญ อเนฺตปุรํ ปวิสนฺตสฺส ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมิํ วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภเนฺต อายสฺมนฺตํ อานนฺทํ อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, อายสฺมา ภเนฺต อานโนฺท ปุเพฺพ อปฺปฏิสํวิทิโต รโญฺญ อเนฺตปุรํ ปาวิสิ, ตสฺมิํ ภเนฺต วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

๙. รตนวคฺค, ๒. รตน สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – รตนํ อาวุโส อุคฺคณฺหนฺตสฺส ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมิํ วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภเนฺต อญฺญตรํ ภิกฺขุํ อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, อญฺญตโร ภเนฺต ภิกฺขุ รตนํ อุคฺคเหสิ, ตสฺมิํ ภเนฺต วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

๙. รตนวคฺค, ๓. วิกาลคามปฺปวิสน สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – สนฺตํ อาวุโส ภิกฺขุํ อนาปุจฺฉา วิกาเล คามํ ปวิสนฺตสฺส ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมิํ วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภเนฺต ฉพฺพคฺคิเย ภิกฺขู อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, ฉพฺพคฺคิยา ภเนฺต ภิกฺขู สนฺตํ ภิกฺขุํ อนาปุจฺฉา วิกาเล คามํ ปวิสิํสุ, ตสฺมิํ ภเนฺต วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

ปาฏิเทสนีย

๓. ตติยปาฏิเทสนี สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – เสกฺขสมฺมเตสุ อาวุโส กุเลสุ ขาทนียํ วา โภชนียํ วา สหตฺถา ปฏิคฺคเหตฺวา ภุญฺชนฺตสฺส ปาฏิเทสนียํ กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมิํ วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภเนฺต สมฺพหุเล ภิกฺขู อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, สมฺพหุลา ภเนฺต ภิกฺขู นมตฺตํ ชานิตฺวา ปฏิคฺคเหสุํ, ตสฺมิํ ภเนฺต วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

เสขิยกณฺฑ

ปุจฺฉา – อนาทริยํ อาวุโส ปฏิจฺจ ปุรโต วา ปจฺฉโต วา โอลเมฺพเนฺตน นิวาเสนฺตสฺสจ ปารุปนฺตสฺสจ ทุกฺกฏํ กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภเนฺต ฉพฺพคฺคิเย ภิกฺขู อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, ฉพฺพคฺคิยา ภเนฺต ภิกฺขู ปุรโต จ ปจฺฉโต จ โอลมฺพนฺตา นิวาเสสุํเจว ปารุปึสุจ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

ปุจฺฉา – อนาทริยํ อาวุโส ปฏิจฺจ กายํ วิวริตฺวา อนฺตรฆเร คจฺฉนฺตสฺส จ นิสีทนฺตสฺส จ ทุกฺกฏํ กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภเนฺต ฉพฺพคฺคีเย ภิกฺขู อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, ฉพฺพคฺคิยา ภเนฺต ภิกฺขู กายํ วิวริตฺวา อนฺตรฆเร คจฺฉึสุ เจว นิสีทึสุจ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

ปุจฺฉา – อนาทริยํ อาวุโส ปฏิจฺจ หตฺถํ วา ปาทํ วา กีฬาเปเนฺตน อนฺตรฆเร คจฺฉนฺตสฺส จ นิสีทนฺตสฺส จ, ตหํ ตหํ โอโลเกเนฺตน อนฺตรฆเร คจฺฉนฺตสฺส จ นิสีทนฺตสฺส จ, อุกฺขิตฺตกาย อนฺตรฆเร คจฺฉนฺตสฺส จ นิสีทนฺตสฺส จ ทุกฺกฏํ กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภเนฺต ฉพฺพคฺคิเย ภิกฺขู อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, ฉพฺพคฺคิยา ภเนฺต ภิกฺขู หตฺถมฺปิ ปาทมฺปิ กีฬาเปนฺตา ตหํ ตหํปิ โอโลเกนฺตา อนฺตรฆเร คจฺฉึสุเจว นิสีทึสุ จ, เตเยว ภเนฺต ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขู อุกฺขิตฺตกาย อนฺตรฆเร คจฺฉึสุเจว นิสีทึสุจ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

ปุจฺฉา – อนาทริยํ อาวุโส ปฏิจฺจ อุชฺชคฺฆิกาย วา อุจฺจาสทฺทํ มหาสทฺทํ กโรเนฺตน วา อนฺตรฆเร คจฺฉนฺตสฺสจ นิสีทนฺตสฺสจ ทุกฺกฏํ กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภเนฺต ฉพฺพคฺคิเย ภิกฺขู อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, ฉพฺพคฺคิยา ภเนฺต ภิกฺขู มหาหสิตํ หสนฺตา จ อุจฺจาสทฺทํ มหาสทฺทํ กโรนฺตา จ อนฺตรฆเร คจฺฉึสุเจว นิสีทึสุจ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

ปุจฺฉา – อนาทริยํ อาวุโส ปฏิจฺจ กายปฺปจาลกํ วา พาหุปฺป จาลกํ วา สีสปฺปจาลกํ วา ขมฺภกเตน วา โอคุณฺฐิเตน วา อนฺตรฆเร คจฺฉนฺตสฺส จ นิสีทนฺตสฺส จ อุกฺกุฏิกาย กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภเนฺต ฉพฺพคฺคิเย ภิกฺขู อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, ฉพฺพคฺคิยา ภเนฺต ภิกฺขู กายปฺปจาลกํ พาหุปฺปจาลกํ สีสปฺปจาลกํ กโรนฺตา จ ขมฺภีกตา จ โอคุณฺฐิตา จ อนฺตรฆเร คจฺฉึสุเจว นิสีทึสุจ, อุกฺกุฏิกายจ อนฺตรฆเร คจฺฉึสุ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

ปุจฺฉา – อนาทริยํ อาวุโส ปฏิจฺจ ปลฺลตฺถิกาย อนฺตรฆเร นิสินฺนสฺส ทุกฺกฏํ กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภเนฺต ฉพฺพคฺคิเย ภิกฺขู อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, ฉพฺพคฺคิยา ภเนฺต ภิกฺขู ปลฺลตฺถิกาย อนฺตรฆเร นิสีทึสุ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

ปุจฺฉา – อนาทริยํ อาวุโส ปฏิจฺจ อสกฺกจฺจํ ปิณฺฑปาตํ ปฏิคฺคณฺหนฺตสฺส จ ตหํ ตหํ โอโลเกนฺตน ปิณฺฑปาตํ ปฏิคฺคณฺหนฺตสฺสจ สูปเณฺญว พหุํ ปฏิคฺคณฺหนฺตสฺสจ ถูปีกตํ ปิณฺฑปาตํ ปฏิคฺคณฺหนฺตสฺสจ ทุกฺกฏํ กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมิํ วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภเนฺต ฉพฺพคฺคิเย ภิกฺขู อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, ฉพฺพคฺคิยา ภเนฺต ภิกฺขู อสกฺกจฺจํ ปิณฺฑปาตํ ปฏิคฺคเหสุํ, ตหํ ตหํ โอโลเกนฺตา ปิณฺฑปาตํ ปฏิคฺคเหสุํ, สูปเณฺญว พหุํ ปฏิคฺคเหสุํ, ถูปีกตํ ปิณฺฑปาตํ ปฏิคฺคเหสุํ, ตสฺมิํ ภเนฺต วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

ปุจฺฉา – อนาทริยํ อาวุโส ปฏิจฺจ อาสกฺกจฺจํ ปิณฺฑปาตํ ภุญฺชนฺตสฺสจ ตหํ ตหํ โอโลเกนฺตน ปิณฺฑปาตํ ภุญฺชนฺตสฺส จ ตหํ ตหํ โอมสิตฺวา ปิณฺฑปาตํ ภุญฺชนฺตสฺส จ สูปเณฺญว พหุํ ภุญฺชนฺตสฺส จ ถูปกโต โอมทฺทิตฺวา ปิณฺฑปาตํ ภุญฺชนฺตสฺส จ สูปํ วา พฺยญฺชนํ วา โอทเนน ปฏิจฺฉาเทนฺตสฺส จ ทุกฺกฏํ กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมิํ วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภเนฺต ฉพฺพคฺคิเย ภิกฺขู อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, ฉพฺพคฺคิยา ภเนฺต ภิกฺขู อสกฺกจฺจํ ปิณฺฑปาตํ ภุญฺชิํสุ, ตหํ ตหํ โอโลเกนฺตา ปิณฺฑปาตํ ภุญฺชิํสุ, เตเยว ภเนฺต ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขู ตหํ ตหํ โอมสิตฺวา ปิณฺฑปาตํ ภุญฺชิํสุ, เตเยว ภเนฺต ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขู พหุํ สูปํ ภุญฺชิํสุ, เตเยว ภเนฺต ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขู ถูปกโต โอมทฺทิตฺวา ปิณฺฑปาตํ ภุญฺชิํสุ, เตเยว ภเนฺต ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขู สูปมฺปิ พฺยญฺชนมฺปิ โอทเนน ปฏิจฺฉาเทสุํ, ตสฺมิํ ภเนฺต วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

ปุจฺฉา – อนาทริยํ อาวุโส ปฏิจฺจ สูปํวา โอทนํวา อคิลาเนน อตฺตโน อตฺถาย วิญฺญาเปตฺวา ภุญฺชนฺตสฺส ทุกฺกฏํ กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมิํ วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภเนฺต ฉพฺพคฺคิเย ภิกฺขู อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, ฉพฺพคฺคิยา ภเนฺต ภิกฺขู สูปมฺปิ โอทนมฺปิ อตฺตโน อตฺถาย วิญฺญาเปตฺวา ภุญฺชิํสุ, ตสฺมิํ ภเนฺต วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

ปุจฺฉา – อนาทริยํ อาวุโส ปฏิจฺจ อุชฺฌานสญฺญินา ปเรสํ ปตฺตํ โอโลเกนฺตสฺส จ อติมหนฺตํ กพฬํ กโรนฺตสฺส จ ทีฆํ อาโลปํ กโรนฺตสฺส จ ทุกฺกฏํ กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมิํ วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภเนฺต ฉพฺพคฺคิเย ภิกฺขู อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, ฉพฺพคฺคิยา ภเนฺต ภิกฺขู อุชฺฌานสญฺญิโน ปเรสํ ปตฺตํ โอโลเกสุํ, เตเยว ภเนฺต ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขู อติมหนฺตํ กพฬํ กริํสุ, เตเยว ภเนฺต ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขู ทีฆํ อาโลปํ กริํสุ, ตสฺมิํ ภเนฺต วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

ปุจฺฉา – อนาทริยํ อาวุโส ปฏิจฺจ อนาหเฏ กพเฬ มุขทฺวารํ วิวรนฺตสฺส จ ภุญฺชมาเน สพฺพํ หตฺถํ มุเข ปกฺขิปนฺตสฺส จ สกพเฬน มุเขน พฺยาหรนฺตสฺส จ ปิณฺฑุเกฺขปกํ ปิณฺฑปาตํ ภุญฺชนฺตสฺส จ กพฬาวเจฺฉทกํ ปิณฺฑปาตํ ภุญฺชนฺตสฺส จ อวคณฺฑการกํ ปิณฺฑปาตํ ภุญฺชนฺตสฺส จ หตฺถนิทฺธุนกํ สิตฺถาวการกํ ชิวฺหานิจฺฉารกํ จปุจปุการกํ ปิณฺฑปาตํ ภุญฺชนฺตสฺส จ ทุกฺกฏํ กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมิํ วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภเนฺต ฉพฺพคฺคิเย ภิกฺขู อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, ฉพฺพคฺคิยา ภเนฺต ภิกฺขู อนาหเฏ กพเฬ มุขทฺวารํ วิวริํสุ, ภุญฺชมานา สพฺพํ หตฺถํ มุเข ปกฺขิปิํสุ, สกพเฬน มุเขน

พฺยาหริํสุ, ปิณฺฑุเกฺขปกํ ภุญฺชิํสุ, กพฬาวเจฺฉทกํ ภุญฺชิํสุ, อวคณฺฑการกํ ภุญฺชิํสุ, หตฺถนิทฺธุนกํ สิตฺถาวการกํ ชิวฺหานิจฺฉารกํ จปุจปุการกํ ภุญฺชิํสุ, ตสฺมิํ ภเนฺต วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

ปุจฺฉา – อนาทริยํ อาวุโส ปฏิจฺจ สุรุสุรุการกํ ภุญฺชนฺตสฺสจ หตฺถนิเลฺลหกํวา ปตฺตนิเลฺลหกํ วา โอฏฺฐนิเลฺลหกํ วา ภุญฺชนฺตสฺส จ สามิเสน หเตฺถน ปานียถาลกํ ปฏิคฺคณฺหนฺตสฺส จ สสิตฺถกํ ปตฺตโธวนํ อนฺตรฆเร จเฑฺฑนฺตสฺส จ ทุกฺกฏํ กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมิํ วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สุรุ สุรุการกํ ภเนฺต ภุญฺชนฺตสฺส ทุกฺกฏํ โกสมฺพิยํ ปญฺญตฺตํ, สมฺพหุเล ภเนฺต ภิกฺขู อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, สมฺพหุลา ภเนฺต ภิกฺขู สุรุสุรุการกํ ขีรํ ปิวิํสุ, ตสฺมิํ ภเนฺต วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ หตฺถนิเลฺลหกํ ภุญฺชนฺตสฺส จ ปตฺตนิเลฺลหกํ ภุญฺชนฺตสฺส จ โอฏฺฐนิเลฺลหกํ ภุญฺชนฺตสฺส ทุกฺกฏํ สาวตฺถิยํ ปญฺญตฺตํ, ฉพฺพคฺคิเย ภเนฺต ภิกฺขู อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, ฉพฺพคฺคิยา ภเนฺต ภิกฺขู หตฺถนิเลฺลหกํ ภุญฺชิํสุ, ปตฺตนิเลฺลหกํ ภุญฺชิํสุ, โอฏฺฐนิเลฺลหกํ ภุญฺชิํสุ, ตสฺมิํ ภเนฺต วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

สามิเสน หเตฺถน ปานียถาลกํ ปฏิคฺคณฺหนฺตสฺส จ สสิตฺถกํ ปตฺตโธวนํ อนฺตรฆเร ฉเฑฺฑนฺตสฺส จ ทุกฺกฏํ ภเคฺคสุ ปญฺญตฺตํ, สมฺพหุเล ภิกฺขู อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, สมฺพหุลา ภิกฺขู สามิเสน หเตฺถน ปานียถาลกํ ปฏิคฺคเหสุํ, เตเยว ภเนฺต สมฺพหุลา ภิกฺขู สสิตฺถกํ ปตฺตโธวนํ อนฺตรฆเร ฉเฑฺฑสุํ, ตสฺมิํ ภเนฺต วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

ปุจฺฉา – อนาทริยํ อาวุโส ปฏิจฺจ ฉตฺตปาณิสฺส ธมฺมํ เทเสนฺตสฺส จ ทณฺฑปาณิสฺส วา สตฺถปาณิสฺส วา อาวุธปาณิสฺส วา ธมฺมํ เทเสนฺตสฺส จ ทุกฺกฏํ กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมิํ วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภเนฺต ฉพฺพคฺคิเย ภิกฺขู อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, ฉพฺพคฺคิยา ภเนฺต ภิกฺขู ฉตฺตปาณิสฺส ทณฺฑปาณิสฺส สตฺถปาณิสฺส อาวุธปาณิสฺส ธมฺมํ เทเสสุํ, ตสฺมิํ ภเนฺต วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

ปุจฺฉา – อนาทริยํ อาวุโส ปฏิจฺจ ปาทุการุฬฺหสฺส จ อุปาหนารุฬฺหสฺส จ ยานคตสฺส จ สยนคตสฺส จ ธมฺมํ เทเสนฺตสฺส ทุกฺกฏํ กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมิํ วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภเนฺต ฉพฺพคฺคิเย ภิกฺขู อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, ฉพฺพคฺคิยา ภเนฺต ภิกฺขู ปาทุการุฬฺหสฺส อุปาหนารุฬฺหสฺส ยานคตสฺส สยนคตสฺส ธมฺมํ เทเสสุํ, ตสฺมิํ ภเนฺต วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

ปุจฺฉา – อนาทริยํ อาวุโส ปฏิจฺจ ปลฺลตฺถิกาย นิสินฺนสฺส จ เวฐิตสีสสฺส จ โอคุณฺฐิตสีสสฺส จ ฉมายํ นิสีทิตฺวา อาสเน นิสินฺนสฺส จ นีเจ อาสเน นิสีทิตฺวา อุเจฺจ อาสเน นิสินฺนสฺส จ ฐิเตน นิสินฺนสฺส จ ปจฺฉโต คจฺฉเนฺตน ปุรโต คจฺฉนฺตสฺส จ อุปฺปเถน คจฺฉเนฺตน ปเถน คจฺฉนฺตสฺส จ ธมฺมํ เทเสนฺตสฺส ทุกฺกฏํ กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมิํ วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภเนฺต ฉพฺพคฺคิเยว ภิกฺขู อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, ฉพฺพคฺคิยา ภเนฺต ภิกฺขู ปลฺลตฺถิกาย นิสินฺนสฺส จ เวฐิตสีสสฺส จ โอคุณฺฐิตสีสสฺส จ ฉมายํ นิสีทิตฺวา อาสเน นิสินฺนสฺส จ นีเจ อาสเน นิสีทิตฺวา อุเจฺจ อาสเน นิสินฺนสฺส จ ฐิตานิสินฺนสฺส จ ปจฺฉโต คจฺฉนฺ

ตา ปุรโต คจฺฉนฺตสฺส จ อุปฺปเถน คจฺฉนฺตา ปเถน คจฺฉนฺตสฺส จ ธมฺมํ เทเสสุํ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

ปุจฺฉา – อนาทริยํ อาวุโส ปฏิจฺจ ฐิเตน อุจฺจารํ วา ปสฺสาวํ วา กโรนฺตสฺส จ หริเต วา อุทเก วา อุจฺจารํ วา ปสฺสาวํ วา เขฬํ วา กโรนฺตสฺส จ ทุกฺกฏํ กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภเนฺต ฉพฺพคฺคิเยว ภิกฺขู อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, ฉพฺพคฺคิยา ภเนฺต ภิกฺขู ฐิตา อุจฺจารมฺปิ ปสฺสาวมฺปิ อกํสุ, เตเยว ภเนฺต ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขู หริเตปิ อุทเกปิ อุจฺจารมฺปิ ปสฺสาวมฺปิ เขฬมฺปิ อกํสุ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

ภิกฺขุนีวิภงฺค

๕. ปญฺจม ปาราชิก สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – ภิกฺขุนีนํ อาวุโส ปญฺจม ปาราชิกํ กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภเนฺต สุนฺทรีนนฺทํ ภิกฺขุนึ อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, สุนฺทรีนนฺทา ภเนฺต ภิกฺขุนี อวสฺสุตา อวสฺสุตสฺส ปุริสปุคฺคลสฺส กายสํสคฺคํ สาทิยิ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

ภิกฺขุนีวิภงฺค, สงฺฆาทิเสส สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – อุสฺสยวาทิกาย อาวุโส ภิกฺขุนิยา อฑฺฑํ กโรนฺติยา สงฺฆาทิเสโส กตฺถ ปญฺญโตฺต, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญโตฺตฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภเนฺต ตุลฺลนนฺทํ ภิกฺขุนึ อารพฺภ ปญฺญโตฺต, ถุลฺลนนฺทา ภเนฺต ภิกฺขุนี อุสฺสยวาทิกา วิหริ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ ปญฺญโตฺตฯ

ปุจฺฉา – โจรึ อาวุโส วุฏฺฐาเปนฺติยา สงฺฆาทิเสโส กตฺถ ปญฺญโตฺต, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญโตฺตฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภเนฺต ถุลฺลนนฺทํ ภิกฺขุนึ อารพฺภ ปญฺญโตฺต, ถุลฺลนนฺทา ภเนฺต ภิกฺขุนี โจรึ วุฏฺฐาเปสิ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ ปญฺญโตฺตฯ

ปุจฺฉา – เอกาย อาวุโส คามนฺตรํ คจฺฉนฺติยา สงฺฆาทิเสโส กตฺถ ปญฺญโตฺต, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญโตฺตฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภเนฺต อญฺญตรํ ภิกฺขุนึ อารพฺภ ปญฺญโตฺต, อญฺญตรา ภเนฺต ภิกฺขุนี เอกา คามนฺตรํ คจฺฉิ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ ปญฺญโตฺตฯ

ปุจฺฉา – อวสฺสุตาย อาวุโส ภิกฺขุนิยา อวสฺสุตสฺส ปุริสปุคฺคลสฺส หตฺถโต ขาทนียํวา โภชนียํวา สหตฺถา ปฏิคฺคเหตฺวา ภุญฺชนฺตสฺส สงฺฆาทิเสโส กตฺถ ปญฺญโตฺต, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญโตฺตฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภนฺเต สุนฺทรีนนฺทํ ภิกฺขุนิํ อารพฺภ ปญฺญโตฺต, สุนฺทรีนนฺทา ภนฺเต ภิกฺขุนี อวสฺสุตา อวสฺสุตสฺส ปุริสปุคฺคลสฺส หตฺถโต อามิสํ ปฏิคฺคเหสิ ตสฺมิํ ภนฺเต วตฺถุสฺมิํ ปญฺญโตฺตฯ

ปุจฺฉา – กุปิตาย อาวุโส อนตฺตมนาย ภิกฺขุนิยา ยาวตติยํ สมนุภาสนฺติยา น ปฏินิสชฺชนฺติยา สงฺฆาทิเสโส กตฺถ ปญฺญโตฺต, กํ อารพฺภ กิสฺมิํ วตฺถุสฺมิํ ปญฺญโตฺตฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภนฺเต จณฺฑกาฬิํ ภิกฺขุนิํ อารพฺภ ปญฺญโตฺต, จณฺฑกาฬี ภนฺเต ภิกฺขุนี กุปิตา อนตฺตมนา เอวํ อภณิ, พุทฺธํ ปจฺจาจิกฺขามิ, ธมฺมํ ปจฺจาจิกฺขามิ, สงฺฆํ ปจฺจาจิกฺขามิ, สิกฺขํ ปจฺจาจิกฺขามิ, กินฺนุมาว สมณิโย ยา สมณิโย สกฺยธีตโร, สนฺตญฺญาปิ สมณิโย ลชฺชินิโย กุกฺกุจฺจิกา สิกฺขากามา, ตาสาหํ สนฺติเก พฺรหฺมจริยํ จริสฺสามีติ, ตสฺมิํ ภนฺเต วตฺถุสฺมิํ ปญฺญโตฺตฯ

ปุจฺฉา – กสฺส อาวุโส วจนํฯ

วิสฺสชฺชนา – ภควโต ภนฺเต วจนํ อรหโต สมฺมาสมฺพุทฺธสฺสฯ

ปุจฺฉา – เกนาวุโส อาภตํฯ

วิสฺสชฺชนา – ปรมฺปราย ภนฺเต อาภตํฯ

ปุจฺฉา – อตฺถิ นุโข อาวุโส เอตฺถ โกจิปิ วิรทฺธโทโสฯ

วิสฺสชฺชนา – นตฺถิ ภนฺเตฯ

ภิกฺขุนี วิภงฺคปาจิตฺติย

๑. ลสุณวคฺค, ๑. ปฐม สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – ยํ เตน อาวุโส ภควตา…เป…. สมฺมาสมฺพุเทฺธน ลกฺขณํ ขาทนฺติยา ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมิํ วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภนฺเต ถุลฺลนนฺทํ ภิกฺขุนิํ อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, ถุลฺลนนฺทา ภนฺเต ภิกฺขุนี น มตฺตํ ชานิตฺวา พหุํ ลสุณํ หราเปสิ, ตสฺมิํ ภนฺเต วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

๑. ลสุณวคฺค, ๖. ฉฏฺฐ สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – ภิกฺขุสฺส อาวุโส ภุญฺชมานสฺส อเนฺนน วา ปาเนน วา วิธูปเนน วา อุปติฏฺฐนฺติยา ภิกฺขุนิยา ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมิํ วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภนฺเต อญฺญตรํ ภิกฺขุนิํ อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, อญฺญตรา ภนฺเต ภิกฺขุนี ภิกฺขุสฺส ภุญฺชมานสฺส ปานีเยน วิธูปเนน จ อุปติฏฺฐิ, ตสฺมิํ ภนฺเต วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

๑. ลสุณวคฺค, ๘. อฏฺฐม สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – อุจฺจารํวา อาวุโส ปสฺสาวํวา สงฺการํวา วิฆาสํวา ติโรกุฑฺฑ ฉเฑฺฑนฺติยา ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภเนฺต อญฺญตรํ ภิกฺขุนึ อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, อญฺญตรา ภเนฺต ภิกฺขุนี อุจฺจารํ ติโรกุฑฺฑ ฉเฑฺฑสิ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

๑. ลสุณวคฺค, ๑๐. ทสม สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – นจฺจํ วา อาวุโส คีตํ วา วาทิตํ วา ทสฺสนาย คจฺฉนฺติยา ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภเนฺต ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุนิโย อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, ฉพฺพคฺคิยา ภเนฺต ภิกฺขุนิโย นจฺจมฺปิ คีตมฺปิ วาทิตมฺปิ ทสฺสนาย อคมํสุ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

ปุจฺฉา – ภิกฺขุปน อาวุโส นจฺจํ วา คีตํ วา วาทิตํ วา ทสฺสนาย คจฺฉโนฺต กํ นาม อาปตฺตึ อาปชฺชติฯ

วิสฺสชฺชนา – ทุกฺกฏํ ภเนฺต อาปตฺตึ อาปชฺชติฯ

๑. ปฐม สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – รตฺตนฺธกาเร อาวุโส อปฺปทีเป ปุริเสน สทฺธึ เอเกนกาย สนฺติฏฺฐนฺติยา ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภเนฺต อญฺญตรํ ภิกฺขุนึ อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, อญฺญตรา ภเนฺต ภิกฺขุนี รตฺตนฺธกาเร อปฺปทีเป ปุริเสน สทฺธึ เอเกนกา สนฺติฏฺฐิ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

๒. อนฺธการวคฺค, ๒-๓. ทุติย, ตติย สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – ปฏิจฺฉเนฺน วา อาวุโส โอกาเส อโชฺฌกาเส วา ปุริเสน สทฺธึ เอเกนกาย สนฺติฏฺฐนฺติยา ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภเนฺต อญฺญตรํ ภิกฺขุนึ อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, อญฺญตรา ภเนฺต ภิกฺขุนี ปฏิจฺฉเนฺน โอกาเส อโชฺฌกาเส จ ปุริเสน สทฺธึ เอเกนกา สนฺติฏฺฐิ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

๒. อนฺธการวคฺค, ๘. อฏฺฐม สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – ทุคฺคหิเตน อาวุโส ทูปธาริเตน ปรํ อุชฺฌาเปนฺติยา ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภเนฺต อญฺญตรํ ภิกฺขุนึ อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, อญฺญตรา ภเนฺต ภิกฺขุนี ทุคฺคหิเตน ทูปธาริเตน ปรํ อุชฺฌาเปสิ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

๒. อนฺธการวคฺค, ๙. นวม สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – อตฺตานํ วา อาวุโส ปรํ วา นิรเยน วา พฺรหฺมจริเยน วา อภิสปนฺติยา ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภเนฺต จณฺฑกาฬึ ภิกฺขุนึ อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, จณฺฑกาฬี ภเนฺต ภิกฺขุนี อตฺตานมฺปิ ปรมฺปิ นิรเยนปิ พฺรหฺมจริเยนปิ อภิสปิ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

๒. อนฺธการวคฺค, ๑๐. ทสม สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – อตฺตานํ อาวุโส วธิตฺวา วธิตฺวา โรทนฺติยา ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภเนฺต จณฺฑกาฬึ ภิกฺขุนึ อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, จณฺฑกาฬี ภเนฺต ภิกฺขุนี ภิกฺขุนีหิ สทฺธึ ภณฺฑิตฺวา อตฺตานํ วธิตฺวา วธิตฺวา โรทิ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

๓. นคฺควคฺค, ๓. ตติย สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – ภิกฺขุนิยา อาวุโส จีวรํ วิสิเพฺพตฺวา วา วิสิพฺพาเปตฺวา วา เนว สิเพฺพนฺติยา น สิพฺพาปนาย อุสฺสุกฺกํ กโรนฺติยา ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภเนฺต ถุลฺลนนฺทํ ภิกฺขุนึ อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, ถุลฺลนนฺทา ภเนฺต ภิกฺขุนี ภิกฺขุนิยา จีวรํ วิสิพฺพาเปตฺวา เนว สิเพฺพสิ น สิพฺพาปนาย อุสฺสุกฺกํ อกาสิ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

๓. นคฺควคฺค, ๘. อฏฺฐม สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – อคาริกสฺส วา อาวุโส ปริพฺพาชกสฺส วา ปริพฺพาชิกาย วา สมณจีวรํ เทนฺติยา ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภเนฺต ถุลฺลนนฺทํ ภิกฺขุนึ อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, ถุลฺลนนฺทา ภเนฺต ภิกฺขุนี อคาริกสฺส สมณจีวรํ อทาสิ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

๔. ตุวฏฺฏวคฺค, ๑-๒. ปฐม, ทุติย สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – ทฺวินฺนํ อาวุโส ภิกฺขุนีนํ เอกมเญฺจ วา เอกตฺถรณปาวุรเณ วา ตุวเฏฺฏนฺตีนํ ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภเนฺต สมฺพหุลา ภิกฺขุนิโย อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, สมฺพหุลา ภเนฺต ภิกฺขุนิโย เทฺว เอกมเญฺจ ตุวเฏฺฏสุํ, เอกตฺถรณปาวุรเณ ตุวเฏฺฏสุํ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

๔. ตุวฏฺฏวคฺค, ๓. ตติย สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – ภิกฺขุนิยา อาวุโส สญฺจิจฺจ อผาสุํ กโรนฺติยา ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภเนฺต ถุลฺลนนฺทํ ภิกฺขุนึ อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, ถุลฺลนนฺทา ภเนฺต ภิกฺขุนี ภิกฺขุนิยา สญฺจิจฺจ อผาสุํ อกาสิ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

๔. ตุวฏฺฏวคฺค, ๔. จตุตฺถ สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – ทุกฺขิตํ อาวุโส สหชีวินึ เนว อุปเฏฺฐนฺติยา น อุปฏฺฐาปนาย อุสฺสุกฺกํ กโรนฺติยา ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภเนฺต ถุลฺลนนฺทํเยว ภิกฺขุนึ อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, ถุลฺลนนฺทา ภเนฺต ภิกฺขุนี ทุกฺขิตํ สหชีวินึ เนวอุปเฏฺฐสิ น อุปฏฺฐาปนาย อุสฺสุกฺกํ อกาสิ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

๔. ตุวฏฺฏวคฺค, ๕. ปญฺจม สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – ภิกฺขุนิยา อาวุโส อุปสฺสยํ ทตฺวา กุปิตาย อนตฺตมนาย นิกฺกฑฺฒนฺติยา ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภเนฺต ถุลฺลนนฺทํเยว ภิกฺขุนึ อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, ถุลฺลนนฺทา ภเนฺต ภิกฺขุนี ภิกฺขุนิยา อุปสฺสยํ ทตฺวา กุปิตา อนตฺตมนา นิกฺกฑฺฒิ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

๔. ตุวฏฺฏวคฺค, ๖. ฉฏฺฐ สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – สํสฏฺฐาย อาวุโส ภิกฺขุนิยา ยาวตติยํ สมนุภาสนาย น ปฏินิสฺสชฺชนฺติยา ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภเนฺต จณฺฑกาฬึ ภิกฺขุนึ อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, จณฺฑกาฬี ภเนฺต ภิกฺขุนี สํสฏฺฐา วิหริ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

๔. ตุวฏฺฏวคฺค, ๗-๘. สตฺตม อฏฺฐม สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – อโนฺตรเฏฺฐ วา อาวุโส ติโรรเฏฺฐ วา สาสงฺกสมฺมเต สปฺปฏิภเย อสตฺถิกาย จาริกํ จรนฺติยา ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภเนฺต สมฺพหุลา ภิกฺขุนิโย อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, สมฺพหุลา ภเนฺต ภิกฺขุนิโย อโนฺตรเฏฺฐปิ ติโรรเฏฺฐปิ สาสงฺกสมฺมเต สปฺปฏิภเย อสตฺถิกาโย จาริกํ จรึสุ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

๔. ตุวฏฺฏวคฺค, ๙. นวม สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – อโนฺตวสฺสํ อาวุโส จาริกํ จรนฺติยา ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – ราชคเห ภเนฺต สมฺพหุลา ภิกฺขุนิโย อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, สมฺพหุลา ภเนฺต ภิกฺขุนิโย อโนฺตวสฺสํ จาริกํ ปกฺกมึสุ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

๔. ตุวฏฺฏวคฺค, ๑๐. ทสม สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – วสฺสํ วุฏฺฐาย อาวุโส ภิกฺขุนิยา จาริกํ น ปกฺกมนฺติยา ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – ราชคเห ภเนฺต สมฺพหุลา ภิกฺขุนิโย อารพฺภํ ปญฺญตฺตํ, สมฺพหุลา ภเนฺต ภิกฺขุนิโย วสฺสํวุฏฺฐา จาริกํ น ปกฺกมึสุ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

ปุจฺฉา – กสฺส อาวุโส วจนํฯ

วิสฺสชฺชนา – ภควโต ภเนฺต วจนํ อรหโต สมฺมาสมฺพุทฺธสฺสฯ

ปุจฺฉา – เกนาวุโส อาภตํฯ

วิสฺสชฺชนา – ปรมฺปราย ภเนฺต วจนํฯ

สุณาตุ เม ภเนฺต สโงฺฆ…เป…. สํคาเยยฺยามฯ

๕. จิตฺตาคารวคฺค, ๑. ปฐม สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – ยํ เตน อาวุโส ภควตา…เป…. สมฺมาสมฺพุเทฺธน ราชาคารํ วา จิตฺตาคารํ วา อารามํ วา อุยฺยานํ วา โปกฺขรณึ วา ทสฺสนาย คจฺฉนฺติยา ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภเนฺต ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุนิโย อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, ฉพฺพคฺคิยา ภเนฺต ภิกฺขุนิโย ราชาคารมฺปิ จิตฺตาคารมฺปิ ทสฺสนาย คจฺฉึสุ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

๕. จิตฺตาคารวคฺค, ๔. จตุตฺถ สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – คิหิเวยฺยาวจฺจํ อาวุโส กโรนฺติยา ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภเนฺต สมฺพหุลา ภิกฺขุนิโย อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, สมฺพหุลา ภเนฺต ภิกฺขุนิโยคิหิ เวยฺยาวจฺจํ อกํสุ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

๕. จิตฺตาคารวคฺค, ๖. ฉฏฺฐ สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – อคาริกสฺส วา อาวุโส ปริพฺพาชกสฺส วา ปริพฺพาชิกาย วา สหตฺถา ขาทนียํ โภชนียํ เทนฺติยา ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภเนฺต ถุลฺลนนฺทํ ภิกฺขุนึ อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, ถุลฺลนนฺทา ภเนฺต ภิกฺขุนี อคาริกสฺส สหตฺถา ขาทนียมฺปิ โภชนียมฺปิ อทาสิ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

๕. จิตฺตาคารวคฺค, ๙-๑๐. นวม, ทสม สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – ติรจฺฉานวิชฺชํ อาวุโส ปริยาปุณนฺติยา จ วาเจนฺติยา จ ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมิํ วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภเนฺต ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุนิโย อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, ฉพฺพคฺคิยา ภเนฺต ภิกฺขุนิโย ติรจฺฉานวิชฺชํ ปริยาปุณิํสุเจว วาเจสุญฺจ, ตสฺมิํ ภเนฺต วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

ปุจฺฉา – ภิกฺขุ ปน อาวุโส ตาทิสํ ติรจฺฉานวิชฺชํ ปริยาปุณโนฺต จ วาเจโนฺต จ กิํ นาม อาปตฺติํ อาปชฺชติฯ

วิสฺสชฺชนา – ทุกฺกฏํ ภเนฺต อาปตฺติํ อาปชฺชติฯ

๖. อารามวคฺค, ๑. ปฐม สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – ชานํ อาวุโส สภิกฺขุกํ อารามํ อนาปุจฺฉา ปวิสนฺติยา ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมิํ วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภเนฺต สมฺพหุลา ภิกฺขุนิโย อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, สมฺพหุลา ภเนฺต ภิกฺขุนิโย อารามํ อนาปุจฺฉา ปวิสิํสุ, ตสฺมิํ ภเนฺต วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

๖. อารามวคฺค, ๒. ทุติย สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – ภิกฺขุํ อาวุโส อโกฺกสนฺติยา ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมิํ วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – เวสาลิยํ ภเนฺต ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุนิโย อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, ฉพฺพคฺคิยา ภเนฺต ภิกฺขุนิโย อายสฺมนฺตํ อุปาลิํ อโกฺกสิํสุ, ตสฺมิํ ภเนฺต วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

๖. อารามวคฺค, ๓. ตติย สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – จณฺฑิกตาย อาวุโส คณํ ปริภาสนฺติยา ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมิํ วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภเนฺต ถุลฺลนนฺทํ ภิกฺขุนิํ อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, ถุลฺลนนฺทา ภเนฺต ภิกฺขุนี จณฺฑิกตาย คณํ ปริภาสิ, ตสฺมิํ ภเนฺต วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

๖. อารามวคฺค, ๕. ปญฺจม สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – กุลํ อาวุโส มจฺฉรายนฺติยา ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมิํ วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภเนฺต อญฺญตรํ ภิกฺขุนิํ อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, อญฺญตรา ภเนฺต ภิกฺขุนี กุลํ มจฺฉรายิ, ตสฺมิํ ภเนฺต วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

๖. อารามวคฺค, ๖. ฉฏฺฐ สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – อภิกฺขุเก อาวุโส อาวาเส วสฺสํ วสนฺติยา ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภเนฺต สมฺพหุลา ภิกฺขุนิโย อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, สมฺพหุลา ภเนฺต ภิกฺขุนิโย อภิกฺขุเก อาวาเส วสฺสํ วสึสุ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

๖. อารามวคฺค, ๗. สตฺตม สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – วสฺสํ วุฏฺฐาย อาวุโส ภิกฺขุนิยา อุภโตสเงฺฆ ตีหิ ฐาเนหิ น ปวาเรนฺติยา ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภเนฺต สมฺพหุลา ภิกฺขุนิโย อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, สมฺพหุลา ภเนฺต ภิกฺขุนิโย วสฺสํ วุฏฺฐา ภิกฺขุสงฺฆํ น ปวาเรสุํ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

๖. อารามวคฺค, ๘. อฏฺฐม สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – โอวาทาย วา อาวุโส สํวาสาย วา นคจฺฉนฺติยา ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สเกฺกสุ ภเนฺต ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุนิโย อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, ฉพฺพคฺคิยา ภเนฺต ภิกฺขุนิโย โอวาทํ นคจฺฉึสุ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

๖. อารามวคฺค, ๙. นวม สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – อุโปสถมฺปิ อาวุโส น ปุจฺฉนฺติยา โอวาทมฺปิ น ยาจนฺติยา ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภเนฺต สมฺพหุลา ภิกฺขุนิโย อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, สมฺพหุลา ภเนฺต ภิกฺขุนิโย อุโปสถํ น ปุจฺฉึสุ, โอวาทมฺปิ น ยาจึสุ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

๗. คพฺภินีวคฺค, ๑-๒. ปฐม, ทุติย สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – คพฺภินึ วา อาวุโส ปายนฺตึ วา วุฏฺฐาเปนฺติยา ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภเนฺต สมฺพหุลา ภิกฺขุนิโย อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, สมฺพหุลา ภเนฺต ภิกฺขุนิโย คพฺภินึ วุฏฺฐาเปสุํ, ปายนฺตึ วุฏฺฐาเปสุํ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

๗. คพฺภินีวคฺค, ๓. ตติย สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – เทฺว วสฺสานิ อาวุโส ฉสุ ธเมฺมสุ อสิกฺขิตสิกฺขํ สิกฺขมานํ วุฏฺฐาเปนฺติยา ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภเนฺต สมฺพหุลา ภิกฺขุนิโย อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, สมฺพหุลา ภเนฺต ภิกฺขุนิโย เทฺว วสฺสานิ ฉสุ ธเมฺมสุ อสิกฺขิตสิกฺขํ สิกฺขมานํ วุฏฺฐาเปสุํ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ

ปญฺญตฺตํฯ

๘. กุมารีภูตวคฺค, ๙. นวม สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – ปุริสสํสฏฺฐํ อาวุโส กุมารกสํสฏฺฐํ จณฺฑึ โสกาวาสํ สิกฺขมานํ วุฏฺฐาเปนฺติยา ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภนฺเต ถุลฺลนนฺทํ ภิกฺขุนึ อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, ถุลฺลนนฺทา ภนฺเต ภิกฺขุนี ปุริสสํสฏฺฐํ กุมารกสํสฏฺฐํ จณฺฑึ โสกาวาสํ จณฺฑกาฬึ เสกฺขมานํ วุฏฺฐาเปสิ, ตสฺมึ ภนฺเต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

๘. กุมารีภูตวคฺค, ๑๐. ทสม สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – มาตาปิตูหิ วา อาวุโส สามิเกน วา อนนุญฺญาตํ สิกฺขมานํ วุฏฺฐาเปนฺติยา ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภนฺเต ถุลฺลนนฺทํ ภิกฺขุนึ อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, ถุลฺลนนฺทา ภนฺเต ภิกฺขุนี มาตาปิตูหิปิ สามิเกนปิ อนนุญฺญาตํ สิกฺขมานํ วุฏฺฐาเปสิ, ตสฺมึ ภนฺเต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

๙. ฉตฺตุปาหนวคฺค, ๑-๒. ปฐม, ทุติย สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – ฉตฺตุปาหนํ อาวุโส ธาเรนฺติยา จ ยาเนน ยายนฺติยา จ ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภนฺเต ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุนิโย อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, ฉพฺพคฺคิยา ภนฺเต ภิกฺขุนิโย ฉตฺตุปาหนํ ธาเรสุํ, ยาเนน ยายึสุ, ตสฺมึ ภนฺเต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

๙. ฉตฺตุปาหนวคฺค, ๔. จตุตฺถ สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – อิตฺถาลงฺการํ อาวุโส ธาเรนฺติยา ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภนฺเต ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุนิโย อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, ฉพฺพคฺคิยา ภนฺเต ภิกฺขุนิโย อิตฺถาลงฺการํ ธาเรสุํ, ตสฺมึ ภนฺเต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

ปุจฺฉา – ภิกฺขุ ปน อาวุโส ปุริสาลงฺการํ ธาเรนฺโต กึ นาม อาปตฺตึ อาปชฺชยฯ

วิสฺสชฺชนา – ทุกฺกฏํ ภนฺเต อาปตฺตึ อาปชฺชยฯ

๙. ฉตฺตุปาหนวคฺค, ๕. ปญฺจม สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – คนฺธวณฺณเกน อาวุโส นหายนฺติยา ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภเนฺต ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุนิโย อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, ฉพฺพคฺคิยา ภเนฺต ภิกฺขุนิโย คนฺธวณฺณเกน นหายึสุ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

๙. ฉตฺตุปาหนวคฺค, ๑๑. เอกาทสม สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – ภิกฺขุสฺส อาวุโส ปุรโต อนาปุจฺฉา อาสเน นิสีทนฺติยา ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภเนฺต สมฺพหุลา ภิกฺขุนิโย อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, สมฺพหุลา ภเนฺต ภิกฺขุนิโย ภิกฺขุสฺส ปุรโต อนาปุจฺฉา อาสเน นิสีทึสุ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

๙. ฉตฺตุปาหนวคฺค, ๑๒. ทฺวาทสม สิกฺขาปุจฺฉา

ปุจฺฉา – อโนกาสกตํ อาวุโส ภิกฺขุํ ปญฺหํ ปุจฺฉนฺติยา ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภเนฺต สมฺพหุลา ภิกฺขุนิโย อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, สมฺพหุลา ภเนฺต ภิกฺขุนิโย อโนกาสกตํ ภิกฺขุํ ปญฺหํ ปุจฺฉึสุ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

ปุจฺฉา – สปฺปึ วา อาวุโส เตลํ วา มธุํ วา ผาณิตํ วา มจฺฉํ วา มํสํ วา ขีรํ วา ทธึ วา วิญฺญาเปตฺวา ภุญฺชนฺติยา ปาฏิเทสนียํ กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภเนฺต ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุนิโย อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, ฉพฺพคฺคิยา ภเนฺต ภิกฺขุนิโย สปฺปิมฺปิ เตลมฺปิ มธุมฺปิ ผาณิตมฺปิ มจฺฉมฺปิ มํสมฺปิ ขีรมฺปิ ทธิมฺปิ วิญฺญาเปตฺวา ภุญฺชึสุ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

ปุจฺฉา – จตุนฺนํ อาวุโส วิปตฺตีนํ กตมา วิปตฺติฯ

วิสฺสชฺชนา – อาจารวิปตฺติ ภเนฺตฯ

ปุจฺฉา – ฉนฺนํ อาวุโส อาปตฺติสมุฏฺฐานานํ กติหิ สมุฏฺฐาเนหิ สมุฏฺฐาติฯ

วิสฺสชฺชนา – จตูหิ ภเนฺต สมุฏฺฐาเนหิ สมุฏฺฐาติ, สิยา กายโต สมุฏฺฐาติ, นวาจโต นจิตฺตโต, สิยา กายโต จ วาจโต จ สมุฏฺฐาติ, นจิตฺตโต, สิยา กายโต จ จิตฺตโต จ สมุฏฺฐาติ, นวาจโต, สิยา กายโต จ วาจโต จ จิตฺตโต จ สมุฏฺฐาติ, อิเมหิ ภเนฺต จตูหิ สมุฏฺฐาเนหิ สมุฏฺฐาติฯ

ปุจฺฉา – กา อาวุโส วิปตฺติฯ

วิสฺสชฺชนา – อสํวโร ภเนฺต วิปตฺติฯ

ปุจฺฉา – กา อาวุโส สมฺปตฺติฯ

วิสฺสชฺชนา – สํวโร ภเนฺต สมฺปตฺติฯ

ปุจฺฉา – กา อาวุโส ปฏิปตฺติฯ

วิสฺสชฺชนา – น เอวรูปํ กริสฺสามีติ ยาวชีวํ อาปาณโกฏิกํ สมาทาย สิกฺขติ สิกฺขาปเทสุ, อยํ ภนฺเต ปฏิปตฺติฯ

ปุจฺฉา – กสฺส อาวุโส วจนํฯ

วิสฺสชฺชนา – ภควโต ภนฺเต วจนํ อรหโต สมฺมาสมฺพุทฺธสฺสฯ

ปุจฺฉา – เกนาวุโส อาภตํฯ

วิสฺสชฺชนา – ปรมฺปราย ภนฺเต อาภตํฯ

สุณาตุ เม ภนฺเต สงฺโฆ…เป…. สํคาเยยฺยามฯ

มหาวคฺคปาฬิ

สํคายนสฺส ปุจฺฉา วิสฺสชฺชนา

ปุจฺฉา – อุภโต วิภงฺคานนฺตรํ อาวุโส โปราณเกหิ สํคีติการมหาเถเรหิ กํ นาม ปาวจนํ สํคีตํฯ

วิสฺสชฺชนา – อุภโต วิภงฺคานนฺตรํ ภนฺเต โปราณเกหิ สํคีติการมหาเถเรหิ ขนฺธกา สํคีตาฯ

ปุจฺฉา – เต ปน อาวุโส ขนฺธกา วคฺคเภเทน กติวิธาฯ

วิสฺสชฺชนา – เต ปน ภนฺเต ขนฺธกา ทุวิธา วคฺคเภเทน มหาวโคฺค จูฬวโคฺคติฯ

ปุจฺฉา – มหาวเคฺค อาวุโส กติ ขนฺธกา ปริยาปนฺนาฯ

วิสฺสชฺชนา – มหาวเคฺค ภนฺเต ทสขนฺธกา ปริยาปนฺนา, เสยฺยถิทํ, มหาขนฺธโก อุโปสถกฺขนฺธโก วสฺสูปนายิกกฺขนฺธโก ปวารณากฺขนฺธโก จมฺมกฺขนฺธโก เภสชฺชกฺขนฺธโก กถินกฺขนฺธโก จีวรกฺขนฺธโก จเมฺปยฺยกฺขนฺธโก โกสมฺพกกฺขนฺธโกติฯ

ปุจฺฉา – มหาขนฺธเก อาวุโส พหู กถาโย, กตมา ตาสํ อาทิกถาฯ

วิสฺสชฺชนา – มหาขนฺธเก ภนฺเต โพธิกถา อาทิฯ

มหาขนฺธก

มหาโพธิปุจฺฉา

ปุจฺฉา – ตสฺมาติห อาวุโส ตโต ปฏฺฐาย ตํ ปุจฺฉิสฺสามิ, ภควา อาวุโส ปฐมาภิสมฺพุทฺธกาเล กตฺถ กีวจีรํ เกนาการน วิหาสิฯ

วิสฺสชฺชนา – ภควา ภนฺเต ปฐมาภิสมฺพุโทฺธ โพธิรุกฺขมูเล สตฺตาหํ เอกปลฺลเงฺกน วิหาสิ วิมุตฺติสุขํ ปฏิสํเวทีฯ

ปุจฺฉา – ตทา อาวุโส ภควา กีทิสํ ธมฺมํ มนสิกตฺวา กีทิสํ อุทานํ อุทาเนสิฯ

วิสฺสชฺชนา – ตทา ภนฺเต ภควา รตฺติยา ปฐมํ ยามํ รตฺติยา มชฺฌิมํ ยามํ รตฺติยา ปจฺฉิมํ ยามํ ปฏิจฺจสมุปฺปาทํ อนุโลมํ ปฏิโลมํ มนสิกตฺวา ตีณิ อุทานานิ อุทาเนสิฯ

อชปาล

ปุจฺฉา – ตสฺส อาวุโส สตฺตาหสฺส อจฺจเยน ภควา กตฺถ วิหาสิฯ

วิสฺสชฺชนา – ตสฺส ภนฺเต สตฺตาหสฺส อจฺจเยน ภควา อชปาล นิโคฺรธมูเล วิหาสิ, สตฺตาหํ เอกปลฺลเงฺกน วิหาสิ วิมุตฺติสุขํ ปฏิสํเวทีฯ

มุจลินฺทา

ปุจฺฉา – ตสฺสปิ อาวุโส สตฺตาหสฺส อจฺจเยน ภควา กตฺถ วิหาสิฯ

วิสฺสชฺชนา – ตสฺส ภเนฺต สตฺตาหสฺส อจฺจเยน ภควา มุจลินฺทมูเล สตฺตาหํ เอกปลฺลเงฺกน นิสีทิฯ

ปุจฺฉา – ตสฺสปิ อาวุโส สตฺตาหสฺส อจฺจเยน ภควา กตฺถ วิหาสิฯ

วิสฺสชฺชนา – ตสฺสปิ ภเนฺต สตฺตาหสฺส อจฺจเยน ภควา ราชายตนมูเล สตฺตาหํ เอกปลฺลเงฺกน นิสีทิ วิมุตฺติสุขํ ปฏิสํเวทีฯ

ปุจฺฉา – ตสฺสปิ อาวุโส สตฺตาหสฺส อจฺจเยน ภควา กตฺถ วิหาสิฯ

วิสฺสชฺชนา – ตสฺส ภเนฺต สตฺตาหสฺส อจฺจเยน ภควา ปุนเทว อชปาลนิโคฺรธมูเล วิหาสิฯ

ปุจฺฉา – ตสฺมิํ ปน อาวุโส อชปาลนิโคฺรเธ วิหรนฺตสฺส ภควโต กถํ เจตโส ปริวิตโกฺก อุทปาทิฯ

วิสฺสชฺชนา – ตสฺมิํ ปน ภเนฺต อชปาลนิโคฺรเธ วิหรนฺตสฺส ภควโต รโหคตสฺส ปฏิสลฺลีนสฺส ธมฺมคมฺภีรตาปฏิสํยุโตฺต เจตโส ปริวิตโกฺก อุทปาทิฯ

อธิคโต โข มฺยายํ ธโมฺม คมฺภีโร ทุทฺทโส อรนุโพโธ สโนฺต ปณีโต อตกฺกาวจรา นิปุโณ ปณฺฑิตเวทนีโยฯ

อาลยรามาโข ปนายํ ปชา อาลยรตา อาลยสมฺมุทิตา,

สหมฺปติ พฺรหฺมา

ปุจฺฉา – กถํ อาวุโส ตทา ธมฺมเทสนาย พฺรหฺมยาจนา จ ภควโต ปฏิญฺญาจ อโหสิฯ

วิสฺสชฺชนา – เทเสตุ ภเนฺต ภควา ธมฺมํ, เทเสตุ สุคโต ธมฺมํ, สนฺติ สตฺตา อปฺปรชกฺขชาติกา อสฺสวนตา ธมฺมสฺส ปริหายนฺติ, ภวิสฺสนฺติ ธมฺมสฺส อญฺญาตาโรติ อิติ ภเนฺต พฺรหฺมุโน ธมฺมเทสนาย ยาจนา อโหสิ,

‘‘อปารุตา เตสํ อมตสฺส ทฺวารา,
เย โสตวโนฺต ปมุญฺจนฺตุ สทฺธํ;
วิหิํสสญฺญี ปคุณํ นภาสิํ,
ธมฺมํ ปณีตํ มนุเชสุ พฺรเหฺม’’ติฯ

เอวํ โข ภเนฺต ภควโต ธมฺมเทสนาย ปฏิญฺญา จ อโหสิฯ

นสฺสติ วต โลโก…

เทเสตุ ภเนฺต ภควา ธมฺมํ...

อปารุตา เตสํ อมตสฺส ทฺวารา,
เย โสตวโนฺต ปมุญฺจนฺตุ สทฺธํฯ

ปุจฺฉา – เอวํ โข อาวุโส ภควา ธมฺมเทสนาย ปฏิญฺญํ กตฺวา ปฐมํ ธมฺมํ เทเสโนฺต กตฺถ กีทิสํ ธมฺมํ กสฺส เทเสสิฯ

วิสฺสชฺชนา – พาราณสิยํ ภเนฺต อิสิปตเน มิคทาเย ปญฺจวคฺคิย ภิกฺขุปมุขานํ พฺรหฺมคณานํ ธมฺมจกฺกปวตฺตนสุตฺตํ เทเสสิฯ

ปุจฺฉา – ตสฺมิํ โข ปน อาวุโส ธมฺมจกฺกปวตฺตนสุเตฺต เทสิยมาเน มนุสฺสโลเก กสฺส ธมฺมาภิสมโย อโหสิฯ

วิสฺสชฺชนา – อายสฺมโต ภเนฺต โกณฺฑญฺญสฺส ธมฺมาภิสมโย อโหสิฯ

ปุจฺฉา – กถํ นุ โข อาวุโส อิมสฺมิํ พุทฺธสาสเน ปฐมํ ปพฺพชฺชา จ อุปสมฺปทา จ อโหสิฯ

วิสฺสชฺชนา – อิมสฺมิํ ภเนฺต พุทฺธสาสเน ปฐมํ เอหิภิกฺขุปสมฺปทา อโหสิฯ

ลเภยฺยาหํ ภเนฺต ภควโต สนฺติเก ปพฺพชฺชํ, ลเภยฺยํ อุปสมฺปทํฯ

เอหิ ภิกฺขุ สฺวาขาโต ธโมฺม, จร พฺรหฺมจริยํ สมฺมา ทุกฺขสฺส อนฺตกิริยายฯ

ปุจฺฉา – อิตเรสํ ปน อาวุโส จตุนฺนํ ปญฺจวคฺคิยานํ กทา ธมฺมาภิสมโย อโหสิฯ

วิสฺสชฺชนา – ปาฏิปเท ภเนฺต ทิวเส อายสฺมโต วปฺปสฺส, ทุติเย ภเนฺต ทิวเส อายสฺมโต ภทฺทิยสฺส, ตติเย ภเนฺต ทิวเส อายสฺมโต มหานามสฺส, จตุเตฺถ ภเนฺต ทิวเส อายสฺมโต อสฺสชิสฺส ธมฺมาภิสมโย อโหสิฯ

ปุจฺฉา – สเพฺพสมฺปิ อาวุโส เตสํ ปญฺจวคฺคิยานํ ภิกฺขูนํ กทา อรหตฺตปตฺติ โหติฯ

วิสฺสชฺชนา – สเพฺพสมฺปิ ภเนฺต เตสํ ปญฺจวคฺคิยานํ ภิกฺขูนํ ปกฺขสฺส ปญฺจมิยํ อนตฺตลกฺขณสุเตฺต เทสิยมาเน อรหตฺตปตฺติ โหติฯ

ปุจฺฉา – กทา อาวุโส ภควตา ภิกฺขู ตตฺถ ตตฺถ จาริกํ จริตฺวา ธมฺมเทสนตฺถาย เปสิตาฯ

วิสฺสชฺชนา – ยสปฺปมุขานํ ภเนฺต จตุปญฺญาส สหายกานํ ปพฺพชิตกาเล ภควตา ภิกฺขู ตตฺถ ตตฺถ จาริกํ จริตฺวา ธมฺมเทสนตฺถาย เปสิตาฯ

สรณคมน

ปุจฺฉา – กทา อาวุโส ภควตา ตีหิ สรณคมเนหิ ปพฺพชฺชูป สมฺปทา อนุญฺญาโต อโหสิฯ

วิสฺสชฺชนา – ยสปฺปมุขานํ ภนฺเต จตุปญฺญาสาย คิหิ สหายกานํ ปพฺพชิตฺวา ตตฺถ ตตฺถ จาริกํ จริตฺวา ธมฺมเทสนตฺถาย เปสิตกาเล ภควตา ตีหิ สรณคมเนหิ ปพฺพชฺชา จ อุปสมฺปทา จ อนุญฺญาตาฯ

> อนุชานามิ ภิกฺขเว ตุเมฺหว ทานิ ตาสุ ตาสุ ทิสาสุ เตสุ เตสุ ชนปเทสุ ปพฺพาเชถ อุปสมฺปาเทถฯ

ปุจฺฉา – ภควตา อาวุโส ภิกฺขูนํ อาราโม ปฏิคฺคณฺหิตุํ กตฺถ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ อนุญฺญาโตฯ

วิสฺสชฺชนา – ภควตา ภนฺเต ภิกฺขูนํ อารามํ ปฏิคฺคณฺหิตุํ ราชคเห อนุญฺญาโต, ราชา ภนฺเต มาคโธ เสนิโย พิมฺพิสาโร พุทฺธปฺปมุขสฺส ภิกฺขุสงฺฆสฺส เวฬุวนํ อุยฺยานํ อทาสิ, ตสฺมึ ภนฺเต วตฺถุสฺมึ อนุญฺญาโตฯ

> เอตาหํ ภนฺเต เวฬุวนํ อุยฺยานํ พุทฺธปฺปมุขสฺส ภิกฺขุสงฺฆสฺส ทมฺมิ –

อนุชานามิ ภิกฺขเว อารามํฯ

ปุจฺฉา – กถญฺจ อาวุโส ทฺวินฺนํ อคฺคสาวกานํ ปพฺพชฺชูปสมฺปทา อโหสิฯ

วิสฺสชฺชนา – ทฺวินฺนํ ภนฺเต อคฺคสาวกานํ เอหิ ภิกฺขุปสมฺปทา อโหสิฯ

วิปฺปสนฺนานิ โข เต อาวุโส อินฺทฺริยานิฯ

กํสิ ตฺวํ อาวุโส อุทฺทิสฺส ปพฺพชิโตฯ

โก วา เต สตฺถาฯ

กสฺส วา ตฺวํ ธมฺมํ โรเจสิฯ

อตฺถาวุโส มหาสมโณ สกฺยปุตฺโต สกฺยกุลา ปพฺพชิโตฯ

กึ วาที ปนายสฺมโต สตฺถา กิมกฺขายีฯ

> เย ธมฺมา เหตุปฺปภวา, เตสํ เหตุํ ตถาคโต;
> อาห เตสญฺจ โย นิโรโธ, เอวํ วาที มหาสมโณฯ

อลํ อาวุโส มา อคมิตฺถฯ

เอเต ภิกฺขเว เทฺว สหายกา อาคจฺฉนฺติ โกลิโต อุปติโสฺส จ เอตํ เม สาวกยุคํ ภวิสฺสติ อคฺคํ ภทฺทยุคํฯ

ลเภยฺยาม มยํ ภนฺเต ภควโต สนฺติเก ปพฺพชฺชํ ลเภยฺยาม อุปสมฺปทํฯ

เอถ ภิกฺขโว สฺวากฺขาโต ธโมฺม, จรถ พฺรหฺมจริยํ สมฺมา ทุกฺขสฺส อนฺตกิริยายฯ

ปุจฺฉา – อุปชฺฌาโย อาวุโส คณฺหิตุํ ภควตา กตฺถ อนุญฺญาโต, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ อนุญฺญาโตฯ

วิสฺสชฺชนา – ราชคเห ภเนฺต สมฺพหุเล ภิกฺขู อารพฺภ อนุญฺญาโต, สมฺพหุลา ภเนฺต ภิกฺขู อนุปชฺฌายกา อนาจริยกา อโนวทิยมานา อนนุสาสิยมานา ทุนฺนิวตฺถา ทุปฺปารุตา อโนกปฺปสมฺปนฺนา ปิณฺฑาย จรึสุ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ อนุญฺญาโตฯ

ปุจฺฉา – อุปชฺฌายมฺหิ อาวุโส น สมฺมาวตฺตนฺตสฺส ทุกฺกฏํ กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – ราชคเห ภเนฺต สมฺพหุเล สทฺธิวิหาริเก อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, สมฺพหุลา ภเนฺต สทฺธิวิหาริกา อุปชฺฌายมฺหิ น สมฺมาวตฺตึสุ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

ปุจฺฉา – กทา อาวุโส ภควตา ตีหิ สรณคมเนหิ อุปสมฺปทํ ปฏิกฺขิปิตฺวา ญาติจตุตฺเถน กมฺมเน อุปสมฺปทา อนุญฺญาตาฯ

วิสฺสชฺชนา – ราธพฺราหฺมณสฺส ภเนฺต ปพฺพชิตกาเล ภควตา ตีหิ สรณคมเนหิ อุปสมฺปทํ ปฏิกฺขิปิตฺวา ญาตฺติจตุตฺเถน กมฺมเน อุปสมฺปทา อนุญฺญาตาฯ

โกนุ โข ภิกฺขเว ตสฺส พฺราหฺมณสฺส อธิการํ สรติฯ

อหํ โข ภเนฺต ตสฺส พฺราหฺมณสฺส อธิการํ สรามิฯ

สาธุ สาธุ สาริปุตฺต, กตญฺญุโน หิ สาริปุตฺต สปฺปุริสา กตเวทิโนฯ

กถาหํ ภเนฺต ตํ พฺราหฺมณํ อุปสมฺปาเทมิฯ

ยาสา ภิกฺขเว มยา ตีหิ สรณคมเนหิ อุปสมฺปทาอนุญฺญาตา, ตํ อชฺชตเคฺค ปฏิกฺขิปามิฯ

อนุชานามิ ภิกฺขเว ญาตฺติจตุตฺเถน กมฺมเน อุปสมฺปาเทตุํฯ

ปุจฺฉา – อยาจิตกํ อาวุโส อุปสมฺปทาเปกฺขํ อุปสมฺปาเทนฺตสฺส ทุกฺกฏํ ภควตา กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – ราชคเห ภเนฺต อญฺญตรํ ภิกฺขุํ อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, อญฺญตโร ภเนฺต ภิกฺขุ อุปสมฺปนฺนสมนนฺตรํ อนาจารํ อจริ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

ปุจฺฉา – จตุนฺนํ อาวุโส นิสฺสยานํ อาจิกฺขณา ภควตา กตฺถ อนุญฺญาตา, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ อนุญฺญาตาฯ

วิสฺสชฺชนา – ราชคเห ภเนฺต อญฺญตรํ ภิกฺขุํ อารพฺภ อนุญฺญาตา, อญฺญตโร ภเนฺต ภิกฺขุ อุทรสฺส การณา ปพฺพชิ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ อนุญฺญาตาฯ

เอหิ ทานิ อาวุโส ปิณฺฑาย จริสฺสามฯ

กถญฺหิ นาม ภิกฺขุ เอวํ สฺวากฺขาเต ธมฺมวินเย อุทรสฺส การณา ปพฺพชิสฺสติฯ

ปุจฺฉา – อูนทสวเสฺสน อาวุโส อุปสมฺปาเทนฺตสฺส ทุกฺกฏํ ภควตา กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – ราชคเห ภเนฺต อายสฺมนฺตํ อุปเสนํ วงฺคนฺตปุตฺตํ อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, อายสฺมา ภเนฺต อุปเสโน วงฺคนฺตปุโตฺต เอกวโสฺส สทฺธิวิหาริกํ อุปสมฺปาเทสิ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

ปุจฺฉา – พาเลน อาวุโส อพฺยเตฺตน อุปสมฺปาเทนฺตสฺส ทุกฺกฏํ ภควตา กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – ราชคเห ภเนฺต สมฺพหุเล ภิกฺขู อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, สมฺพหุลา ภเนฺต ภิกฺขู ‘‘ทสวสฺสมฺหา ทสวสฺสมฺหา’’ติ พาลา อพฺยตฺตา อุปสมฺปาเทสุํ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

ปุจฺฉา – อาจริโย อาวุโส คณฺหิตุํ ภควตา กตฺถ อนุญฺญาโต, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ อนุญฺญาโตฯ

วิสฺสชฺชนา – ราชคเห ภเนฺต สมฺพหุเล ภิกฺขู อารพฺภ อนุญฺญาโต, สมฺพหุลา ภเนฺต ภิกฺขู อุปชฺฌาเยสุ ปกฺกเนฺตสุปิ วิพฺภเนฺตสุปิ กาลงฺกเตสุปิ ปกฺขสงฺกเนฺตสุปิ อนาจริยกา อโนวทิยมานา อนนุสาสิยมานา ทุนฺนิวตฺถา ทุปฺปารุตา อนากปฺปสมฺปนฺนา ปิณฺฑาย จรึสุ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ อนุญฺญาโตฯ

ปุจฺฉา – ปญฺจหิ อาวุโส อาพาเธหิ ผุฎฺฐํ ปพฺพาเชนฺตสฺส ทุกฺกฏํ ภควตา กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – ราชคเห ภเนฺต สมฺพหุเล ภิกฺขู อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, สมฺพหุลา ภเนฺต ภิกฺขู ปญฺจหิ อาพาเธหิ ผุฎฺฐํ ปพฺพาเชสุํ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

สาธุ ภเนฺต อยฺยา ปญฺจหิ อาพาเธหิ ผุฎฺฐํ น ปพฺพาเชยฺยุํ…

ปุจฺฉา – ราชภฏํ อาวุโส ปพฺพาเชนฺตสฺส ทุกฺกฏํ ภควตา กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – ราชคเห ภเนฺต สมฺพหุเล ภิกฺขู อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, สมฺพหุลา ภเนฺต ภิกฺขู ราชภเฏ ปพฺพาเชสุํ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

ปุจฺฉา – ธชพนฺธํ อาวุโส โจรํ ปพฺพาเชนฺตสฺส ทุกฺกฏํ ภควตา กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – ราชคเหเยว ภเนฺต องฺคุลิมาลํ โจรํ อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, องฺคุลิมาโล ภเนฺต โจโร ภิกฺขูสุ ปพฺพชิโต โหติ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

ปุจฺฉา – การเภทกํ อาวุโส โจรํ ปพฺพาเชนฺตสฺส ทุกฺกฏํ ภควตา กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – ราชคเหเยว ภเนฺต สมฺพหุเล ภิกฺขู อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, สมฺพหุลา ภเนฺต ภิกฺขู การเภทกโจรํ ปพฺพาเชสุํ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

ปุจฺฉา – อิณายิกํ อาวุโส ปพฺพาเชนฺตสฺส ทุกฺกฏํ ภควตา กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – ราชคเหเยว ภเนฺต สมฺพหุเล ภิกฺขู อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, สมฺพหุลา ภเนฺต ภิกฺขู อิณายิกํ ปพฺพาเชสุํ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

ปุจฺฉา – ทาสํ อาวุโส ปพฺพเชนฺตสฺส ทุกฺกฏํ ภควตา กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – ราชคเหเยว ภเนฺต สมฺพหุเล ภิกฺขู อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, สมฺพหุลา ภเนฺต ภิกฺขู ทาสํ ปพฺพาเชสุํ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

ปุจฺฉา – ภณฺฑุกมฺมาย อาวุโส อปโลกนํ ภควตา กตฺถ อนุญฺญาตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ อนุญฺญาตํฯ

วิสฺสชฺชนา – ราชคเหเยว ภเนฺต อญฺญตรํ กมฺมารภณฺฑุปุตฺตํ อารพฺภ อนุญฺญาตํ อญฺญตโร ภเนฺต กมฺมารภณฺฑุปุโตฺต มาตาปิตูหิ สทฺธึ ภณฺฑิตฺวา ภิกฺขูสุ ปพฺพชิโต โหติ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ อนุญฺญาตํฯ

ปุจฺฉา – อูนวีสติวสฺสสฺส อาวุโส ปุคฺคลสฺส อุปสมฺปทา ภควตา กตฺถ ปฏิกฺขิตฺตา, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปฏิกฺขิตฺตาฯ

วิสฺสชฺชนา – ราชคเห ภเนฺต สมฺพหุเล ภิกฺขู อารพฺภ ปฏิกฺขิตฺตา, สมฺพหุลา ภเนฺต ภิกฺขู อูนวีสติวสฺสํ ปุคฺคลํ อุปสมฺปาเทสุํ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ ปฏิกฺขิตฺตาฯ

น ภิกฺขเว ชานํ อูนวีสติวโสฺส ปุคฺคโล อุปสมฺปาเทตโพฺพ, โยอุปสมฺปาเทยฺย, ยถาธโมฺม กาเรตโพฺพฯ

ปุจฺฉา – มาตาปิตูหิ อาวุโส อนนุญฺญาตํ ปุตฺตํ ปพฺพาเชนฺตสฺส ทุกฺกฏํ ภควตา กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สเกฺกสุ ภเนฺต ปญฺญตฺตํ, ราชา ภเนฺต สุโทฺธทโน ภควนฺตํ อุปสงฺกมิตฺวา วรํ ยาจิ, สาธุ ภเนฺต อยฺยาอนนุญฺญาตํ มาตาปิตูหิ ปุตฺตํ ปพฺพาเชยฺยุนฺติ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

น ภิกฺขเว อนนุญฺญาโต มาตาปิตูหิ ปุโตฺต ปพฺพาเชตโพฺพ, โย ปพฺพาเชยฺย, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสฯ

ปุจฺฉา – เถยฺยสํวาสกสฺส อาวุโส อุปสมฺปทา ภควตา กตฺถ ปฏิกฺขิตฺตา, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปฏิกฺขิตฺตาฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภเนฺต อญฺญตรํ ปุราณกุลปุตฺตํ อารพฺภ ปฏิกฺขิตฺตา, อญฺญตโร ภเนฺต ปุราณกุลปุโตฺต ขีณ โกลโญฺญ สามํ ปตฺตจีวรํ ปฏิยาเทตฺวา เกสมสฺสุํ โอหาเรตฺวา กาสายานิ วตฺถานิ อจฺฉาเทตฺวา อารามํ คนฺตฺวา ภิกฺขูหิ สทฺธึ สํวสิ, ภเนฺต วตฺถุสฺมึ ปฏิกฺขิตฺตาฯ

ปุจฺฉา – ติรจฺฉานคตสฺส อาวุโส อุปสมฺปทา ภควตา กตฺถ ปฏิกฺขิตฺตา, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปฏิกฺขิตฺตาฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภเนฺต อญฺญตรํ นาคํ อารพฺภ ปฏิกฺขิตฺตา, อญฺญตโร ภเนฺต นาโค มาณวกวเณฺณน ภิกฺขู อุปสงฺกมิตฺวา ปพฺพชฺชํ ยาจิ, ตํ ภิกฺขู ปพฺพาเชสุํ อุปสมฺปาเทสุํ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ ปฏิกฺขิตฺตาฯ

ปุจฺฉา – มาตุฆาตกสฺส จ อาวุโส ปิตุฆาตกสฺส จ อุปสมฺปทา ภควตา กตฺถ ปฏิกฺขิตฺตา, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปฏิกฺขิตฺตาฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํเยว ภเนฺต อญฺญตรํ มาณวกํ อารพฺภ ปฏิกฺขิตฺตา, อญฺญตโร จ ภเนฺต มาณวโก อญฺญตโร จ มาณวโก มาตรํ ชีวิตา โวโรเปสิ ปิตรํ ชีวิตา โวโรเปสิ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ ปฏิกฺขิตฺตาฯ

มาตุฆาตโก ภิกฺขเว อนุปสมฺปโนฺน นอุปสมฺปาเทตโพฺพ, อุปสมฺปโนฺน นาเสตโพฺพ, ปิตุฆาตโก ภิกฺขเว อนุปสมฺปโนฺน นอุปสมฺปาเทตโพฺพ, อุปสมฺปโนฺน นาเสตโพฺพฯ

ปุจฺฉา – อปตฺตจีวรกํ วา อาวุโส ยาจิตปตฺตจีวรกํ วา อุปสมฺปาเทนฺตสฺส ทุกฺกฏํ ภควตา กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภเนฺต สมฺพหุเล ภิกฺขู อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, สมฺพหุลา ภเนฺต ภิกฺขู อปตฺตจีวรกํ อุปสมฺปาเทสุํ, ยาจิตเกน ปตฺตจีวเรน อุปสมฺปาเทสุํ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

ปุจฺฉา – อุปสมฺปทํ ปุจฺฉิสฺสํ, สนิทานํ สอุเทฺทสํฯ สมุกฺกฏฺฐปทานํ อาวุโส กติ อาปตฺติโยฯ

วิสฺสชฺชนา – อุปสมฺปทํ วิสฺสชฺชิสฺสํ, สนิทานํ สนิเทฺทสํฯ สมุกฺกฏฺฐปทานํ ภเนฺต เทฺว อาปตฺติโยฯ

๒. อุโปสถกฺขนฺธก

ปุจฺฉา – จาตุทฺทเส จ อาวุโส ปนฺนรเส จ ปกฺขสฺส จ อฏฺฐมิยา สนฺนิปติตฺวา ธมฺมํ ภาสิตุํ ภควตา กตฺถ อนุญฺญาตํ, กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ อนุญฺญาตํฯ

วิสฺสชฺชนา – ราชคเห ภเนฺต สมฺพหุเล ภิกฺขู อารพฺภ อนุญฺญาตา, สมฺพหุลา ภเนฺต ภิกฺขู จาตุเทฺทส ปนฺนรเส อฏฺฐมิยา จ ปกฺขสฺส สนฺนิปติตฺวา ตุณฺหี นิสีทึสุ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ

อนุญฺญาตาฯ

อนุชานามิ ภิกฺขเว จาตุทฺทเส ปนฺนรเส อฏฺฐมิยา จ ปกฺขสฺส สนฺนิปติตุํฯ

นนุ นาม สนฺนิปติเตหิ ธมฺมํ ภาสิตพฺพฯ

ปุจฺฉา – กทา อาวุโส ภิกฺขูนํ ปาติโมกฺขุเทฺทโส ภควตา อนุญฺญาโตฯ

วิสฺสชฺชนา – ยทา ภนฺเต ภควโต รโหคตสฺส ปฏิสลฺลีนสฺส เอวํ เจตโส ปริวิตกฺโก อุทปาทิ ‘‘ยํนูนาหํ ยานิ มยา ภิกฺขูนํ ปญฺญตฺตานิ สิกฺขาปทานิ, ตานิ เนสํ ปาติโมกฺขุทฺเทสํ อนุชาเนยฺยํ, โส เนสํ ภวิสฺสติ อุโปสถกมฺม’’นฺติ ตทา ภนฺเต ภควตา ภิกฺขูนํ ปาติโมกฺขุเทฺทโส อนุญฺญาโตฯ

ปุจฺฉา – สีมํ อาวุโส สมฺมนิตุํ ภควตา กตฺถ อนุญฺญาตํ, กิสฺมิญฺจ วตฺถุสฺมึ อนุญฺญาตํฯ

วิสฺสชฺชนา – ราชคเห ภนฺเต อนุญฺญาตํ, ราชคเห ภนฺเต ภควติ วิหรติ ภิกฺขูนํ เอตทโหสิ ‘‘ภควตา ปญฺญตฺตํ เอตฺตาวตา สามคฺคี, ยาวตา เอกาวาโสติ กิตฺตาวตานุ'โข เอกาวาโส โหตี’’ติ, ตสฺมึ ภนฺเต วตฺถุสฺมึ อนุญฺญาตํฯ

ปุจฺฉา – กติ อาวุโส อุโปสถา ทิวสวเสน จ การกปุคฺคลวเสน จ กาตพฺพาการวเสน จฯ

วิสฺสชฺชนา – ทิวสวเสน ภนฺเต ตโย อุโปสถา, ปุคฺคลวเสน จ ภนฺเต ตโย อุโปสถา, กาตพฺพาการวเสน จ ภนฺเต ตโย อุโปสถาฯ

ปุจฺฉา – กติ อาวุโส อุโปสถกมฺมานิ เตสุ จ กีทิสํ อุโปสถกมฺมํ ภควตา อนุญฺญาตํ, กีทิสํ อนนุญฺญาตํฯ

วิสฺสชฺชนา – จตฺตาริมานิ ภนฺเต อุโปสถกมฺมานิ, อธมฺเมน วคฺคํ อุโปสถกมฺมํ, อธมฺเมน สมคฺคํ อุโปสถกมฺมํ, ธมฺเมน วคฺคํ อุโปสถกมฺมํ, ธมฺเมน สมคฺคํ อุโปสถกมฺมํฯ ตตฺร ภนฺเต ยทิทํ อธมฺเมน วคฺคํ อุโปสถกมฺมํ, อธมฺเมน สมคฺคํ อุโปสถกมฺมํ ธมฺเมน วคฺคํ อุโปสถกมฺมํ, เอวรูปํ ภนฺเต อุโปสถกมฺมํ อนนุญฺญาตํ, ตตฺร ภนฺเต ยทิทํ ธมฺเมน สมคฺคํ อุโปสถกมฺมํ, เอวรูปํ ภนฺเต อุโปสถกมฺมํ อนุญฺญาตํฯ

ปุจฺฉา – อุโปสถํ ปุจฺฉิสฺสํ, สนิทานํ สนิเทฺทสํฯ สมุกฺกฏฺฐปทานํ อาวุโส กติ อาปตฺติโยฯ

วิสฺสชฺชนา – อุโปสถํ วิสฺสชฺชิสฺสํ, สนิทานํ สนิเทฺทสํฯ สมุกฺกฏฺฐปทานํ ภนฺเต ติโสฺส อาปตฺติโยฯ

๓. วสฺสุปนายิกกฺขนฺธก

ปุจฺฉา – วสฺสูปนายิกํ อาวุโส ภควตา กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – ราชคเห ภนฺเต สมฺพหุลา ภิกฺขู อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, สมฺพหุลา ภนฺเต ภิกฺขู เหมนฺตมฺปิ คิมฺหมฺปิ วสฺสมฺปิ จาริกํ จรึสุ, ตสฺมึ ภนฺเต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

ปุจฺฉา – กติปนาวุโส วสฺสูปนายิกา ภควตา อนุญฺญาตาฯ

วิสฺสชฺชนา – เทฺวมา ภเนฺต วสฺสูปนายิกา ภควตา อนุญฺญาตา ปุริมิกา ปจฺฉิมิกา, อปรชฺชุคตาย ภเนฺต อาสฬฺหิยา ปุริมิกา อุปคนฺตพฺพา, มาสคตาย ภเนฺต อาสฬฺหิยา ปจฺฉิมิกา อุปคนฺตพฺพา, อิมา โข ภเนฺต เทฺว วสฺสูปนายิกา ภควตา อนุญฺญาตาฯ

ปุจฺฉา – วสฺสํ อาวุโส อุปคนฺตฺวา ปุริมํ วา เตมาสํ ปจฺฉิมํ วา เตมาสํ อวสิตฺวา จาริกํ ปกฺกมนฺตสฺส ทุกฺกฏํ กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – ราชคเห ภเนฺต ฉพฺพคฺคิเย ภิกฺขู อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, ฉพฺพคฺคิยา ภเนฺต ภิกฺขู วสฺสํ อุปคนฺตฺวา อนฺตรา วสฺสํ จาริกํ ปกฺกมึสุ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

ปุจฺฉา – สตฺตาห กรณีเยน อาวุโส ปหิเต คนฺตุํ ภควตา กตฺถ อนุญฺญาตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ อนุญฺญาตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภเนฺต สมฺพหุเล ภิกฺขู อารพฺภ อนุญฺญาตํ, สมฺพหุลา ภเนฺต ภิกฺขู อุเทเนน อุปาสเกน ปหิเต น คจฺฉึสุ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ อนุญฺญาตํฯ

ปุจฺฉา – สตฺตาหกรณีเยน อาวุโส สตฺตนฺนํ อปหิเตปิ คนฺตุํ ภควตา กตฺถ อนุญฺญาตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ อนุญฺญาตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภเนฺต อญฺญตรสฺส ภิกฺขุโน มาตุคิลาน วตฺถุสฺมึ อนุญฺญาตํฯ

อนุชานามิ ภิกฺขเว สตฺตนฺนํ สตฺตาหกรณีเยน อปหิเตปิ คนฺตุํ, ปเคว ปหิเตฯ

ปุจฺฉา – กิสฺมิํจิ อาวุโส อนฺตราเย สติ อโนฺตวสฺสํ ปกฺกมิตุํ ภควตา กตฺถ อนุญฺญาตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ อนุญฺญาตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภเนฺต สมฺพหุเล ภิกฺขู อารพฺภ อนุญฺญาตํ, สมฺพหุลา ภเนฺต ภิกฺขู โกสเลสุ ชนปเทสุ วสฺสํ อุปคจฺฉึสุ, เต วสฺสูปคตา วาเฬหิ อุพฺพาฬฺหา อเหสุํ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ อนุญฺญาตํฯ

ปุจฺฉา – รุกฺข สุสิเร วา อาวุโส รุกฺขวิฏภิยา วา อโชฺฌกาเส วา วสฺสํ อุปคจฺฉนฺตสฺส ทุกฺกฏํ ภควตา กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภเนฺต สมฺพหุเล ภิกฺขู อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, สมฺพหุลา ภเนฺต ภิกฺขู รุกฺขสุสิเรปิ รุกฺขวิฏภิยาปิ อโชฺฌกาเสปิ วสฺสํ อุปคจฺฉึสุ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

ปุจฺฉา – อเสนาสนิเกน อาวุโส วสฺสํ อุปคจฺฉนฺตสฺส ทุกฺกฏํ ภควตา กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – ตสฺมึเยว ภเนฺต สาวตฺถิยํ สมฺพหุเล ภิกฺขู อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, สมฺพหุลา ภเนฺต ภิกฺขู อเสนาสนิกา วสฺสํ อุปคจฺฉึสุ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

ปุจฺฉา – ฉวกุฎิกาย วา อาวุโส ฉเตฺต วา จาฎิยา วา วสฺสํ อุปคจฺฉนฺตสฺส ทุกฺกฏํ ภควตา กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํเยว ภเนฺต สมฺพหุเล ภิกฺขู อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, สมฺพหุลา ภเนฺต ภิกฺขู ฉวกุฎิกายปิ ฉเตฺตปิ จาฎิยาปิ วสฺสํ อุปคจฺฉึสุ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

ปุจฺฉา – ปฎิสฺสวํ อาวุโส วิสํ วาเทนฺตสฺส ทุกฺกฏํ ภควตา กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภเนฺต อายสฺมนฺตํ อุปนนฺทํ สกฺยปุตฺตํ อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, อายสฺมา ภเนฺต อุปนโนฺท สกฺยปุโตฺต รโญฺญ ปเสนทิสฺส โกสลสฺส วสฺสํ วาสํ ปฎิสฺสุณิตฺวา วิสํวาเทสิ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

ปุจฺฉา – วสฺสูปนายิกํ ปุจฺฉิสฺสํ, สนิทานํ สนิเทฺทสํฯ สมุกฺกฏฺฐปทานํ อาวุโส กติ อาปตฺติโยฯ

วิสฺสชฺชนา – วสฺสูปนายิกํ วิสฺสชฺชิสฺสํ, สนิทานํ สนิเทฺทสํฯ สมุกฺกฏฺฐปทานํ ภเนฺต เอกา อาปตฺติฯ

๔. ปวารณากฺขนฺธก

ปุจฺฉา – วสฺสํ วุฏฺฐานํ อาวุโส ภิกฺขูนํ ตีหิ ฐาเนหิ ปวาริตุํ ภควตา กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภเนฺต สมฺพหุเล ภิกฺขู อารพฺภ อนุญฺญาตํ, สมฺพหุลา ภเนฺต ภิกฺขู สนฺทิฏฺฐา สมฺภตฺตา อโนฺตวสฺสํ เนว อาลปึสุ น สลฺลปึสุ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ อนุญฺญาตํฯ

อนุชานามิ ภิกฺขเว วสฺสํ วุฏฺฐานํ ภิกฺขูนํ ตีหิ ฐาเนหิ ปวาเรตุํ, ทิเฎฺฐว วา สุเตน วา ปริสงฺกาย วาฯ

ปุจฺฉา – กติ อาวุโส ปวารณา ทิวสวเสน จ ปุคฺคลวเสน จ กาตพฺพาการวเสน จฯ

วิสฺสชฺชนา – ทิวสวเสน ภเนฺต ติโสฺส ปวารณา, ตถา ปุคฺคลวเสน กาตพฺพาการวเสน จฯ

ปุจฺฉา – กตีนํ อาวุโส สเงฺฆ ปวาเรตุํ ภควตา อนุญฺญาตํ, กตีนํ ปนาวุโส อญฺญมญฺญํ ปวาเรตุํ ภควตา อนุญฺญาตํฯ

วิสฺสชฺชนา – ปญฺจนฺนํ ภเนฺต ภิกฺขูนํ สเงฺฆ ปวาเรตุํ ภควตา อนุญฺญาตํ, จตุนฺนํ วา ภเนฺต ติณฺณํ วา ทฺวินฺนํ วา อญฺญมญฺญํ ปวาเรตุํ อนุญฺญาตํฯ

ปุจฺฉา – เอเกน ปนาวุโส วสฺสํวุเฎฺฐน ภิกฺขุนา กถํ ปฎิปชฺชิตพฺพนฺติ ภควตา อนุญฺญาตํฯ

วิสฺสชฺชนา – เอเกน ปน ภเนฺต ภิกฺขุนา ‘‘อชฺช เม ปวารณา’’ติ อธิฏฺฐาตพฺพนฺติ ภควตา อนุญฺญาตํฯ

ปุจฺฉา – ปวารณํ ปุจฺฉิสฺสํ, สนิทานํ สนิเทฺทสํฯ สมุกฺกฏฺฐปทานํ อาวุโส กติ อาปตฺติโยฯ

วิสฺสชฺชนา – ปวารณํ วิสฺสชฺชิสฺสํ, สนิทานํ สนิเทฺทสํฯ สมุกฺกฏฺฐปทานํ ภเนฺต ติโสฺส อาปตฺติโยฯ

๕. จมฺมกฺขนฺธก

โสณเถร วตฺถุ

ปุจฺฉา – อุปาหนํ อาวุโส ภควตา กตฺถ อนุญฺญาตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมิํ วตฺถุสฺมิํ อนุญฺญาตํฯ

วิสฺสชฺชนา – ราชคเห ภเนฺต อายสฺมนฺตํ โสณํ อารพฺภ อนุญฺญาตํ, อายสฺมโต ภเนฺต โสณสฺส อจฺจารทฺธวีริยสฺส จงฺกมโต ปาทา ภิชฺชิํสุ, จงฺกโม โลหิเตน ผุโฏ อโหสิ, ตสฺมิํ ภเนฺต วตฺถุสฺมิํ อนุญฺญาตํฯ

ปุจฺฉา – สพฺพนีลิกา วา อาวุโส สพฺพปีติกา วา สพฺพโลหิติกา วา สพฺพมญฺชิฏฺฐิกา วา สพฺพกณฺหา วา สพฺพมหารงฺครตฺตา วา สพฺพมหานามรตฺตา วา อุปาหนาโย ธาเรนฺตสฺส ทุกฺกฏํ ภควตา กตฺถ กํ อารพฺภ กิสฺมิํ วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – ราชคเห ภเนฺต ฉพฺพคฺคิเย ภิกฺขู อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, ฉพฺพคฺคิยา ภเนฺต ภิกฺขู สพฺพนีลิกาโย อุปาหนาโย ธาเรสุํ, สพฺพปีติกาโย สพฺพโลหิติกาโย สพฺพมญฺชิฏฺฐิกาโย สพฺพกณฺหาโย สพฺพมหารงฺครตฺตา สพฺพมหานามรตฺตาโยปิ อุปาหนาโย ธาเรสุํ, ตสฺมิํ ภเนฺต วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

ปุจฺฉา – ขลฺลกพนฺธา วา อาวุโส ปุฏพนฺธา วา ปาลิคุณฺฐิมา วา ตูลปุณฺณิกา วา ติตฺติรปตฺติกา วา เมณฺฑวิสาณวทฺธิกา วา อชวิสาณวทฺธิกา วา วิจฺฉิกาฬิกา วา โมรปิญฺฉ ปริสิพฺพิกา วา จิตฺรา วา อุปาหนาโย ธาเรนฺตสฺส ทุกฺกฏํ ภควตา กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมิํ วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – ราชคเห ภเนฺต ฉพฺพคฺคิเย ภิกฺขู อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, ฉพฺพคฺคิยา ภเนฺต ภิกฺขู ขลฺลกพนฺธา อุปาหนาโยปิ ธาเรสุํ, ปุฏพนฺธา อุปาหนาโยปิ ธาเรสุํ, ปาลิคุณฺฐิมา อุปาหนาโยปิ ธาเรสุํ, ตูลปุณฺณิกา อุปาหนาโยปิ ธาเรสุํ, ติตฺติรปตฺติกา อุปาหนาโยปิ ธาเรสุํ, เมณฺฑวิสาณวทฺธิกา อุปาหนาโยปิ ธาเรสุํ, อชวิสาณวทฺธิกา อุปาหนาโยปิ ธาเรสุํ, วิจฺฉิกาฬิกา อุปาหนาโยปิ ธาเรสุํ, โมรปิญฺฉ ปริสิพฺพิตา อุปาหนาโย ธาเรสุํ, จิตฺรา อุปาหนาโยปิ ธาเรสุํ, ตสฺมิํ ภเนฺต วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

ปุจฺฉา – กฏฺฐปาทุกาโย อาวุโส ธาเรนฺตสฺส ทุกฺกฏํ ภควตา กตฺถ กํ อารพฺภ กิสฺมิํ วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – ราชคเห ภเนฺต ฉพฺพคฺคีเยว ภิกฺขู อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, ฉพฺพคฺคิยา ภเนฺต ภิกฺขู รตฺติยา ปจฺจูสสมยํ ปจฺจุฏฺฐาย กฏฺฐปาทุกาโย อภิรุหิตฺวา อโชฺฌกาเส จงฺกมนฺติ อุจฺจา

สทฺทา มหาสทฺทา ขฏฺขฏสทฺทา อเนกวิหิตํ ติรจฺฉานกถํ กเถนฺตา, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

ปุจฺฉา – ยาเนน อาวุโส ยายนฺตสฺส ทุกฺกฏํ ภควตา กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภเนฺต ฉพฺพคฺคิเย ภิกฺขู อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, ฉพฺพคฺคิยา ภเนฺต ภิกฺขู ยาเนน ยายึสุ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

ปุจฺฉา – คิลานสฺส อาวุโส ยานํ ภควตา กตฺถ อนุญฺญาตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ อนุญฺญาตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภเนฺต อญฺญตรํ คิลานํ ภิกฺขุํ อารพฺภ อนุญฺญาตํ, อญฺญตโร ภเนฺต ภิกฺขุ โกสเลสุ ชนปเท สาวตฺถึ คจฺฉโนฺต ภควนฺตํ ทสฺสนาย อนฺตรามเคฺค คิลาโน กุกฺกุจฺจายโนฺต ยานํ นาภิรุหิ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ อนุญฺญาตํฯ

ปุจฺฉา – อุจฺจาสยนมหาสยนานิ อาวุโส ธาเรนฺตสฺส ทุกฺกฏํ ภควตา กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภเนฺต ฉพฺพคฺคิเย ภิกฺขู อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, ฉพฺพคฺคิยา ภเนฺต ภิกฺขู อุจฺจาสยนมหาสยนานิ ธาเรสุํ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

ปุจฺฉา – โคจมฺมานิ อาวุโส ธาเรนฺตสฺส ทุกฺกฏํ ภควตา กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภเนฺต อญฺญตรํ ปาปภิกฺขุํ อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, อญฺญตโร ภเนฺต ภิกฺขุ ปาณาติปาเต สมาทเปสิ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

ปุจฺฉา – ปจฺจนฺติเมสุ อาวุโส ชนปเทสุ วินยธรปญฺจเมน คเณน อุปสมฺปทา จ คุณงฺคุณูปหนญฺจ ธุวนหานญฺจ จมฺมานิ อตฺถรณานิ จ นิสฺสีมคตานํ จีวรทานญฺจาติ อิมานิ ปญฺจ ภควตา กตฺถ อนุญฺญาตานิ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ อนุญฺญาตานิฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภเนฺต อายสฺมนฺตํ โสณํ กุฏิกณฺณํ อารพฺภ อนุญฺญาตา, อายสฺมา ภเนฺต โสโณ กุฏิกโณฺณ เอตานิ ปญฺจวตฺถูนิ อายสฺมโต มหากจฺจานสฺส วจเนน ภควนฺตํ ยาจิ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ อนุญฺญาตาฯ

ปุจฺฉา – จมฺมสญฺญุตฺตํ ปุจฺฉิสฺสํ, สนิทานํ สนิเทฺทสํฯ สมุกฺกฏฺฐปทานํ อาวุโส กติ อาปตฺติโยฯ

วิสฺสชฺชนา – จมฺมสญฺญุตฺตํ วิสฺสชฺชิสฺสํ, สนิทานํ สนิเทฺทสํฯ สมุกฺกฏฺฐปทานํ ภเนฺต ติโสฺส อาปตฺติโยฯ

๖. เภสชฺชกฺขนฺธก

ปุจฺฉา – ปณฺจ อาวุโส เภสชฺชานิ ปฏิคฺคเหตฺวา กาเลปิ วิกาเลปิ ปริภุญฺชิตุํ ภควตา กตฺถ อนุญฺญาตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมิํ วตฺถุสฺมิํ อนุญฺญาตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภเนฺต สมฺพหุเล ภิกฺขู อารพฺภ อนุญฺญาตํ, สมฺพหุลานํ ภเนฺต ภิกฺขูนํ สารทิเกน อาพาเธน ปุฏฺฐานํ ยาคุปิ น สมฺมา ปริณามํ คจฺฉิ, ภตฺตมฺปิ ภุตฺตํ น สมฺมา ปริณามํ คจฺฉิ, เต เตน กิสา อเหสุํ ลูขา ทุพฺพณฺณา อุปฺปณฺฑุปฺปณฺฑุกชาตา ธมนิสนฺถตคตฺตา, ตสฺมิํ ภเนฺต วตฺถุสฺมิํ อนุญฺญาตํฯ

ปุจฺฉา – มูลาทิเภสชฺชานิ อาวุโส ภควตา กตฺถ อนุญฺญาตานิ, กํ อารพฺภ กิสฺมิํ วตฺถุสฺมิํ อนุญฺญาตานิฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภเนฺต สมฺพหุเล คิลาเน ภิกฺขู อารพฺภ อนุญฺญาตานิ, สมฺพหุลานํ คิลานานํ ภิกฺขูนํ มูเลหิ เภสเชฺชหิ อโตฺถ อโหสิ, ตสฺมิํ ภเนฺต วตฺถุสฺมิํ อนุญฺญาตานิฯ

ปุจฺฉา – อโนฺตวุฏฺฐํวา อาวุโส อโนฺตปกฺกํ วา สามํปกฺกํ วา ปริภุญฺชนฺตสฺส ทุกฺกฏํ ภควตา กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมิํ วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – ราชคเห ภเนฺต อายสฺมนฺตํ อานนฺทํ อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, อายสฺมา ภเนฺต อานโนฺท สามํ ติลมฺปิ ตณฺฑุลมฺปิ มุคฺคมฺปิ วิญฺญาเปตฺวา อโนฺต วาเสตฺวา อโนฺต สามํ ปจิ, ตสฺมิํ ภเนฺต วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

สุปฺปิยา วตฺถุ

ปุจฺฉา – มนุสฺสมํสํ อาวุโส ปริภุญฺชนฺตสฺส ถุลฺลจฺจยญฺจ อปฺปฏิเวกฺขิตฺวา มํสํ ปริภุญฺชนฺตสฺส ทุกฺกฏญฺจ ภควตา กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมิํ วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – พาราณสิยํ ภเนฺต อญฺญตรํ ภิกฺขุํ อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, อญฺญตโร ภเนฺต ภิกฺขุ อปฺปฏิเวกฺขิตฺวา มนุสฺสมํสํ ภุญฺชิ, ตสฺมิํ ภเนฺต วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

น ภิกฺขเว มนุสฺสมํสํ ปริภุญฺชิตพฺพํ, โย ปริภุเญฺชยฺย, อาปตฺติ ถุลฺลจฺจยสฺส, น จ ภิกฺขเว อปฺปฏิเวกฺขิตฺวา มํสํ ปริภุญฺชิตพฺพํ, โย ปริภุเญฺชยฺย อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสฯ

ปุจฺฉา – หตฺถิมํสํ วา อาวุโส อสฺสมํสํ วา ปริภุญฺชนฺตสฺส ทุกฺกฏํ ภควตา กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมิํ วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – พาราณสิยํ ภเนฺต สมฺพหุเล ภิกฺขู อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, สมฺพหุลา ภเนฺต ภิกฺขู หตฺถิมํสมฺปิ อสฺสมํสมฺปิ ปริภุญฺชิํสุ, ตสฺมิํ ภเนฺต วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

ปุจฺฉา – สุนกฺขมํสํ วา อาวุโส อหิมํสํ วา ภุญฺชนฺตสฺส ทุกฺกฏํ ภควตา กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมิํ วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – พาราณสิยํ ภเนฺต สมฺพหุเล ภิกฺขู อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, สมฺพหุลา ภเนฺต ภิกฺขู สุนกฺขมํสมฺปิ อหิมํสมฺปิ ปริภุญฺชิํสุ, ตสฺมิํ ภเนฺต วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

ปุจฺฉา – สีหมํสํ วา อาวุโส พฺยคฺฆมํสํ วา ทีปิมํสํ วา อจฺฉมํสํ วา ตรจฺฉมํสํ วา ภุญฺชนฺตสฺส ทุกฺกฏํ ภควตา กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – พาราณสิยํเยว ภนฺเต สมฺพหุเล ภิกฺขู อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, สมฺพหุลา ภนฺเต ภิกฺขู สีหมํสมฺปิ พฺยคฺฆมํสมฺปิ ทีปิมํสมฺปิ อจฺฉมํสมฺปิ ตรจฺฉมํสมฺปิ ปริภุญฺชึสุ, ตสฺมึ ภนฺเต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

ปุจฺฉา – คิลานสฺส อาวุโส คุฬํ วา อคิลานสฺส คุฬोทกํ วา ภควตา กตฺถ อนุญฺญาตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ อนุญฺญาตํฯ

วิสฺสชฺชนา – ราชคเห ภนฺเต สมฺพหุเล ภิกฺขู อารพฺภ อนุญฺญาตํ, สมฺพหุลา ภนฺเต ภิกฺขู คิลานเสฺสว ภควตา คุโฬ อนุญฺญาโต โน อคิลานสฺสาติ กุกฺกุจฺจายนฺตา คุฬํ น ภุญฺชึสุ, ตสฺมึ ภนฺเต วตฺถุสฺมึ อนุญฺญาตํฯ

ปุจฺฉา – ชานํ อาวุโส อุทฺทิสฺส กตํ มํสํ ปริภุญฺชนฺตสฺส ทุกฺกฏํ ปญฺญเปตฺวา ติโกฏิปริสุทฺธํ มํสํ ภควตา กตฺถ อนุญฺญาตํฯ

วิสฺสชฺชนา – เวสาลิยํ ภนฺเต สีหสฺส เสฏฺฐาปติโน วตฺถุสฺมึ อนุญฺญาตํฯ

เมณฺฑก วตฺถุ

ปุจฺฉา – ปาเถยฺยํ อาวุโส ปริเยสิตุญฺจ กปฺปิยการกานํ หเตฺถ อุปนิกฺขิตฺตหิรญฺญโต นิพฺพตฺตํ กปฺปิยปจฺจยํ สาทิตุญฺจ ภควตา กตฺถ อนุญฺญาตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ อนุญฺญาตํฯ

วิสฺสชฺชนา – อนฺตรา จ ภนฺเต ภทฺทิยํ อนฺตรา จ องฺคุตฺตราปํ เมณฺฑกํ คหปตึ อารพฺภ อนุญฺญาตํ, เมณฺฑโก ภนฺเต คหปติ ภควนฺตํ ยาจิ ''สนฺติ ภนฺเต มคฺคา กนฺตารา อปฺโปทกา อปฺปภกฺขา น สุกรา อปาเถยฺเยน คนฺตุํ, สาธุ ภนฺเต ภควา ภิกฺขูนํ ปาเถยฺยํ อนุชานาตู''ติ, ตสฺมึ ภนฺเต วตฺถุสฺมึ อนุญฺญาตํฯ

เกณิย วตฺถุ

ปุจฺฉา – อฏฺฐ อาวุโส ปานานิ ภควตา กตฺถ อนุญฺญาตานิ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ อนุญฺญาตานิฯ

วิสฺสชฺชนา – อาปเณ ภนฺเต สมฺพหุเล ภิกฺขู อารพฺภ อนุญฺญาตานิ, สมฺพหุลา ภนฺเต ภิกฺขู กุกฺกุจฺจายนฺตา ปานานิ น ปฏิคฺคณฺหึสุ, ตสฺมึ ภนฺเต วตฺถุสฺมึ อนุญฺญาตานิฯ

โรชมลฺลา วตฺถุ

ปุจฺฉา – สพฺพญฺจ อาวุโส ฑากํ สพฺพญฺจ ปิฏฺฐขาทนียํ ภควตา กตฺถ อนุญฺญาตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ อนุญฺญาตํฯ

วิสฺสชฺชนา – กุสินารายํ ภนฺเต สมฺพหุเล ภิกฺขู อารพฺภ อนุญฺญาตํ, สมฺพหุลา ภนฺเต ภิกฺขู กุกฺกุจฺจายนฺตา ฑากญฺจ ปิฏฺฐขาทนียญฺจ น ปฏิคฺคเหสุํ, ตสฺมึ ภนฺเต วตฺถุสฺมึ อนุญฺญาตํฯ

ปุจฺฉา – อกปฺปิยํ อาวุโส สมาทเปนฺตสฺส ทุกฺกฏํ ภควตา กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – อาตุมายํ ภนฺเต อญฺญตรํ วุฑฺฒปพฺพชิตํ อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, อญฺญตโร ภนฺเต วุฑฺฒปพฺพชิโต อกปฺปิเย สมาทเปติ, ตสฺมึ ภนฺเต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

ปุจฺฉา – สงฺฆิกานิ วา อาวุโส ปุคฺคลิกานิ วา พีชานิ ปุคฺคลิกาย วา สงฺฆิกาย วา ภูมิยา โรปิตานิ ภาคํ ทตฺวา ปริภุญฺชิตุํ ภควตา กตฺถ อนุญฺญาตํ, กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ อนุญฺญาตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภนฺเต อนุญฺญาตํ, สาวตฺถิยํ ภนฺเต ภควติ วิหรติ สงฺฆิกานิปิ พีชานิ ปุคฺคลิกาย ภูมิยา โรปิยึสุ, ปุคฺคลิกานิปิ พีชานิ สงฺฆิกาย ภูมิยา โรปิยึสุ, ตสฺมึ ภนฺเต วตฺถุสฺมึ อนุญฺญาตํฯ

ปุจฺฉา – วินยมหาปเทสสงฺขาตานิ อาวุโส จตฺตาริ กปฺปิยากปฺปิยอนุโลมานิ ภควตา กตฺถ ปญฺญตฺตานิ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตานิฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภนฺเต สมฺพหุเล ภิกฺขู อารพฺภ ปญฺญตฺตานิ, สมฺพหุลานํ ภนฺเต ภิกฺขูนํ กิสฺมิญฺจิ กิสฺมิญฺจิฐาเน กุกฺกุจฺจํ อุปฺปชฺชิ, ตสฺมึ ภนฺเต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตานิฯ

ปุจฺฉา – ยาวกาลิกาทีหิ สํสฏฺฐานํ อาวุโส ยามกาลิกาทีนํ ปริโภคกาลมริยาทํ ภควตา กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภนฺเต สมฺพหุเล ภิกฺขู อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, สมฺพหุลานํ ภนฺเต ภิกฺขูนํ เอตทโหสิ ‘‘กปฺปติ นุโข ยาวกาลิเกน ยามกาลิกํ สตฺตาหกาลิกํ ยาวชีวิกํ, น นุโข กปฺปติฯ กปฺปตินุโข ยามกาลิเกน สตฺตาหกาลิกํ ยาวชีวิกํ, น นุโข กปฺปติฯ กปฺปติ นุโข สตฺตาหกาลิเกน ยาวชีวิกํ, น นุโข กปฺปตี’’ติฯ ตสฺมึ ภนฺเต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

ปุจฺฉา – เภสชฺชกํ ปุจฺฉิสฺสํ, สนิทานํ สนิเทฺทสํฯ สมุกฺกฏฺฐปทานํ อาวุโส กติ อาปตฺติโยฯ

วิสฺสชฺชนา – เภสชฺชกํ วิสฺสชฺชิสฺสํ สนิทานํ สนิเทฺทสํฯ สมุกฺกฏฺฐปทานํ ภนฺเต ติโสฺส อาปตฺติโยฯ

๗. กถินกฺขนฺธก

ปุจฺฉา – วสฺสํวุฏฺฐานํ อาวุโส ภิกฺขูนํ กถินํ อตฺถริตุํ ภควตา กตฺถ อนุญฺญาตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ อนุญฺญาตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภนฺเต ตึสมตฺเต ปาเวยฺยเก ภิกฺขู อารพฺภ อนุญฺญาตํ, ตึสมตฺตา ภนฺเต ปาเวยฺยกา ภิกฺขู สาวตฺถึ อาคจฺฉนฺตา ภควนฺตํ ทสฺสนาย อุปกฏฺฐาย วสฺสูปนายิกาย นาสกฺขึสุ สาวตฺถิยํ วสฺสูปนายิกํ สมฺภาเวตุํ, ตสฺมึ ภนฺเต วตฺถุสฺมึ อนุญฺญาตํฯ

ปุจฺฉา – กถินกํ ปุจฺฉิสฺสํ, สนิทานํ สนิเทฺทสํฯ สมุกฺกฏฺฐปทานํ อาวุโส กติ อาปตฺติโยฯ

วิสฺสชฺชนา – กถินํ วิสฺสชฺชิสฺสํ, สนิทานํ สนิเทฺทสํฯ สมุกฺกฏฺฐปทานํ ภเนฺต น กตมา อาปตฺติฯ

๘. จีวรกฺขนฺธก

ชีวกวตฺถุ

ปุจฺฉา – คหปติจีวรํ อาวุโส สาทิยิตุํ ภควตา กตฺถ อนุญฺญาตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมิํ วตฺถุสฺมิํ อนุญฺญาตํฯ

วิสฺสชฺชนา – ราชคเห ภเนฺต ชีวกํ โกมารภจฺจํ อารพฺภ อนุญฺญาตํ, ชีวโก ภเนฺต โกมาร ภโจฺจ ภิกฺขูนํ คหปติจีวรํ อนุชานิตุํ ภควนฺตํ ยาจิ, ตสฺมิํ ภเนฺต วตฺถุสฺมิํ อนุญฺญาตํฯ

ปุจฺฉา – ฉ อาวุโส รชนานิ ภควตา กตฺถ อนุญฺญาตานิ, กิสฺมิํ วตฺถุสฺมิํ อนุญฺญาตานิฯ

วิสฺสชฺชนา – ราชคเห ภเนฺต สมฺพหุเล ภิกฺขู อารพฺภ อนุญฺญาตานิ, สมฺพหุลา ภเนฺต ภิกฺขู ฉกเณนปิ ปณฺฑุมตฺติกายปิ จีวรํ รชิํสุ, จีวรํ ทุพฺพณฺณํ โหติ, ตสฺมิํ ภเนฺต วตฺถุสฺมิํ อนุ ญฺญาตานิฯ

ปุจฺฉา – อจฺฉินฺนกานิ อาวุโส จีวรานิ ธาเรนฺตสฺส ทุกฺกฏํ ภควตา กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อา รพฺภ กิสฺมิํ วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – ราชคเห ภเนฺต สมฺพหุเล ภิกฺขู อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, สมฺพหุลา ภเนฺต ภิกฺขู อจฺฉินฺนกานิ จีวรานิ ธาเรสุํ ทนฺตกสาวานิ, ตสฺมิํ ภเนฺต วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

ปุจฺฉา – กทา อาวุโส ภควา อนุญฺญาสิ ฉินฺนกํ สงฺฆาฏิํ ฉินฺนกํ อุตฺตราสงฺคํ ฉินฺนกํ อนฺตรวาสกํฯ

วิสฺสชฺชนา – ทกฺขิณาคิริโต ภเนฺต ปจฺฉาคตกาเล ภควา อนุญฺญาสิ ฉินฺนกํ สงฺฆาฏิํ ฉินฺนกํ อุตฺตราสงฺคํ ฉินฺนกํ อนฺตรวาสกํฯ

ปุจฺฉา – อคฺคฬํ จ อาวุโส ตุนฺนญฺจ โอวฏฺฏิกญฺจ กณฺฑุสกญฺจ ทฬฺหีกมฺมญฺจ ภควตา กตฺถ อนุญฺญาตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมิํ วตฺถุสฺมิํ อนุญฺญาตํฯ

วิสฺสชฺชนา – พาราณสิยํ ภเนฺต อญฺญตรํ ภิกฺขุํ อารพฺภ อนุญฺญาตํ, อญฺญตโร ภเนฺต ภิกฺขุ อคฺคฬํ อจฺฉุเปสิ, ตสฺมิํ ภเนฺต วตฺถุสฺมิํ อนุญฺญาตํฯ

ปุจฺฉา – วสฺสิกสาฏิกา จ อาวุโส อาคนฺตุกภตฺตญฺจ คมิกภตฺตญฺจ คิลานภตฺตญฺจ คิลานุ ปฏฺฐากภตฺตญฺจ คิลานเภสชฺชญฺจ ธุวยาคุ จ ภิกฺขุนิสงฺฆสฺส อุทกสาฏิกาจาติ อิมา อฏฺฐ ภคว ตา กตฺถ อนุญฺญาตา, กํ อารพฺภ กิสฺมิํ วตฺถุสฺมิํ อนุญฺญาตาฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภเนฺต วิสาขํ มิคารมาตรํ อารพฺภ อนุญฺญาตา, วิสาขา ภเนฺต มิ คารมาตา ภควนฺตํ อฏฺฐวรานิ ยาจิ, ตสฺมิํ ภเนฺต วตฺถุสฺมิํ อนุญฺญาตาฯ

ปุจฺฉา – ภควตา อาวุโส มาตาปิตูนํ ทานํ อนุชานิตฺวา สทฺธาเทยฺยํ วินิปาเตนฺตสฺส ทุกฺกฏํ กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภเนฺต อญฺญตรํ ภิกฺขุํ อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, อญฺญตรสฺส ภเนฺต ภิกฺขุโน พหุํ จีวรํ อุปฺปนฺนํ อโหสิ, โส จ ตํจีวรํ มาตาปิตูนํ ทาตุกาโม อโหสิ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

มาตาปิตโรติ โข ภิกฺขเว ททมาเน กึ วเทยฺยาม, อนุชานามิ ภิกฺขเว มาตาปิตูนํ ทาตุํ, น จ ภิกฺขเว สทฺธาเทยฺยํ วินิปาเตตพฺพํ, โย วินิปาเตยฺย อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส –

ปุจฺฉา – อญฺญตฺร วสฺสํ วุฏฺฐสฺส อาวุโส อญฺญตฺร จีวรภาคํ สาทิยนฺตสฺส ทุกฺกฏํ ภควตา กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภเนฺต อายสฺมนฺตํ อุปนนฺทํ สกฺยปุตฺตํ อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, อายสฺมา ภเนฺต อุปนโนฺท สกฺยปุโตฺต อญฺญตฺร วสฺสํ วุโฏฺฐ อญฺญตฺร จีวรภาคํ สาทิยิ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

ปุจฺฉา – อนาถกํ อาวุโส ภิกฺขุํ คิลานํ น อุปฏฺฐหนฺตสฺส ทุกฺกฏํ ภควตา กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภเนฺต อญฺญตรํ ภิกฺขุํ อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, ภควติ ภเนฺต สาวตฺถิยํ วิหรติ อญฺญตรสฺส ภิกฺขุโน กุจฺฉิวิการาพาโธ อโหสิ, โส สเก มุตฺตกรีเส ปลิปโนฺน สยิ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

ปุจฺฉา – นคฺคิยํ อาวุโส ติตฺถิยสมาทานํ สมาทิยนฺตสฺส ถุลฺลจฺจยํ ภควตา กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภเนฺต อญฺญตรํ ภิกฺขุํ อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, อญฺญตโร ภเนฺต ภิกฺขุ นคฺคิยํ ติตฺถิยสมาทานํ สมาทิยิ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

ปุจฺฉา – สพฺพนีลกานิ วา อาวุโส จีวรานิ สพฺพปีตกานิ วา สพฺพโลหิตกานิ วา สพฺพมญฺชิฏฺฐกานิ วา สพฺพกณฺหานิวาติ เอวรูปานิ จีวรานิ ธาเรนฺตสฺส ทุกฺกฏํ ภควตา กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภเนฺต ฉพฺพคฺคิเย ภิกฺขู อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, ฉพฺพคฺคิยา ภเนฺต ภิกฺขู สพฺพนีลกาทีนิ จีวรานิ ธาเรสุํ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

ปุจฺฉา – กญฺจุกํ วา อาวุโส เวฐนํ วา ธาเรนฺตสฺส ทุกฺกฏํ ภควตา กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภเนฺต ฉพฺพคฺคิเยว ภิกฺขู อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, ฉพฺพคฺคิยา ภเนฺต ภิกฺขู กญฺจุกมฺปิ ธาเรสุํ เวฐนมฺปิ ธาเรสุํ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

ปุจฺฉา – จีวรสญฺญุตฺตํ ปุจฺฉิสฺสํ, สนิทานํ สนิเทฺทสํฯ สมุกฺกฏฺฐปทานํ อาวุโส กติ อาปตฺติโยฯ

วิสฺสชฺชนา – จีวรสญฺญตฺตํ วิสฺสชฺชิสฺสํ, สนิทานํ สนิเทฺทสํฯ สมุกฺกฏฺฐปทานํ ภเนฺต ติโสฺส อาปตฺติโยฯ

๖. จเมฺปยฺยกฺขนฺธก

ปุจฺฉา – สุทฺธํ อาวุโส ภิกฺขุํ อนาปตฺติกํ อวตฺถุสฺมิํ อการเณ อุกฺขิปนฺตสฺส ทุกฺกฏํ ภควตา กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมิํ วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – จมฺปายํ ภเนฺต สมฺพหุเล ภิกฺขู อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, ภควติ ภเนฺต จมฺปายํ วิหรติ สมฺพหุลา ภิกฺขู กาสีสุ วาสภคาเม สุทฺธํ กสฺสปโคตฺตํ ภิกฺขุํ อนาปตฺติกํ อวตฺถุสฺมิํ อการเณ อุกฺขิปิํสุ, ตสฺมิํ ภเนฺต วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

ปุจฺฉา – จเมฺปยฺยกํ ปุจฺฉิสฺสํ, สนิทานํ สนิเทฺทสํฯ สมุกฺกฏฺฐปทานํ อาวุโส กติ อาปตฺติโยฯ

วิสฺสชฺชนา – จเมฺปยฺยกํ วิสฺสชฺชิสฺสํ, สนิทานํ สนิเทฺทสํฯ สมุกฺกฏฺฐปทานํ ภเนฺต เอกา อาปตฺติฯ

๑๐. โกสมฺพกกฺขนฺธก

ปุจฺฉา – เภทครุเกหิ ภิกฺขเว ภิกฺขูหิ น โส ภิกฺขุ อาปตฺติยา อทสฺสเน อุกฺขิปิตโพฺพติ จ, เภทครุเกน ภิกฺขเว ภิกฺขุนา ปเรสมฺปิ สทฺธาย อาปตฺติเทเสตพฺพาติ จ อาวุโส อยํ สามคฺคิรส โอวาโท ภควตา กตฺถ ทิโนฺน, กํ อารพฺภ กิสฺมิํ วตฺถุสฺมิํ ทิโนฺนฯ

วิสฺสชฺชนา – โกสมฺพิยํ ภเนฺต สมฺพหุเล ภิกฺขู อารพฺภ ทิโนฺน, ภควติ ภเนฺต โกสมฺพิยํ วิหรติ อญฺญตโร ภิกฺขุ อาปตฺติํ อาปโนฺน อโหสิ, โส ตสฺสา อาปตฺติยา อาปตฺติ ทิฏฺฐิ อโหสิ, อเญฺญ ภิกฺขู ตสฺสา อาปตฺติยา อนาปตฺติ ทิฏฺฐิโน อเหสุํฯ โส อปเรน สมเยน ตสฺสา อาปตฺติยา อนาปตฺติทิฏฺฐิ อโหสิ, อเญฺญ ภิกฺขู ตสฺสา อาปตฺติยา อาปตฺติทิฏฺฐิโน อเหสุํฯ อถ โข เต ภเนฺต ภิกฺขู สามคฺคิํ ลภิตฺวา ตํ ภิกฺขุํ อาปตฺติยา อทสฺสเน อุกฺขิปิํสุ, ตสฺมิํ ภเนฺต วตฺถุสฺมิํ ทิโนฺนฯ

ปุจฺฉา – สงฺฆเภทสฺส อาวุโส มูลภูเต ภิกฺขุมฺหิ อุกฺขิตฺตเก โอสาริเต ตสฺส วตฺถุสฺส วูปสมาย สงฺฆสามคฺคิญฺจ กาตุํ สามคฺคี อุโปสถญฺจ กาตุํ ภควตา กตฺถ อนุญฺญาตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมิํ วตฺถุสฺมิํ อนุญฺญาตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภเนฺต เตเยว อุกฺขิตฺตกานุวตฺตเก ภิกฺขู อารพฺภ อนุญฺญาตํ, เต ภเนฺต อุกฺขิตฺตกานุวตฺตกา ภิกฺขู ตํ อุกฺขิตฺตกํ ภิกฺขุํ โอสาเรตฺวา เยน อุเกฺขปกา ภิกฺขู เตนุปสงฺกมิํสุ อุปสงฺกมิตฺวา เต อุเกฺขปเก ภิกฺขู เอกทโวจุํ ‘‘ยสฺมิํ อาวุโส วตฺถุสฺมิํ อโหสิ สงฺฆสฺส ภณฺฑนํ กลโห วิคฺคโห วิวาโท สงฺฆเภโท สงฺฆราชิ สงฺฆววตฺถานํ สงฺฆนานากรณํ, โส เอโส ภิกฺขุํ อาปโนฺน จ อุกฺขิโตฺต จ ปสฺสิ จ โอสาริโต จ, หนฺท มยํ อาวุโส ตสฺส วตฺถุสฺส วูปสมาย สงฺฆสามคฺคิํ กโรมา’’ติ, ตสฺมิํ ภเนฺต วตฺถุสฺมิํ อนุญฺญาตํฯ

ปุจฺฉา – โกสมฺพกํ ปุจฺฉิสฺสํ, สนิทานํ สนิเทฺทสํฯ สมุกฺกฏฺฐปทานํ อาวุโส กติ อาปตฺติโยฯ

วิสฺสชฺชนา – โกสมฺพกํ วิสฺสชฺชิสฺสํ, สนิทานํ สนิเทฺทสํฯ สมุกฺกฏฺฐปทานํ ภเณฺต เอกา อาปตฺติฯ

จูฬวคฺคปาฬิ

๑. กมฺพกฺขนฺธก

ปุจฺฉา – ภณฺฑนาทิการกสฺส อาวุโส ภิกฺขุโน ตชฺชนียกมฺมํ กาตุํ ภควตา กตฺถ อนุญฺญาตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ อนุญฺญาตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภนฺเต ปณฺฑุกโลหิตเก ภิกฺขู อารพฺภ อนุญฺญาตํ, ปณฺฑุกโลหิตกา ภนฺเต ภิกฺขู อตฺตนา ภณฺฑนการกา กลหการกา วิวาทการกา ภสฺสการกา สงฺเฆ อธิกรณการกา, เยปิ จญฺเญ ภิกฺขู ภณฺฑนการกา กลหการกา วิวาทการกา ภสฺสการกา สงฺเฆ อธิกรณการกา เต อุปสงฺกมิตฺวา เอวมาหํสุ ‘‘มา โข ตุมฺเห อายสฺมนฺโต เอโส อเชสิ, พลวาพลวํ ปฏิมนฺเตถ, ตุมฺเห เตน ปณฺฑิตตรา จ พฺยตฺตตรา จ พหุสฺสุตตรา จ อลมตฺตตรา จ, มา จสฺส ภายิตฺถ, มยมฺปิ ตุมฺหากํ ปกฺขา ภวิสฺสามา’’ติ, เตน อนุปฺปนฺนานิ เจว ภณฺฑนานิ อุปฺปชฺชนฺติ, อุปฺปนฺนานิ จ ภณฺฑนานิ ภิโยฺยภาวาย เวปุลฺลาย สํวตฺตนฺติฯ ตสฺมึ ภนฺเต วตฺถุสฺมึ อนุญฺญาตํฯ

ปุจฺฉา – ตชฺชนียกมฺมกตสฺส อาวุโส ภิกฺขุโน กติสุ วตฺเตสุ สมฺมา วตฺตนฺตสฺส ตํ กมฺมํ ปฏิปฺปสฺสมฺเภตุํ ภควตา กตฺถ อนุญฺญาตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ อนุญฺญาตํฯ

วิสฺสชฺชนา – อฏฺฐารสสุ ภนฺเต วตฺเตสุ สมฺมา วตฺตนฺตสฺส ตชฺชนียกมฺมกตสฺส ภิกฺขุโน ตํ กมฺมํ ปฏิปฺปสฺสมฺเภตุํ ภควตา สาวตฺถิยํ อนุญฺญาตํ, เตเยว ปณฺฑุกโลหิตกา ภิกฺขู สงฺเฆน ตชฺชนียกมฺมกตา สมฺมา วตฺติตฺวา สงฺฆํ อุปสงฺกมิตฺวา ยาจึสุ, ตสฺมึ ภนฺเต วตฺถุสฺมึ อนุญฺญาตํฯ

ปุจฺฉา – พาลสฺส อาวุโส อพฺยตฺตสฺส อาปตฺติพหุลสฺส อนปทานสฺส คิหิสํสฏฺฐสฺส อนนุโลมิเกหิ คิหิสํสคฺเคหิ นิยสฺสกมฺมํ กาตุํ กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภนฺเต อายสฺมนฺตํ เสยฺยสกํ อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, อายสฺมา ภนฺเต เสยฺยสโก พาโล อโหสิ อพฺยตฺโต อาปตฺติพหุโล อนปทาโน คิหิสํสโฏฺฐ วิหาสิ อนนุโลมิเกหิ คิหิสํสคฺเคหิ, ตสฺมึ ภนฺเต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

ปุจฺฉา – นิยสฺสกมฺมกตสฺส อาวุโส ภิกฺขุโน กติสุ วตฺเตสุ สมฺมา วตฺตนฺตสฺส ตํ กมฺมํ ปฏิปฺปสฺสมฺเภตุํ ภควตา อนุญฺญาตํฯ

วิสฺสชฺชนา – อฏฺฐารสสุ ภนฺเต วตฺเตสุ สมฺมา วตฺตนฺตสฺส นิยสฺส กมฺมกตสฺส ภิกฺขุโน ตํ กมฺมํ ปฏิปฺปสฺสมฺเภตุํ ภควตา อนุญฺญาตํ, น อุปสมฺปาเทตพฺพํ, น นิสฺสโย ทาตโพฺพ, น สามเณโร อุปฏฺฐาเปตโพฺพ, น ภิกฺขุโนวาทกสมฺมุติ สาทิตพฺพา, สมฺมเตนปิ ภิกฺขุนิโย น โอวทิตพฺพา, เอวมาทีสุ ภนฺเต อฏฺฐารสสุ วตฺเตสุ สมฺมา วตฺตนฺตสฺส นิยสฺสกมฺมกตสฺส ภิกฺขุโน ตํ กมฺมํ ปฏิปฺปสฺสมฺเภตุํ ภควตา อนุญฺญาตํฯ

ปุจฺฉา – กุลทูสกสฺส อาวุโส ปาปสมาจารสฺส ภิกฺขุโน ปพฺพาชนียกมฺมํ กาตุํ ภควตา กตฺถ อนุญฺญาตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ อนุญฺญาตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภเนฺต อสฺสชิปุนพฺพสุเก ภิกฺขู อารพฺภ อนุญฺญาตํ, อสฺสชิปุนพฺพสุกา ภเนฺต ภิกฺขู กีฏาคิริสฺมึ กุลทูสกา อเหสุํ ปาปสมาจารา, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ อนุญฺญาตํฯ

ปุจฺฉา – ปฏิสารณียกมฺมํ อาวุโส ปุจฺฉามิ, สทฺธํ อาวุโส ปสนฺนํ คหปตึ ทายกํ การกํ สงฺฆุปฏฺฐากํ หีเนน ขุํเสนฺตสฺส ภิกฺขุโน ปฏิสารณียกมฺมํ กาตุํ ภควตา กตฺถ อนุญฺญาตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ อนุญฺญาตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภเนฺต อายสฺมนฺตํ สุธมฺมํ อารพฺภ อนุญฺญาตํ, ภควติ ภเนฺต สาวตฺถิยํ วิหรติ อายสฺมา สุธโมฺม มจฺฉิกาสเณฺฑ จิตฺตํ คหปตึ สทฺธํ ปสนฺนํ ทายกํ การกํ สงฺฆุปฏฺฐากํ หีเนน ขุํเสสิ หีเนน วเมฺภสิ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ อนุญฺญาตํฯ

เตนหิ ภิกฺขเว สโงฺฆ สุธมฺมสฺส ภิกฺขุโน ปฏิสารณียกมฺมํ กโรตุ ‘‘จิโตฺต เต คหปติ ขมาเปตโพฺพ’’ติ –

ปุจฺฉา – ปฏิสารณียกมฺมกตสฺส อาวุโส ภิกฺขุโน อนุทูตํ ทาตุญฺจ เตน อนุทูเตน สทฺธึ คนฺตฺวา ยถาขุํสิตํ คหปตึ ขมาเปตุํ จ ภควตา กตฺถ อนุญฺญาตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ อนุญฺญาตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภเนฺต อายสฺมนฺตํเยว สุธมฺมํ อารพฺภ อนุญฺญาตํ, อายสฺมา ภเนฺต สุธโมฺม มจฺฉิกาสณฺฑํ คนฺตฺวา มงฺกุภูโต นาสกฺขิ จิตฺตํ คหปตึ ขมาเปตุํ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ อนุญฺญาตํฯ

ปุจฺฉา – ปฏิสารณียกมฺมกตสฺส อาวุโส ภิกฺขุโน กติสุ วเตฺตสุ สมฺมา วตฺตนฺตสฺส ตํ กมฺมํ ปฏิปฺปสฺสเมฺภตุํ ภควตา อนุญฺญาตํฯ

วิสฺสชฺชนา – อฏฺฐารสสุ ภเนฺต วเตฺตสุ สมฺมา วตฺตนฺตสฺส ปฏิสารณีย กมฺมกตสฺส ภิกฺขุโน ตํ กมฺมํ ปฏิปฺปสฺสเมฺภตุํ ภควตา อนุญฺญาตํฯ

ปุจฺฉา – อาปตฺตึ อาวุโส อาปชฺชิตฺวา ตํ อาปตฺตึ ปสฺสิตุํ วา ปฏิกาตุํ วา น อิจฺฉนฺตสฺส ภิกฺขุโน อาปตฺติยา อทสฺสเน วา อปฺปฏิกเมฺม วา อุเกฺขปนียกมฺมํ กาตุํ ภควตา กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – โกสมฺพิยํ ภเนฺต อายสฺมนฺตํ ฉนฺนเตฺถรํ อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, อายสฺมา ภเนฺต ฉโนฺน อาปตฺตึ อาปชฺชิตฺวา น อิจฺฉิ ตํ อาปตฺตึ ปสฺสิตุํ วา ปฏิกาตุํ วา, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

ปุจฺฉา – อาปตฺติยา อาวุโส อทสฺสเนน วา อปฺปฏิกเมฺม วา อุเกฺขปนีย กมฺมกเตน ภิกฺขุนา กติสุ วเตฺตสุ สมฺมา วตฺติตพฺพํฯ

วิสฺสชฺชนา – เตจตฺตาลีสาย ภเนฺต วเตฺตสุ สมฺมา วตฺติตพฺพํฯ

ปุจฺฉา – อุเกฺขปนียกมฺมกตสฺส อาวุโส ภิกฺขุโน สมฺมา วตฺตนฺตสฺส ตํ กมฺมํ ปฏิปฺปสฺสเมฺภตุํ ภควตา กตฺถ อนุญฺญาตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ อนุญฺญาตํฯ

วิสฺสชฺชนา – โกสมฺพิยํ ภนฺเต อายสฺมนฺตํเยว ฉนฺนํ อารพฺภ อนุญฺญาตํ, อายสฺมา ภนฺเต ฉนฺโน สงฺเฆน อาปตฺติยา อทสฺสเน วา อปฺปฏิกมฺเม วา อุเกฺขปนียกมฺมกโต สมฺมา วตฺตติ โลมํปาเตสิ เนตฺถารํ วตฺตติ สงฺฆํ อุปสงฺกมิตฺวา ตสฺส กมฺมสฺส ปฏิปฺปสฺสทฺธิยา ยาจิ, ตสฺมึ ภนฺเต วตฺถุสฺมึ อนุญฺญาตํฯ

ปุจฺฉา – ปาปิกํ อาวุโส ทิฏฺฐึ คเหตฺวา ตํ ทิฏฺฐึ น ปฏินิสฺสชฺชนฺตสฺส ปาปิกาย ทิฏฺฐิยา อปฺปฏินิสฺสเคฺค อุเกฺขปนียกมฺมํ กาตุํ ภควตา กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภนฺเต อริฏฺฐํ ภิกฺขุํ คทฺธพาธิปุพฺพํ อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, ภควติ ภนฺเต สาวตฺถิยํ วิหรติ อริฏฺฐสฺส นาม ภิกฺขุโน คทฺธพาธิปุพฺพสฺส เอวรูปํ ปาปกํ ทิฏฺฐิคตํ อุปฺปนฺนํ อโหสิ ‘‘ตถาหํ ภควตา ธมฺมํ เทสิตํ อาชานามิ, ยถาเยเม อนฺตรายิกา ธมฺมา วุตฺตา ภควตา, เต ปฏิเสวโต นาลํ อนฺตรายายา’’ติ, ตสฺมึ ภนฺเต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

ปุจฺฉา – ปาปิกาย อาวุโส ทิฏฺฐิยา อปฺปฏินิสฺสเคฺค อุเกฺขปนียกมฺมกเตน ภิกฺขุนา กติสุ วตฺตสุ สมฺมา วตฺติตพฺพํฯ

วิสฺสชฺชนา – เตจตฺตาลีสาย ภนฺเต วตฺตสุ สมฺมา วตฺติตพฺพํฯ

ปุจฺฉา – กมฺมกฺขนฺธกํ ปุจฺฉิสฺสํ, สนิทานิ สนิเทฺทสํฯ สมุกฺกฏฺฐปทานํ อาวุโส กติ อาปตฺติโยฯ

วิสฺสชฺชนา – กมฺมกฺขนฺธกํ วิสฺสชฺชิสฺสํ, สนิทานํ สนิเทฺทสํฯ สมุกฺกฏฺฐปทานํ ภนฺเต เอกา อาปตฺติฯ

๒. ปาริวาสิกกฺขนฺธก

ปุจฺฉา – ปาริวาสิกสฺส อาวุโส ปกตตฺตานํ ภิกฺขูนํ อภิวาทนาทีนิ สาทิยนฺตสฺส ทุกฺกฏํ ภควตา กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภนฺเต ปาริวาสิเก ภิกฺขู อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, ปาริวาสิกา ภนฺเต ภิกฺขู สาทิยึสุ ปกตตฺตานํ ภิกฺขูนํ อภิวาทนาทีนิ, ตสฺมึ ภนฺเต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

ปุจฺฉา – ปาริวาสิเกน อาวุโส ภิกฺขุนา กติสุ วตฺตสุ สมฺมา วตฺติตพฺพํฯ

วิสฺสชฺชนา – ปาริวาสิเกน ภนฺเต ภิกฺขุนา จตุนวุติยา วตฺตสุ สมฺมา วตฺติตพฺพํฯ

ปุจฺฉา – ปาริวาสิกํ ปุจฺฉิสฺสํ, สนิทานํ สนิเทฺทสํฯ สมุกฺกฏฺฐปทานํ อาวุโส กติ อาปตฺติโยฯ

วิสฺสชฺชนา – ปาริวาสิกํ วิสฺสชฺชิสฺสํ, สนิทานํ สนิเทฺทสํฯ สมุกฺกฏฺฐปทานํ ภนฺเต เอกา อาปตฺติฯ

๓. สมุจฺจยกฺขนฺธก

ปุจฺฉา – สมุจฺจยํ ปุจฺฉิสฺสํ, สนิทานํ สนิเทฺทสํฯ สมุกฺกฏฺฐปทานํ อาวุโส กติ อาปตฺติโยฯ

วิสฺสชฺชนา – สมุจฺจยํ วิสฺสชฺชิสฺสํ, สนิทานํ สนิเทฺทสํฯ สมุกฺกฏฺฐปทานํ ภเนฺต เอกา อาปตฺติฯ

๔. สมถกฺขนฺธก

ปุจฺฉา – อสมฺมุขีภูตานํ อาวุโส ภิกฺขูนํ ตชฺชนียํ วา นิยสฺสํ วา ปพฺพาชนียํ วา ปฏิสารณียํ วา อุเกฺขปนียํ วา กมฺมํ กโรนฺตสฺส ทุกฺกฏํ ภควตา กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมิํ วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภเนฺต ฉพฺพคฺคิเย ภิกฺขู อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, ฉพฺพคฺคิยา ภเนฺต ภิกฺขู อสมฺมุขีภูตานํ ภิกฺขูนํ กมฺมํ อกํสุ ตชฺชนียมฺปิ นิยสฺสมฺปิ ปพฺพาชนียมฺปิ ปฏิสารณียมฺปิ อุเกฺขปนียมฺปิ, ตสฺมิํ ภเนฺต วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

ปุจฺฉา – สติเวปุลฺลปตฺตสฺส อาวุโส ภิกฺขุโน สติวินยํ ทานํ ภควตา กตฺถ อนุญฺญาตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมิํ วตฺถุสฺมิํ อนุญฺญาตํฯ

วิสฺสชฺชนา – ราชคเห ภเนฺต เมตฺติยภูมชเก ภิกฺขู อารพฺภ อนุญฺญาตํ เมตฺติยภูมชกา ภเนฺต ภิกฺขู อายสฺมนฺตํ ทพฺพํ มลฺลปุตฺตํ อมูลิกาย สีลวิปตฺติยา อนุทฺธํเสสุํ, ตสฺมิํ ภเนฺต วตฺถุสฺมิํ อนุญฺญาตํฯ

ปุจฺฉา – กติปนาวุโส เอตฺถ ธมฺมิกานิ สติวินยทานานิฯ

วิสฺสชฺชนา – ปญฺจิมานิ ภเนฺต ธมฺมิกานิ สติวินยสฺส ทานานิ, สุทฺโธ โหติ ภิกฺขุ อนาปตฺติโก, อนุวทนฺติ จ นํ, ยาจติ จ, ตสฺส สโงฺฆ สติวินยํ เทติ ธเมฺมน สมเคฺคน, อิมานิ โข ภเนฺต ปญฺจ ธมฺมิกานิ สติ วินยสฺส ทานานิฯ

ปุจฺฉา – อมูฬฺหสฺส อาวุโส ภิกฺขุโน อมูฬฺหวินยํ ทาตุํ ภควตา กตฺถ อนุญฺญาตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมิํ วตฺถุสฺมิํ อนุญฺญาตํฯ

วิสฺสชฺชนา – ราชคเห ภเนฺต สมฺพหุเล ภิกฺขู อารพฺภ อนุญฺญาตํ, สมฺพหุลา ภเนฺต ภิกฺขู คคฺคํ ภิกฺขุํ อุมฺมตฺตเกน จิตฺตวิปริยาสกเตน อชฺฌาจิเณฺณน อาปตฺติยา โจเทสุํ ‘‘สรตา ยสฺมา เอวรูปิํ อาปตฺติํ อาปชฺชิตา’’ติ, โส เอวํ วเทติ ‘‘อหํ โข อาวุโส อุมฺมตฺตโก อโหสิ จิตฺตวิปริยาสกโต, เตน เม อุมฺมตฺตเกน จิตฺตวิปริยาสกเตน พหุํ อสฺสามณกํ อชฺฌาจิณฺณํ ภาสิตปริกฺกนฺตํ, นาหํ ตํ สรามิ, มูเฬฺหน เม เอตํ กต’’นฺติฯ เอวมฺปิ นํ วุจฺจมานา โจเทเนฺตว ‘‘สรตา ยสฺมา เอวรูปิํ อาปตฺติํ อาปชฺชิตา’’ติ, ตสฺมิํ ภเนฺต วตฺถุสฺมิํ อนุญฺญาตํฯ

ปุจฺฉา – กติ อาวุโส อธมฺมิกานิ อมูฬฺหวินยสฺส ทานานิ, วิภชิตฺวา กเถหิฯ

วิสฺสชฺชนา – ตีณิ ภเนฺต อธมฺมิกานิ อมูฬฺหวินยสฺส ทานานิ, อิธ ภเนฺต ภิกฺขุ อาปตฺติํ อาปโนฺน โหติ, ตเมนํ โจเทติ สโงฺฆ วา สมฺพหุลา วา เอกปุคฺคโล วา ‘‘สรตายสฺมา เอวรูปิํ อาปตฺติํ อาปชฺชิตา’’ติ, โส สรมาโนว เอวํ วเทติ ‘‘น โข อหํ อาวุโส สรามิ เอวรูปิํ อาปตฺติํ อาปชฺชิตา’’ติฯ อโญฺญ สรมาโนว เอวํ วเทติ ‘‘สรามิ โข อหํ อาวุโส ยถา สุปินเนฺตนา’’ติฯ

อโญฺญ อนุมฺมตฺตโกว อุมฺมตฺตกาลยํ กโรติ ‘‘อหมฺปิ โข เอวํ กโรมิ, ตุเมฺหปิ เอวํ กโรถ, มยฺหมฺปิ เอตํ กปฺปติ, ตุมฺหากเมฺปตํ กปฺปตี’’ติฯ เอสํ สโงฺฆ อมูฬฺหวินยํ เทติ, อธมฺมิกํ ภเนฺต อมูฬฺหวินยสฺส ทานํฯ อิมานิ โข ภเนฺต ตีณิ อธมฺมิกานิ อมูฬฺหวินยสฺส ทานานิฯ

ปุจฺฉา – กติ อาวุโส ธมฺมิกานิ อมูฬฺหวินยสฺส ทานานิ, วิภชิตฺวา กเถหิฯ

วิสฺสชฺชนา – ตีณิ ภเนฺต ธมฺมิกานิ อมูฬฺหวินยสฺส ทานานิ, อิธ ภเนฺต ภิกฺขุ อุมฺมตฺตโก โหติ จิตฺตวิปริยาสกโต เตน อุมฺมตฺตเกน จิตฺตวิปริยาสกเตน พหุํ อสฺสามณกํ อชฺฌาจิณฺณํ โหติ ภาสิตปริกฺกนฺตํ, ตเมนํ โจเทติ สโงฺฆ วา สมฺพหุลา วา เอกปุคฺคโล วา ‘‘สรตายสฺมา เอวรูปึ อาปตฺตึ อาปชฺชิตา’’ติ, โส อสฺสรมาโนว เอวํ วเทติ ‘‘น โข อหํ อาวุโส สรามิ เอวรูปึ อาปตฺตึ อาปชฺชิตา’’ติฯ อโญฺญปิ อสฺสรมาโนว เอวํ วเทติ ‘‘สรามิ โข อหํ อาวุโส ยถา สุปินเนฺตนา’’ติฯ อโญฺญปิ อุมฺมตฺตโกว อุมฺมตฺตกาลยํ กโรติ ‘‘อหมฺปิ เอวํ กโรมิ, ตุเมฺหปิ เอวํ กโรถ, มยฺหมฺปิ เอตํ กปฺปติ, ตุมฺหากเมฺปตํ กปฺปตี’’ติฯ เอสํ ภเนฺต ติณฺณํ ภิกฺขูนํ สโงฺฆ อมูฬฺหวินยํ เทติ, ธมฺมิกํ ภเนฺต อมูฬฺหวินยสฺส ทานํฯ อิมานิ โข ภเนฺต ตีณิ ธมฺมิกานิ อมูฬฺหวินยสฺส ทานานิฯ

ปุจฺฉา – อปฺปฏิฉฺญฺญาย อาวุโส ภิกฺขูนํ ตชฺชนียาทีนิ กมฺมานิ กโรนฺตสฺส ทุกฺกฏํ ภควตา กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – ราชคเห ภเนฺต ฉพฺพคฺคิเย ภิกฺขู อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, ฉพฺพคฺคิยา ภเนฺต ภิกฺขู อปฺปฏิญฺญาย ภิกฺขูนํ กมฺมานิ อกํสุ ตชฺชนียาทีนิ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

ปุจฺฉา – กถํ อาวุโส อธมฺมิกํ โหติ ปฏิญฺญาตกรณํฯ

วิสฺสชฺชนา – อญฺญถา ภเนฺต อาปตฺตึ อาปชฺชนฺตสฺส อญฺญถา ปฏิชานนฺตสฺส ยถา โส ปฏิชานาติ, ตถา สโงฺฆ กาเรติ, เอวํ โข ภเนฺต อธมฺมิกํ โหติ ปฏิญฺญาตกรณํฯ

ปุจฺฉา – กถํ อาวุโส ธมฺมิกํ โหติ ปฏิญฺญาตกรณํฯ

วิสฺสชฺชนา – ยํ ภเนฺต อาปตฺตึ อาปชฺชนฺตสฺส ตเมว ปฏิชานนฺตสฺส เตเนว สโงฺฆ กาเรติ, เอวํ โข ภเนฺต ธมฺมิกํ ปฏิญฺญาตกรณํฯ

ปุจฺฉา – เยภุยฺยสิกาย อาวุโส อธิกรณํ วูปสเมตุํ ภควตา กตฺถ อนุญฺญาตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ อนุญฺญาตํฯ

วิสฺสชฺชนา – ราชคเห ภเนฺต สมฺพหุเล ภิกฺขู อารพฺภ อนุญฺญาตํ, สมฺพหุลา ภเนฺต ภิกฺขู ภณฺฑนชาตา กลหชาตา วิวาทาปนฺนา อญฺญมญฺญํ มุขสตฺตีหิ วิตุทนฺตา วิหรึสุ, น สโกฺกนฺติ ตํ อธิกรณํ วูปสเมตุํ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ อนุญฺญาตํฯ

ปุจฺฉา – กถํ อาวุโส อธิกรณํ เยภุยฺยสิกาย วูปสเมตพฺพํฯ

วิสฺสชฺชนา – ปญฺจหิ ภเนฺต อเงฺคหิ สมนฺนาคโต ภิกฺขุ สลากคฺคาหาปโก สมฺมนฺนิตโพฺพ, เตน ภเนฺต สลากคฺคาหาปเกน สลากา คาหาตพฺพา ยถา พหุตรา ภิกฺขู ธมฺมวาทิโน วทนฺติ ตถา ตํ อธิกรณํ วูปสเมตพฺพํ, เอวํ โข ภเนฺต เยภุยฺยสิกาย อธิกรณํ วูปสเมตพฺพํฯ

ปุจฺฉา – กติ อาวุโส อธมฺมิกา สลากคฺคาหาฯ

วิสฺสชฺชนา – ทส ภนฺเต อธมฺมิกา สลากคฺคาหา, โอรมตฺตกญฺจ อธิกรณํ โหติ, น จ คติคตํ โหติ, น จ สริตสาริตํ โหติ, ชานาติ ‘อธมฺมวาที พหุตรา’ติ, อเปฺปว นาม อธมฺมวาที พหุตรา อสฺสูติ, ชานาติ ‘สโงฺฆ ภิชฺชิสฺสตี’ติ, อเปฺปว นาม สโงฺฆ ภิเชฺชยฺยาติ, อธเมฺมน คณฺหนฺติ, วคฺคา คณฺหนฺติ, น จ ยถาทิฎฺฐิยา คณฺหนฺติ, อิเม โข ภนฺเต ทส อธมฺมิกา กลากคฺคาหาฯ

ปุจฺฉา – กติ อาวุโส ธมฺมิกา สลากคฺคาหาฯ

วิสฺสชฺชนา – ทส ภนฺเต ธมฺมิกา สลากคฺคาหา วุตฺตวิปริยาเยนฯ

ปุจฺฉา – ปาปุสฺสนฺนสฺส อาวุโส ภิกฺขุสฺส ตสฺส ปาปิยสิกา กมฺมํ กาตุํ ภควตา กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมิํ วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – ราชคเห ภนฺเต อุปวาฬํ ภิกฺขุํ อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, อุปวาโฬ ภนฺเต ภิกฺขุ สงฺฆมเชฺฌ อาปตฺติยา อนุยุญฺชิยมาโน อวชานิตฺวา ปฎิชานาติ, ปฎิชานิตฺวา อวชานาติ, อเญฺญนญฺญํ ปฎิจรติ, สมฺปชานมุสา ภาสติ, ตสฺมิํ ภนฺเต วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

ปุจฺฉา – กติ อาวุโส ธมฺมิกานิ ตสฺสปาปิยสิกา กมฺมสฺส กรณานิฯ

วิสฺสชฺชนา – ปญฺจิมานิ ภนฺเต ธมฺมิกานิ ตสฺสปาปิยสิกา กมฺมสฺส กรณานิฯ อสุจิ จ โหติ, อลชฺชี จ, สานุวาโท จ, ตสฺส สโงฺฆ ตสฺสปาปิยสิกา กมฺมํ กโรติ ธเมฺมน สมเคฺคน, อิมานิ โข ภนฺเต ปญฺจ ธมฺมิกานิ ตสฺส ปาปิยสิกา กมฺมสฺส กรณานิฯ

ปุจฺฉา – ตสฺส ปาปิยสิกากมฺมกเตน อาวุโส ภิกฺขุนา กติสุ วเตฺตสุ สมฺมา วตฺติตพฺพํฯ

วิสฺสชฺชนา – ตสฺส ปาปิยสิกากมฺมกเตน ภนฺเต ภิกฺขุนา อฎฺฐารสสุ วเตฺตสุ สมฺมา วตฺติตพฺพํฯ น อุปสมฺปาเทตพฺพํ, น นิสฺสโย ทาตโพฺพ, น สามเณโร อุปฎฺฐาเปตโพฺพ, เอวมาทีสุ ภนฺเต อฎฺฐารสสุ วเตฺตสุ สมฺมา วตฺติตพฺพํฯ

ปุจฺฉา – กติ อาวุโส อธิกรณานิ สมเถหิ วูปสเมตพฺพานิฯ

วิสฺสชฺชนา – จตฺตาริมานิ ภนฺเต อธิกรณานิ สมเถหิ วูปสเมตพฺพานิ, วิวาทาธิกรณํ อนุวาทาธิกรณํ อาปตฺตาธิกรณํ กิจฺจาธิกรณํ, อิมานิ ภนฺเต จตฺตาริ อธิกรณานิ สมเถหิ วูปสเมตพฺพานิฯ

ปุจฺฉา – กิํ อาวุโส วิวาทาธิกรณสฺส มูลํฯ

วิสฺสชฺชนา – ฉ ภนฺเต วิวาทมูลานิ วิวาทาธิกรณสฺส มูลํ, ตีณิปิ อกุสลมูลานิ วิวาทาธิกรณสฺส มูลํ, ตีณิปิ กุสลมูลานิ วิวาทาธิกรณสฺส มูลํ, อิทํ ภนฺเต วิวาทาธิกรณสฺส มูลํฯ

ปุจฺฉา – กิํ ปนาวุโส อนุวาทาธิกรณสฺส มูลํฯ

วิสฺสชฺชนา – ฉ ภนฺเต อนุวาทมูลานิ อนุวาทาธิกรณสฺส มูลํ, ตีณิปิ อกุสลมูลานิ อนุวาทาธิกรณสฺส มูลํ, ตีณิปิ กุสลมูลานิ อนุวาทาธิกรณสฺส มูลํ, กาโยปิ อนุวาทาธิกรณสฺส มูลํ,

วาจาปิ อนุวาทาธิกรณสฺส มูลํ, อิทํ โข ภนฺเต อนุวาทาธิกรณสฺส มูลํฯ

ปุจฺฉา – กึ ปนาวุโส อาปตฺตาธิกรณสฺส มูลํฯ

วิสฺสชฺชนา – ฉ ภนฺเต อาปตฺติสมุฏฺฐานา อาปตฺตาธิกรณสฺส มูลํ, อตฺถิ ภนฺเต อาปตฺติ กายโต สมุฏฺฐาติ น วาจโต น จิตฺตโต, อตฺถิ ภนฺเต อาปตฺติ วาจโต สมุฏฺฐาติ น กายโต น จิตฺตโต, อตฺถิ ภนฺเต อาปตฺติ กายโต จ วาจโต จ สมุฏฺฐาติ น จิตฺตโต, อตฺถิ ภนฺเต อาปตฺติ กายโต จ จิตฺตโต จ สมุฏฺฐาติ น วาจโต, อตฺถิ ภนฺเต อาปตฺติ วาจโต จ จิตฺตโต จ สมุฏฺฐาติ น กายโต, อตฺถิ ภนฺเต อาปตฺติ กายโต จ วาจโต จ จิตฺตโต จ สมุฏฺฐาติ, อิมานิ ภนฺเต ฉ อาปตฺติ สมุฏฺฐานานิ อาปตฺตาธิกรณสฺส มูลํฯ

ปุจฺฉา – กึ ปนาวุโส กิจฺจาธิกรณสฺส มูลํฯ

วิสฺสชฺชนา – กิจฺจาธิกรณสฺส ภนฺเต เอกํ มูลํ สโงฺฆฯ

ปุจฺฉา – สมตฺถํ อาวุโส ปุจฺฉิสฺสํ, สนิทานํ สนิเทฺทสํฯ สมุกฺกฏฺฐปทานํ อาวุโส กติ อาปตฺติโยฯ

วิสฺสชฺชนา – สมตฺถํ ภนฺเต วิสฺสชฺชิสฺสํ, สนิทานํ สนิเทฺทสํฯ สมุกฺกฏฺฐปทานํ ภนฺเต เทฺว อาปตฺติโยฯ

๕. ขุทฺทกวตฺถุกฺขนฺธก

ปุจฺฉา – นหายนฺเตน อาวุโส ภิกฺขุนา รุกฺเข วา ถเมฺภ วา กุเฑฺฑ วา กายํ อุคฺฆํเสนฺตสฺส ทุกฺกฏํ ภควตา กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – ราชคเห ภนฺเต ฉพฺพคฺคิเย ภิกฺขู อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, ฉพฺพคฺคิยา ภนฺเต ภิกฺขู นหายมานา รุกฺขปิ ถเมฺภปิ กุเฑฺฑปิ กายํ อุคฺฆํเสสุํ, ตสฺมึ ภนฺเต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

ปุจฺฉา – คนฺธพฺพหตฺถเกน วา อาวุโส กุรุวินฺทกสุตฺติยา วา มลฺลเกน วา นหายนฺตสฺส ทุกฺกฏํ ภควตา กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – ราชคเห ภฺภนฺเต ฉพฺพคฺคิเยว ภิกฺขู อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, ฉพฺพคฺคิยา ภนฺเต ภิกฺขู คนฺธพฺพหตฺถเกนปิ กุรุวินฺทกสุตฺติยาปิ มลฺลเกนปิ นหายึสุ, ตสฺมึ ภนฺเต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

ปุจฺฉา – ปาณินา อาวุโส ปริกมฺมํ กาตุํ ภควตา กตฺถ อนุญฺญาตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ อนุญฺญาตํฯ

วิสฺสชฺชนา – ราชคเห ภนฺเต สมฺพหุเล ภิกฺขู อารพฺภ อนุญฺญาตํ, สมฺพหุลา ภนฺเต ภิกฺขู ปิฏฺฐิปริกมฺมํ กาตุํ กุกฺกุจฺจายึสุ, ตสฺมึ ภนฺเต วตฺถุสฺมึ อนุญฺญาตํฯ

ปุจฺฉา – วลฺลิกํ วา อาวุโส ปามงฺคํ วา กณฺฐสุตฺตกํ วา กฏิสุตฺตกํ วา โอวฏฺฏิกํ วา กายุรํ วา หตฺถาภรณํ วา องฺคุลิมุทฺทิกํ วา ธาเรนฺตสฺส ทุกฺกฏํ ภควตา กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – ราชคเห ภเนฺต ฉพฺพคฺคิเย ภิกฺขู อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, ฉพฺพคฺคิยา ภเนฺต ภิกฺขู วลฺลิกาทีนิ ธาเรสุํ, ตสฺมิํ ภเนฺต วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

ปุจฺฉา – ทีเฆ อาวุโส เกเส ธาเรนฺตสฺส ทุกฺกฏํ ภควตา กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมิํ วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – ราชคเห ภเนฺต ฉพฺพคฺคิเย ภิกฺขู อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, ฉพฺพคฺคิยา ภเนฺต ภิกฺขู ทีเฆ เกเส ธาเรสุํ, ตสฺมิํ ภเนฺต วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

ปุจฺฉา – โกเจฺฉนวา อาวุโส ผณเกนวา หตฺถผณเกนวา เกเส โอสเณฺฐนฺตสฺส ทุกฺกฏํ ภควตา กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมิํ วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – ราชคเห ภเนฺต ฉพฺพคฺคิเยว ภิกฺขู อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, ฉพฺพคฺคิยา ภเนฺต ภิกฺขู โกจฺฉาทีหิ เกเส โอสเณฺฐสุํ, ตสฺมิํ ภเนฺต วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

ปุจฺฉา – อาทาเส วา อาวุโส อุทกปเตฺต วา มุขนิมิตฺตํ โอโลเกนฺตสฺส ทุกฺกฏํ ภควตา กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมิํ วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – ราชคเห ภเนฺต ฉพฺพคฺคิเยว ภิกฺขู อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, ฉพฺพคฺคิยา ภเนฺต ภิกฺขู อาทาเสปิ อุทกปเตฺตปิ มุขนิมิตฺตํ โอโลเกสุํ, ตสฺมิํ ภเนฺต วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

ปุจฺฉา – อาพาธปจฺจยา ปนาวุโส อาทาเส วา อุทกปเตฺต วา มุขนิมิตฺตํ โอโลเกตุํ ภควตา กตฺถ อนุญฺญาตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมิํ วตฺถุสฺมิํ อนุญฺญาตํฯ

วิสฺสชฺชนา – ราชคเห ภเนฺต อญฺญตรํ ภิกฺขุํ อารพฺภ อนุญฺญาตํ, ภควติ ภเนฺต ราชคเห วิหรติ อญฺญตรสฺส ภิกฺขุโน มุเข วโณ อโหสิ, โส ภิกฺขู เอตทโวจ ‘‘กีทิโส เม อาวุโส วโณ’’ติ, ภิกฺขู เอวมาหํสุ ‘‘เอทิโส เต อาวุโส วโณ’’ติ, โส น สทฺทหติ, ตสฺมิํ ภเนฺต วตฺถุสฺมิํ อนุญฺญาตํฯ

ปุจฺฉา – มุขาเลปนาทีนิ อาวุโส กโรนฺตสฺส ทุกฺกฏํ ภควตา กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมิํ วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – ราชคเห ภเนฺต ฉพฺพคฺคิเย ภิกฺขู อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, ฉพฺพคฺคิยา ภเนฺต ภิกฺขู มุขาเลปนาทีนิ อกํสุ, ตสฺมิํ ภเนฺต วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

ปุจฺฉา – นจฺจํ วา อาวุโส คีตํ วา วาทิตํ วา ทสฺสนาย คจฺฉนฺตสฺส ทุกฺกฏํ ภควตา กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมิํ วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – ราชคเห ภเนฺต ฉพฺพคฺคิเย ภิกฺขู อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, ฉพฺพคฺคิยา ภเนฺต นจฺจมฺปิ คีตมฺปิ วาทิตมฺปิ ทสฺสนาย คจฺฉิํสุ, ตสฺมิํ ภเนฺต วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

ปุจฺฉา – กถํ อาวุโส นจฺจาทีนิ ปสฺสนฺตสฺส อาปตฺติ โหติ, กถํ ปน อนาปตฺติฯ

วิสฺสชฺชนา – นจฺจํ วา ภเนฺต คีตํ วา วาทิตํ วา ทสฺสนาย คจฺฉติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส, ยตฺถ ฐิโต ปสฺสติ วา สุณาติ วา อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส , ทสฺสนูปจารํ วิชหิตฺวา ปุนปฺปุนํ ปสฺสติ

อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส, อาราเม ฐิตสฺส ปสฺสโต อนาปตฺติ, วิหารโต ปน วิหารํ ปสฺสิสฺสามีติ คจฺฉโต อาปตฺติเยว, ยตฺถ ฐิโต ปสฺสติ วา สุณาติ วา อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส, อาสนสาลาย นิสิโนฺน ปสฺสติ อนาปตฺติ, ปสฺสิสฺสามีติ วุฏฺฐหิตฺวา คจฺฉติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส, ยตฺถ ฐิโต ปสฺสติ วา สุณาติ วา อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส, ปฏิปถํ คจฺฉโนฺต ปสฺสติ อนาปตฺติ, คีวํ ปริวเตฺตตฺวา ปสฺสโต ปน อาปตฺติ ภเนฺตฯ

ปุจฺฉา – อายตเกน อาวุโส คีตสฺสเรน ธมฺมํ คายนฺตสฺส ทุกฺกฏํ ภควตา กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมิํ วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – ราชคเห ภเนฺต ฉพฺพคฺคิเย ภิกฺขู อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, ฉพฺพคฺคิยา ภเนฺต ภิกฺขู อายตเกน คีตสฺสเรน ธมฺมํ คายิํสุ, ตสฺมิํ ภเนฺต วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

ปุจฺฉา – ทารุปตฺตํ อาวุโส ธาเรนฺตสฺส ทุกฺกฏํ ภควตา กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมิํ วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – ราชคเห ภเนฺต อายสฺมนฺตํ ปิโณฺฑลภารทฺวาชํ อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, อายสฺมา ภเนฺต ปิโณฺฑลภารทฺวาโช ฉวสฺส ทารุปตฺตสฺส การณา คิหีนํ อุตฺตริมนุสฺสธมฺมํ อิทฺธิปาฏิหาริยํ ทเสฺสติ, ตสฺมิํ ภเนฺต วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

น จ ภิกฺขเว ทารุปโตฺต ธาเรตโพฺพ, โย ธาเรยฺย อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส –

ปุจฺฉา – ภควตา อาวุโส อุจฺจาวเจ ปเตฺต ปฏิกฺขิปิตฺวา อโย ปโตฺต ภูมิปโตฺตติ อิเมเยว เทฺว ปตฺตา กตฺถ อนุญฺญาตา, กํ อารพฺภ กิสฺมิํ วตฺถุสฺมิํ อนุญฺญาตาฯ

วิสฺสชฺชนา – ราชคเห ภเนฺต ฉพฺพคฺคิเย ภิกฺขู อารพฺภ อนุญฺญาตา, ฉพฺพคฺคิยา ภเนฺต ภิกฺขู อุจฺจาวเจ ปเตฺต ธาเรสุํ โสวณฺณมยา รูปิยมยา, ตสฺมิํ ภเนฺต วตฺถุสฺมิํ อนุญฺญาตาฯ

ปุจฺฉา – โสทกํ อาวุโส ปตฺตํ ปฏิสาเมนฺตสฺส จ โอตาเปนฺตสฺสจ อุเณฺห ปตฺตํ นิทหนฺตสฺส จ ทุกฺกฏํ ภควตา กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมิํ วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – ราชคเห ภเนฺต สมฺพหุเล ภิกฺขู อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, สมฺพหุลา ภเนฺต ภิกฺขู โสทกํ ปตฺตํ ปฏิสาเมสุํ, โอตาเปสุํ, อุเณฺห ปตฺตํ นิทหิํสุ, ตสฺมิํ ภเนฺต วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

ปุจฺฉา – ฉวสีสปตฺตํ อาวุโส ธาเรนฺตสฺส จ สพฺพปํสุกูลิกสฺส จ ทุกฺกฏํ ภควตา กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมิํ วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – ราชคเห ภเนฺต อญฺญตรํ ภิกฺขุํ อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, อญฺญตโร ภเนฺต ภิกฺขุ สพฺพปํสุกูลิโก อโหสิ, โส ฉวสีสสฺส ปตฺตํ ธาเรสิ, อญฺญตรา อิตฺถี ปสฺสิตฺวา ภีตา วิสฺสรมกาสิ ‘‘อภุํ เม ปิสาโจ วตาย’’นฺติ, ตสฺมิํ ภเนฺต วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

ปุจฺฉา – จลกานิ วา อาวุโส อฏฺฐิกานิ วา อุจฺฉิโฏฺฐทกํ วา ปเตฺตน นีหรนฺตสฺส ทุกฺกฏํ ภควตา กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมิํ วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – ราชคเห ภเนฺต สมฺพหุเล ภิกฺขู อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, สมฺพหุลา ภเนฺต ภิกฺขู จลกานิปิ อฏฺฐิกานิปิ อุจฺฉิโฏฺฐ ทกมฺปิ ปเตฺตน นีหริํสุ, ตสฺมิํ ภเนฺต วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

ปุจฺฉา – อุปาหนตฺถวิกา อาวุโส ภควตา กตฺถ อนุญฺญาตา, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ อนุญฺญาตาฯ

วิสฺสชฺชนา – อนฺตรา จ ภเนฺต ราชคหํ อนฺตรา จ เวสาลึ อญฺญตรํ ภิกฺขุํ อารพฺภ อนุญฺญาตา, อญฺญตโร ภเนฺต ภิกฺขุ อุปาหนาโย กายพนฺธเนน พนฺธิตฺวา คามํ ปิณฺฑาย ปาวิสิ, อญฺญตโร อุปาสโก ตํ ภิกฺขุํ อภิวาเทเนฺต อุปาหนาโย สีเสน ฆเฏฺฏติ, โส ภิกฺขุ มงฺกุ อโหสิ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ อนุญฺญาตาฯ

ปุจฺฉา – อทฺธานมคฺคปฺปฏิปเนฺนน อาวุโส ปริสฺสาวนํ ยาจิยมาเนน น ททนฺตสฺส จ อปฺปฏิสฺสาวนเกน อทฺธานํ ปฏิปชฺชนฺตสฺส จ ทุกฺกฏํ ภควตา กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – อนฺตรา จ ภเนฺต ราชคหํ อนฺตรา จ เวสาลึ อญฺญตรํ ภิกฺขุํ อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, อญฺญตโร ภเนฺต ภิกฺขุ ปริสฺสาวนํ ยาจิยมาโน น อทาสิ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

ปุจฺฉา – ปุปฺผาภิกิเณฺณ อาวุโส สยเน สยนฺตสฺส ทุกฺกฏํ ภควตา กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – เวสาลิยํ ภเนฺต ฉพฺพคฺคิเย ภิกฺขู อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, ฉพฺพคฺคิยา ภเนฺต ภิกฺขู ปุปฺผาภิกิเณฺณสุ สยเนสุ สยึสุ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

ปุจฺฉา – เอกภาชเน วา อาวุโส ภุญฺชนฺตานํ เอกถาลเก วา ปิวนฺตานํ เอกตฺถรณปาวุรณานํ วา ตุวฏฺฏานํ ทุกฺกฏํ ภควตา กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – เวสาลิยํ ภเนฺต ฉพฺพคฺคิเยว ภิกฺขู อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, ฉพฺพคฺคิยา ภเนฺต ภิกฺขู เอกภาชเนปิ ภุญฺชึสุ, เอกถาลเกปิ ปิวึสุ, เอกมญฺจเกปิ ตุวเฏฺฏสุํ, เอกตฺถรณาปิ ตุวเฏฺฏสุํ, เอกปาวุรณาปิ ตุวเฏฺฏสุํ, เอกตฺถรณปาวุรณาปิ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

ปุจฺฉา – จามริพีชนึ อาวุโส ปฏิกฺขิปิตฺวา ติโสฺส พีชนิโย ภควตา กตฺถ อนุญฺญาตา, กิสฺมิญฺจ วตฺถุสฺมึ อนุญฺญาตาฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภเนฺต อนุญฺญาตา, สาวตฺถิยํ ภเนฺต ภควติ วิหรติ สงฺฆสฺส จามริพีชนี อุปฺปนฺนา อโหสิ, ภควโต เอตมตฺถํ อาโรเจสุํ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ อนุญฺญาตาฯ

น ภิกฺขเว จามริพีชนี ธาเรตพฺพา, โย ธาเรยฺย, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว ติโสฺส พีชนิโย วากมยํ อุสีรมยํ โมรปิญฺฉา มยํฯ

ปุจฺฉา – ทีเฆ อาวุโส นเข ธาเรนฺตสฺส ทุกฺกฏํ ภควตา กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภเนฺต อญฺญตรํ ภิกฺขุํ อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, อญฺญตโร ภเนฺต ภิกฺขุ ทีเฆ นเข ธาเรสิ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

ปุจฺฉา – กตฺตริกาย อาวุโส เกเส เฉทาเปนฺตสฺส ทุกฺกฏํ ภควตา กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภนฺเต ฉพฺพคฺคิเย ภิกฺขู อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, ฉพฺพคฺคิยา ภนฺเต ภิกฺขู กตฺตริกาย เกเส ฉินฺทึสุ, ตสฺมึ ภนฺเต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

ปุจฺฉา – ทีเฆ อาวุโส นาสิกาโลเม ธาเรนฺตสฺส ทุกฺกฏํ ภควตา กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภนฺเต สมฺพหุเล ภิกฺขู อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, สมฺพหุลา ภนฺเต ภิกฺขู ทีฆานิ นาสิกาโลมานิ ธาเรสุํ, ตสฺมึ ภนฺเต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

ปุจฺฉา – อุจฺจาวจา อาวุโส กณฺณมลหรณิโย ปฏิกฺขิปิตฺวา ทส กณฺณมลหรณิโย ภควตา กตฺถ อนุญฺญาตา, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ อนุญฺญาตาฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภนฺเต ฉพฺพคฺคิเย ภิกฺขู อารพฺภ อนุญฺญาตา, ฉพฺพคฺคิยา ภนฺเต ภิกฺขู อุจฺจาวจา กณฺณมลหรณิโย ธาเรสุํ โสวณฺณมยํ รูปิยมยํ, ตสฺมึ ภนฺเต วตฺถุสฺมึ อนุญฺญาตาฯ

ปุจฺฉา – สงฺฆาฏิปลฺลตฺถิกาย นิสีทนฺตสฺส อาวุโส ทุกฺกฏํ ภควตา กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภนฺเต ฉพฺพคฺคิเย ภิกฺขู อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, ฉพฺพคฺคิยา ภนฺเต ภิกฺขู สงฺฆาฏิปลฺลตฺถิกาย นิสีทึสุ, สงฺฆาฏิยา ปตฺตา ลุชฺชึสุ, ตสฺมึ ภนฺเต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

ปุจฺฉา – อกายพนฺธเนน อาวุโส คามํ ปวิสนฺตสฺส ทุกฺกฏํ ภควตา กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภนฺเต อญฺญตรํ ภิกฺขุํ อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, อญฺญตโร ภนฺเต ภิกฺขุ อกายพนฺธโน คามํ ปิณฺฑาย ปาวิสิ, ตสฺมึ ภนฺเต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

ปุจฺฉา – คิหินิวตฺถํ อาวุโส นิวาเสนฺตสฺส จ, คิหิปารุตํ ปารุปนฺตสฺส จ, สํเวลฺลิยํ นิวาเสนฺตสฺส จ ทุกฺกฏํ ภควตา กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภนฺเต ฉพฺพคฺคิเย ภิกฺขู อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, ฉพฺพคฺคิยา ภนฺเต ภิกฺขู คิหินิวตฺถํ นิวาสึสุ, คิหิปารุตมฺปิ ปารุปึสุ, สํเวลฺลิยมฺปิ นิวาสึสุ, ตสฺมึ ภนฺเต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

ปุจฺฉา – อุภโต กาชํ อาวุโส ธาเรนฺตสฺส ทุกฺกฏํ ภควตา กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภนฺเต ฉพฺพคฺคิเย ภิกฺขู อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, ฉพฺพคฺคิยา ภนฺเต ภิกฺขู อุภโต กาชํ ธาเรสุํ, ตสฺมึ ภนฺเต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

ปุจฺฉา – โลกายตํ อาวุโส ปริยาปุณนฺตสฺส จ วาเจนฺตสฺส จ ทุกฺกฏํ ภควตา กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมิํ วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภเนฺต ฉพฺพคฺคิเย ภิกฺขู อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, ฉพฺพคฺคิยา ภเนฺต ภิกฺขู โลกายตํ ปริยาปุณิํสุปิ วาเจสุมฺปิ, ตสฺมิํ ภเนฺต วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

ปุจฺฉา – ติรจฺฉานวิชฺชํ อาวุโส ปริยาปุณนฺตสฺส จ วาเจนฺตสฺส จ ทุกฺกฏํ ภควตา กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมิํ วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภเนฺต ฉพฺพคฺคิเย ภิกฺขู อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, ฉพฺพคฺคิยา ภเนฺต ภิกฺขู ติรจฺฉานวิชฺชํ ปริยาปุณิํสุปิ วาเจสุมฺปิ, ตสฺมิํ ภเนฺต วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

ปุจฺฉา – ขิปิเต อาวุโส ‘‘ชีวา’’ติวทนฺตสฺส ทุกฺกฏํ ภควตา กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมิํ วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภเนฺต สมฺพหุเล ภิกฺขู อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, ภควา ภเนฺต มหติยา ปริสาย ปริวุโต ธมฺมํ เทเสโนฺต ขิปิ, ภิกฺขู ‘‘ชีวตุ ภเนฺต ภควา, ชีวตุ สุคโต’’ติ อุจฺจาสทฺทํ มหาสทฺทํ อกํสุ, เตน สเทฺทน ธมฺมกถา อนฺตรา อโหสิ, ตสฺมิํ ภเนฺต วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

ปุจฺฉา – อาราเม อาวุโส ปสฺสาววจฺจานํ ตหํ ตหํ กรณํ ปฏิกฺขิปิตฺวา เอกมนฺตํ กาตุํ ภควตา กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมิํ วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภเนฺต สมฺพหุเล ภิกฺขู อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, สมฺพหุลา ภเนฺต ภิกฺขู อาราเม ตหํ ตหํ ปสฺสาวํ อกํสุ, ตหํ ตหํ วจฺจํ อกํสุ, อาราโม ทุสฺสิ, ตสฺมิํ ภเนฺต วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

ขุทฺทกวตฺถุกฺขนฺธก

ปุจฺฉา – ขุทฺทกวตฺถุํ ปุจฺฉิสฺสํ, สนิทานํ สนิเทฺทสํฯ สมุกฺกฏฺฐปทานํ อาวุโส กติ อาปตฺติโยฯ

วิสฺสชฺชนา – ขุทฺทกํ วิสฺสชฺชิสฺสํ, สนิทานํ สนิเทฺทสํฯ สมุกฺกฏฺฐปทานํ ภเนฺต ติโสฺส อาปตฺติโยฯ

๖. เสนาสนกฺขนฺธก

ปุจฺฉา – ปญฺจ อาวุโส เลณานิ ภควตา กตฺถ อนุญฺญาตานิ, กํ อารพฺภ กิสฺมิํ วตฺถุสฺมิํ อนุญฺญาตานิฯ

วิสฺสชฺชนา – ราชคเห ภเนฺต สมฺพหุเล ภิกฺขู อารพฺภ อนุญฺญาตานิ, สมฺพหุลา ภเนฺต ภิกฺขู ภควนฺตํ อุปสงฺกมิตฺวา เอตทโวจุํ ‘‘ราชคหโก ภเนฺต เสฏฺฐี วิหาเร การาเปตุกาโม, กถํ นุ โข ภเนฺต ปฏิปชฺชิตพฺพ’’นฺติ, ตสฺมิํ ภเนฺต วตฺถุสฺมิํ อนุญฺญาตานิฯ

ปุจฺฉา – กถํ อาวุโส วิหารา ปฐมํ อุปฺปนฺนา, กถญฺจ เต ปติฏฺฐาปิ ตาฯ

วิสฺสชฺชนา – เอกาเหเนว ภเนฺต ราชคหเกน เสฏฺฐินา ฉฏฺฐิวิหารา ปติฏฺฐาปิตา, เต อิธ ภเนฺต สฏฺฐิวิหารา พุทฺธปฺปมุขสฺส อาคตานาคตสฺส จาตุทฺทิสสฺส สงฺฆสฺส ปติฏฺฐาปิตาฯ

ปุจฺฉา – วิหาเร อาวุโส ปฏิภานกมฺมํ ปฏิกฺขิปิตฺวา มาลากมฺมาทีนิ ภควตา กตฺถ อนุญฺญาตานิ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ อนุญฺญาตานิฯ

วิสฺสชฺชนา – ราชคเห ภเนฺต ฉพฺพคฺคิเย ภิกฺขู อารพฺภ อนุญฺญาตานิฯ ฉพฺพคฺคิยา ภเนฺต ภิกฺขู วิหาเร ปฏิภานจิตฺตํ การาเปสุํ อิตฺถิรูปกํ ปุริสรูปกํ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ อนุญฺญาตานิฯ

ปุจฺฉา – ยถาวุฑฺฒํ อาวุโส อภิวาทนาทีนิ จ อคฺคาสนาทีนิ จ อนุชานิตฺวา สงฺฆิกํ ยถาวุฑฺฒํ ปฏิพาหนฺตสฺส ทุกฺกฏํ ภควตา กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – อนฺตรา จ ภเนฺต เวสาลึ อนฺตรา จ สาวตฺถึ ฉพฺพคฺคิยานํ ภิกฺขูนํ อเนฺตวาสิเก ภิกฺขู อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, ฉพฺพคฺคิยานํ ภเนฺต ภิกฺขูนํ อเนฺตวาสิกา ภิกฺขู พุทฺธปฺปมุขสฺส สงฺฆสฺส ปุรโต ปุรโต คนฺตฺวา วิหาเร ปฏิคฺคเหสุํ, เสยฺยาโย ปฏิคฺคเหสุํ ''อิทํ อมฺหากํ อุปชฺฌายานํ ภวิสฺสติ, อิทํ อมฺหากํ อาจริยานํ ภวิสฺสติ, อิทํ อมฺหากํ ภวิสฺสตี''ติ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

ปุจฺฉา – เอเกน อาวุโส เทฺว ปฏิพาหนฺตสฺส ทุกฺกฏํ ภควตา กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภเนฺต อายสฺมนฺตํ อุปนนฺทํ สกฺยปุตฺตํ อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, อายสฺมา ภเนฺต อุปนโนฺท สกฺยปุโตฺต เอโก เทฺว ปฏิพาหิ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

ปุจฺฉา – นวเกน อาวุโส อุทฺทิสเนฺตน สมเก วา อาสเน นิสีทิตุํ อุจฺจตเร วา ธมฺมคารเวน, เถเรน ปน ภิกฺขุนา อุทฺทิสาเปเนฺตน สมเก วา อาสเน นิสีทิตุํ นีจตเร วา ธมฺมคารเวน ภควตา กตฺถ อนุญฺญาตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ อนุญฺญาตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภเนฺต สมฺพหุเล ภิกฺขู อารพฺภ อนุญฺญาตํ, สมฺพหุลา ภเนฺต ภิกฺขู อายสฺมโต อุปาลิสฺส สนฺติเก วินยํ ปริยาปุณึสุ, อายสฺมา ภเนฺต อุปาลิ ฐิตโกว อุทฺทิสติ เถรานํ ภิกฺขูนํ คารเวน, ตตฺถ ภเนฺต เถรา เจว ภิกฺขู กิลมึสุ อายสฺมา จ อุปาลิ กิลมิ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ อนุญฺญาตํฯ

ปุจฺฉา – ติวสฺสนฺตเรน อาวุโส สห นิสีทิตุํ ภควตา กตฺถ อนุญฺญาตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ อนุญฺญาตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภเนฺต สมฺพหุเล ภิกฺขู อารพฺภ อนุญฺญาตํ, สมฺพหุลานํ ภเนฺต ภิกฺขูนํ เอตทโหสิ ''กิตฺตาวตานุ โข สมานาสนิโก โหตี''ติ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ อนุญฺญาตํฯ

ปุจฺฉา – มเญฺจ จ อาวุโส ปีเฐ จ ทฺวินฺนํเยว นิสีทิตุํ ภควตา กตฺถ อนุญฺญาตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ อนุญฺญาตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภเนฺต สมฺพหุเล สมานาสนิเก อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, สมฺพหุลา ภเนฺต ภิกฺขู สมานาสนิกา มเญฺจ นิสีทิตฺวา มญฺจํ ภินฺทึสุ, ปีเฐ นิสีทิตฺวา ปีฐํ ภินฺทึสุ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ อนุญฺญาตํฯ

ปุจฺฉา – ทีฆาสเน ปนาวุโส อสมานาสนิเกหิปิ นิสีทิตุํ ภควตา กตฺถ อนุญฺญาตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ อนุญฺญาตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภเนฺต สมฺพหุเล ภิกฺขู อารพฺภ อนุญฺญาตํ, สมฺพหุลา ภเนฺต ภิกฺขู ทีฆาสเน อสมานาสนิเกหิ สห นิสีทิตุํ กุกฺกุจฺจายึสุ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ อนุญฺญาตํฯ

ปุจฺฉา – ปญฺจ อาวุโส อวิสฺสชฺชิยานิ ภควตา กตฺถ ปญฺญตฺตานิ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตานิฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภเนฺต สมฺพหุเล ภิกฺขู อารพฺภ ปญฺญตฺตานิ, สมฺพหุลา ภเนฺต ภิกฺขู สงฺฆิกํ เสนาสนํ วิสฺสเชฺชสุํ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

ปุจฺฉา – ปญฺจ อาวุโส อเวภงฺคิยานิ ภควตา กตฺถ ปญฺญตฺตานิ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตานิฯ

วิสฺสชฺชนา – กีฏาคิริสฺมึ ภเนฺต อสฺสชิปุนพฺพสุเก ภิกฺขู อารพฺภ ปญฺญตฺตานิ, อสฺสชิปุนพฺพสุกา ภเนฺต ภิกฺขู สงฺฆิกํ เสนาสนํ วิภชึสุ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตานิฯ

ปุจฺฉา – อญฺญตฺร ปริโภคํ อาวุโส อญฺญตฺร ปริภุญฺชนฺตสฺส ทุกฺกฏํ ภควตา กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – อาฬวิยํ ภเนฺต สมฺพหุเล ภิกฺขู อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, สมฺพหุลา ภเนฺต ภิกฺขู อญฺญตรสฺส อุปาสกสฺส วิหารปริโภคํ เสนาสนํ อญฺญตฺร ปริภุญฺชึสุ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

ปุจฺฉา – อโธเตหิ จ อาวุโส อเลฺลหิ จ ปาเทหิ เสนาสนํ อกฺกมนฺตสฺส จ สอุปาหเนน เสนาสนํ อกฺกมนฺตสฺส จ ทุกฺกฏํ ภควตา กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – อาฬวิยํ ภเนฺต สมฺพหุเล ภิกฺขู อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, สมฺพหุลา ภเนฺต ภิกฺขู อโธเตหิ ปาเทหิ เสนาสนํ อกฺกมึสุ, อเลฺลหิ จ ปาเทหิ เสนาสนํ อกฺกมึสุ, สอุปาหนาปิ เสนาสนํ อกฺกมึสุ, เสนาสนํ ทุสฺสิ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

ปุจฺฉา – ปริกมฺมกตาย อาวุโส ภูมิยา นิฏฺฐุภนฺตสฺส จ ปริกมฺมกตํ ภิตฺตึ อปสฺสยนฺตสฺส จ ทุกฺกฏํ ภควตา กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – อาฬวิยํ ภเนฺต สมฺพหุเลว ภิกฺขู อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, สมฺพหุลา ภเนฺต ภิกฺขู ปริกมฺมกตาย ภูมิยา นิฏฺฐุภึสุ, ปริกมฺมกตํ ภิตฺตึ อปสฺสยึสุ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

ปุจฺฉา – เสนาสนกฺขนฺธกํ ปุจฺฉิสฺสํ, สนิทานํ สนิเทฺทสํฯ สมุกฺกฏฺฐปทานํ อาวุโส กติ อาปตฺติโยฯ

วิสฺสชฺชนา – เสนาสนกฺขนฺธกํ วิสฺสชฺชิสฺสํ, สนิทานํ สนิเทฺทสํฯ สมุกฺกฏฺฐปทานํ ภเนฺต ติโสฺส อาปตฺติโยฯ

๗. สงฺฆเภทกกฺขนฺธก

ปุจฺฉา – กถํ อาวุโส ฉนฺนํ สกฺยกุมารานํ สห อุปาลิกปฺปเกน ปพฺพชฺชา อโหสิ, กถญฺจ เนสํ วิเสโส อุทปาทิฯ

วิสฺสชฺชนา – ภควา ภเนฺต อุปาลิํ กปฺปกํ ปฐมํ ปพฺพาเชสิ, ปจฺฉา เต สกฺยกุมาเร, อถ ภเนฺต อายสฺมา ภทฺทิโย เตเนว อนฺตรวเสฺสน ติโสฺส วิชฺชา สจฺฉากาสิ, อายสฺมา อนุรุโทฺธ ทิพฺพจกฺขุํ อุปฺปาเทสิ, อายสฺมา อานโนฺท โสตาปตฺติผลํ สจฺฉากาสิ, เทวทโตฺต โปถุชฺชนิกํ อิทฺธิํ อภินิปฺผาเทสิฯ เอวํ โข ภเนฺต ฉนฺนํ สกฺยกุมารานํ อุปาลิกปฺปเกน สห ปพฺพชฺชา อโหสิ, เอวญฺจ ปน ภเนฺต เตสํ วิเสสาธิคโม อโหสิฯ

ปกาสนีย

ปุจฺฉา – ปกาสนียกมฺมํ อาวุโส กาตุํ ภควตา กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมิํ วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – ราชคเห ภเนฺต เทวทตฺตํ อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, เทวทโตฺต ภเนฺต ‘‘สราชิกาย มํ ภควา ปริสาย เขฬาสกวาเทน อปสาเทติ, สาริปุตฺตโมคฺคลฺลาเนว อุกฺกํสตี’’ติ กุปิโต อนตฺตมโน ภควติ อาฆาตํ พนฺธิ, ตสฺมิํ ภเนฺต วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

ปกาสนีย

ปุจฺฉา – เทวทตฺตสฺส อาวุโส ปกาสนียกมฺมํ การาเปตฺวา กถํ ภควา ปกาเสตุํ อาณาเปสิฯ

วิสฺสชฺชนา – ภควา ภเนฺต เทวทตฺตสฺส ปกาสนียกมฺมํ กาตุํ ปญฺญเปตฺวา อายสฺมนฺตํ สาริปุตฺตํ อามเนฺตสิ ‘‘เตน หิ ตฺวํ สาริปุตฺต เทวทตฺตํ ราชคเห ปกาเสหี’’ติ, เอวํ โข ภเนฺต เทวทตฺตสฺส ปกาสนียกมฺมํ กตฺวา เทวทตฺตํ ราชคเห ปกาเสตุํ ภควา อาณาเปสิฯ

เทวทตฺต

ปุจฺฉา – กถํ อาวุโส เทวทเตฺตน ทุฏฺฐจิเตฺตน วธกจิเตฺตน ตถา คตสฺส รุหิรํ อุปฺปาเทตฺวา ปฐมํ อานนฺตริยํ กมฺมํ อุปจิตํฯ

วิสฺสชฺชนา – ภควา ภเนฺต คิชฺฌกูฏสฺส ปพฺพตสฺส ฉายายํ จงฺกมิ, อถ ภเนฺต เทวทโตฺต คิชฺฌกูฏํ ปพฺพตํ อารุหิตฺวา มหติํ สิลํ ปวิชฺฌิ ‘‘อิมาย สมณํ โคตมํ ชีวิตา โวโรเปสฺสามี’’ติ, อถ โข ภเนฺต เทฺว ปพฺพตกูฏานิ สมาคนฺตฺวา ตํ สิลํ สมฺปฏิจฺฉิํสุ, ตโต ปปติกา อุปฺปติตฺวา ภควโต ปาเท รุหิรํ อุปฺปาเทสิฯ เอวํ โข ภเนฺต เทวทเตฺตน ทุเฏฺฐน วธกจิเตฺตน ตถาคตสฺส รุหิรํ อุปฺปาเทตฺวา ปฐมํ อานนฺตริยกมฺมํ อุปจิตํฯ

ปุจฺฉา – กุเลสุ อาวุโส ติกโภชนํ ภควตา กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมิํ วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – ราชคเห ภเนฺต เทวทตฺตํ อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, เทวทโตฺต ภเนฺต ปริหีนลาภสกฺกาโร สปริโส กุเลสุ วิญฺญาเปตฺวา วิญฺญาเปตฺวา ภุญฺชิ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

ปุจฺฉา – อลํ เทวทตฺต, มา เต รุจฺจิ สงฺฆเภโท, ครุโก โข เทวทตฺต สงฺฆเภโทติอาทิโก อาวุโส โอวาโท ภควตา กตฺถ ทิโนฺน, กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ทิโนฺนฯ

วิสฺสชฺชนา – ราชคเห ภเนฺต เทวทตฺตํ อารพฺภ ทิโนฺน, เทวทโตฺต ภเนฺต สงฺฆเภทาย ปรกฺกมิ จกฺกเภทาย, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ ทิโนฺนฯ

อลํ เทวทตฺต, มา เต รุจฺจิ สงฺฆเภโท, ครุโก โข เทวทตฺต สงฺฆเภโท –

ปุจฺฉา – ‘‘สุกรํ สาธุนา สาธุํ, สาธุํ ปาเปน ทุกฺกรํฯ ปาปํ ปาเปน สุกรํ, ปาปมริเยหิ ทุกฺกร’’นฺติ- อาวุโส อิทํ อุทานํ ภควตา กตฺถ อุทานิตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ อุทานิตํฯ

วิสฺสชฺชนา – ราชคเห ภเนฺต เทวทตฺตํเยว อารพฺภ อุทานิตํ, อายสฺมา ภเนฺต อานโนฺท ปุพฺพณฺหสมยํ นิวาเสตฺวา ปตฺตจีวรมาทาย ราชคหํ ปิณฺฑาย ปาวิสิ, อถ โข ภเนฺต เทวทโตฺต เยนายสฺมา อานโนฺท เตนุปสงฺกมิ, อุปสงฺกมิตฺวา อายสฺมนฺตํ อานนฺทํ เอตทโวจ ‘‘อชฺชตเคฺคทานาหํ อาวุโส อานนฺท อญฺญเตฺรว ภควตา อญฺญเตฺรว ภิกฺขุสงฺฆา อุโปสถํ กริสฺสามิ สงฺฆกมฺมํ กริสฺสามี’’ติ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ อุทานิตํฯ

> สุกรํ สาธุนา สาธุํ, สาธุํ ปาเปน ทุกฺกรํ;
> ปาปํ ปาเปน สุกรํ, ปาปมริเยหิ ทุกฺกรํฯ

ปุจฺฉา – เภทานุวตฺตกานํ อาวุโส ภิกฺขูนํ ถุลฺลจฺจยํ ภควตา กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – ราชคเห ภเนฺต สมฺพหุเล ภิกฺขู อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, อายสฺมา ภเนฺต สาริปุโตฺต ภควนฺตํ อุปสงฺกมิตฺวา เอตทโวจ ‘‘สาธุ ภเนฺต เภทานุวตฺตกา ภิกฺขู ปุน อุปสมฺปเชฺชยฺยุ’’นฺติ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

‘‘สาธุ ภเนฺต เภทานุวตฺตกา ภิกฺขู ปุน อุปสมฺปเชฺชยฺยุ’’นฺติ –

ปุจฺฉา – กิตฺตาวตา นุ โข อาวุโส สงฺฆราชิ โหติ โน จ สงฺฆเภโท, กิตฺตาวตา จ ปน สงฺฆราชิ เจว โหติ สงฺฆเภโท จฯ

วิสฺสชฺชนา – เอกโต ภเนฺต เอโก โหติ, เอกโต เทฺว จตุโตฺถ อนุสฺสาเวติ, สลากํ คาเหติ ‘‘อยํ ธโมฺม อยํ วินโย อิทํ สตฺถุสาสนํ อิมํ คณฺหถ อิมํ โรเจถาติ’’, เอเตเนว ภเนฺต นเยน จตุนฺนํ วา ปญฺจนฺนํ วา ฉนฺนํ วา สตฺตนฺนํ วา อฎฺฐนฺนํ วา สงฺฆราชิ โหติ, โน จ สงฺฆเภโท, เอกโต ภเนฺต จตฺตาโร โหนฺติ, เอกโต จตฺตาโร, นวโม อนุสฺสาเวติ, สลากํ คาเหติ ‘‘อยํ ธโมฺม อยํ วินโย อิทํ สตฺถุสาสนํ อิมํ คณฺหถ อิมํ โรเจถา’’ติ, เอวํ โข ภเนฺต สงฺฆราชิ เจว โหติ สงฺฆเภโท จฯ เอวํ โข ภเนฺต สงฺฆราชิ โหติ, โน จ สงฺฆเภโท, เอวญฺจ ปน ภเนฺต สงฺฆราชิ เจว โหติ สงฺฆเภโท จฯ

ปุจฺฉา – กิตฺตาวตา นุ โข อาวุโส สโงฺฆ ภิโนฺน โหติฯ

วิสฺสชฺชนา – อิธ ภนฺเต ภิกฺขู อธมฺมาทึ ธมฺมาทีนีติ ทีเปนฺติ, เต อิเมหิ อฏฺฐารสหิ วตฺถูหิ อปกสฺสนฺติ, อวปกสฺสนฺติ, อาเวนิํ อุโปสถํ กโรนฺติ, อาเวนิํ ปวารณํ กโรนฺติ, อาเวนิํ สงฺฆกมฺมํ กโรนฺติ, เอวํ โข ภนฺเต สโงฺฆ ภิโนฺน โหติฯ

ปุจฺฉา – กิตฺตาวตา นุ โข อาวุโส สโงฺฆ สมโคฺค โหติฯ

วิสฺสชฺชนา – อิธ ภนฺเต ภิกฺขู อธมฺมํ อธโมฺมติ ทีเปนฺติ, ธมฺมํ ธโมฺมติ ทีเปนฺติ, อวินยํ อวินโยติ ทีเปนฺติ…เป…. ทุฏฺฐุลฺลํ อาปตฺติํ ทุฏฺฐุลฺลา อาปตฺตีติ ทีเปนฺติ, อทุฏฺฐุลฺลํ อาปตฺติํ อทุฏฺฐุลฺลา อาปตฺตีติ ทีเปนฺติ, เต อิเมหิ อฏฺฐารสหิ วตฺถูหิ น อปกสฺสนฺติ, น อวปกสฺสนฺติ, น อาเวนิํ อุโปสถํ กโรนฺติ, น อาเวนิํ ปวารณํ กโรนฺติ, น อาเวนิํ สงฺฆกมฺมํ กโรนฺติ, เอตฺตาวตา โข ภนฺเต สโงฺฆ สมโคฺค โหติฯ

ปุจฺฉา – สมคฺคํ อาวุโส สงฺฆํ ภินฺทิตฺวา กิํ โส ปสวติฯ

วิสฺสชฺชนา – สมคฺคํ โข ภนฺเต สงฺฆํ ภินฺทิตฺวา กปฺปฏฺฐิติกํ กิพฺพิสํ ปสวติ, กปฺปํ นิรยมฺหิ ปจฺจติฯ

ปุจฺฉา – ภินฺนํ โข อาวุโส สงฺฆํ สมคฺคํ กตฺวา กิํ โส ปสวติฯ

วิสฺสชฺชนา – ภินฺนํ โข ภนฺเต สงฺฆํ สมคฺคํ กตฺวา พฺรหฺมํ ปุญฺญํ ปสวติ, กปฺปํ สคฺคมฺหิ โมทติฯ

ปุจฺฉา – สงฺฆเภทํ ปุจฺฉิสฺสํ, สนิทานํ สนิเทฺทสํฯ สมุกฺกฏฺฐปทานํ อาวุโส กติ อาปตฺติโยฯ

วิสฺสชฺชนา – สงฺฆเภทํ วิสฺสชฺชิสฺสํ, สนิทานํ สนิเทฺทสํฯ สมุกฺกฏฺฐปทานํ ภนฺเต เทฺว อาปตฺติโยฯ

๘. วตฺตกฺขนฺธก

ปุจฺฉา – อาคนฺตุกานํ อาวุโส ภิกฺขูนํ วตฺตํ ภควตา กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมิํ วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภนฺเต สมฺพหุเล อาคนฺตุเก ภิกฺขู อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, อาคนฺตุกา ภนฺเต ภิกฺขู สอุปาหนาปิ อารามํ ปวิสิํสุ, ฉตฺตปคฺคหิตาปิ อารามํ ปวิสิํสุ, โอคุณฺฐิตาปิ อารามํ ปวิสิํสุ, สีเสปิ จีวรํ กริตฺวา อารามํ ปวิสิํสุ, ปานีเยนปิ ปาเท โทวิํสุ, วุฑฺฒตเรปิ อาวาสิเก ภิกฺขู นาภิวาเทสุํ, นปิ เสนาสนํ ปุจฺฉิํสุ, ตสฺมิํ ภนฺเต วตฺถุสฺมิํ ‘‘เตน หิ ภิกฺขเว อาคนฺตุกานํ ภิกฺขูนํ วตฺตํ ปญฺญเปสฺสามิ, ยถา อาคนฺตุเกหิ ภิกฺขูหิ สมฺมา วตฺติตพฺพํ, อาคนฺตุเกน ภิกฺขเว ภิกฺขุนา อิทานิ อารามํ ปวิสิสฺสามีติ อุปาหนา โอมุญฺจิตฺวา นีจํ กตฺวา ปโปฺผเฏตฺวา คเหตฺวา ฉตฺตํ อปนาเมตฺวา สีสํ วิวริตฺวา สีเส จีวรํ ขเนฺธ กตฺวา สาธุกํ อตรมาเนน อาราโม ปวิสิตโพฺพ’’ เอวมาทินา ภนฺเต อาคนฺตุกานํ ภิกฺขูนํ วตฺตํ ปญฺญตฺตํฯ

ปุจฺฉา – อาวาสิกานํ อาวุโส ภิกฺขูนํ วตฺตํ ภควตา กตฺถ กํ อารพฺภ กิสฺมิํ วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํ, กถญฺจ ปน ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภเนฺต สมฺพหุเล อาวาสิเก ภิกฺขู อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, สมฺพหุลา ภเนฺต อาวาสิกา ภิกฺขู อาคนฺตุเก ภิกฺขู ทิสฺวา เนว อาสนํ ปญฺญเปสุํ, น ปาโททกํ ปาทปีฐํ ปาทกถลิกํ อุปนิกฺขิปึสุ, น ปจฺจุคฺคนฺตฺวา ปตฺตจีวรํ ปฏิคฺคเหสุํ, น เสนาสนํ ปญฺญเปสุํ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ –

‘‘อาวาสิเกน ภิกฺขเว ภิกฺขุนา อาคนฺตุกํ ภิกฺขุํ วุฑฺฒตรํ ทิสฺวา อาสนํ ปญฺญเปตพฺพํ, ปาโททกํ ปาทปีฐํ ปาทกถลิกํ อุปนิกฺขิปิตพฺพํ, ปจฺจุคฺคนฺตฺวา ปตฺตจีวรํ ปฏิคฺคเหตพฺพํ ปานีเยน ปุจฺฉิตโพฺพ’’ เอวมาทินา ภเนฺต อาวาสิกานํ ภิกฺขูนํ วตฺตํ ภควตา ปญฺญตฺตํฯ

ปุจฺฉา – คมิกานํ อาวุโส ภิกฺขูนํ วตฺตํ ภควตา กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํ, กถญฺจปน ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภเนฺต สมฺพหุเล คมิเก ภิกฺขู อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, สมฺพหุลา ภเนฺต คมิกา ภิกฺขู ทารุภณฺฑํ มตฺติกาภณฺฑํ อปฺปฏิสาเมตฺวา ทฺวารวาตปานํ วิวริตฺวา เสนาสนํ อนาปุจฺฉา ปกฺกมึสุ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ ‘‘คมิเกน ภิกฺขเว ภิกฺขุนา ทารุภณฺฑํ ปฏิสาเมตฺวา ทฺวารวาตปานํ ถเกตฺวา เสนาสนํ อาปุจฺฉา ปกฺกมิตพฺพํ’’ เอวมาทินา ภเนฺต อากาเรน ภควตา คมิกานํ ภิกฺขูนํ วตฺตํ ปญฺญตฺตํฯ

ปุจฺฉา – ภตฺตเคฺค อาวุโส อนุโมทิตุํ ภควตา กตฺถ อนุญฺญาตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ อนุญฺญาตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภเนฺต สมฺพหุเล ภิกฺขู อารพฺภ อนุญฺญาตํ, สมฺพหุลา ภเนฺต ภิกฺขู ภตฺตเคฺค นานุโมทึสุ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ อนุญฺญาตํฯ

ปุจฺฉา – ภิกฺขูนํ อาวุโส ภตฺตคฺควตฺตํ ภควตา กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภเนฺต ฉพฺพคฺคิเย ภิกฺขู อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, ฉพฺพคฺคิยา ภเนฺต ภิกฺขู ทุนฺนิวตฺถา ทุปฺปารุตา อนากปฺปสมฺปนฺนา ภตฺตคฺคํ คจฺฉึสุ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ ‘‘สเจ อาราเม กาโล อาโรจิโต โหติ, ติมณฺฑลํ ปฏิจฺฉาเทเนฺตน ปริมณฺฑลํ นิวาเสตฺวา กายพนฺธนํ พนฺธิตฺวา สคุณํ กตฺวา สงฺฆาฏิโย ปารุปิตฺวา คณฺฐิกํ ปฏิมุญฺจิตฺวา โธวิตฺวา ปตฺตํ คเหตฺวา สาธุกํ อตรมาเนน คาโม ปวิสิตโพฺพ’’ติ เอวมาทินา ภเนฺต ภตฺตคฺควตฺตํ ปญฺญตฺตํฯ

ปุจฺฉา – ภิกฺขูนํ อาวุโส เสนาสนวตฺตํ ภควตา กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปญฺญตฺตํ, กถญฺจ ตํ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภเนฺต ฉพฺพคฺคิเย ภิกฺขู อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, ฉพฺพคฺคิยา ภเนฺต ภิกฺขู ภิกฺขูสุ อโชฺฌกาเส จีวรํ กโรเนฺตสุ ปฏิวาเต องฺคเณ เสนาสนํ ปโปฺผเฏสุํ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ ‘‘ยสฺมึ วิหาเร วิหรติ, สเจ โส วิหาโร อุกฺลาโป โหติ, สเจ อุสฺสหติ โสเธตโพฺพ’’ติ เอวมาทินา ภเนฺต ภิกฺขูนํ เสนาสนวตฺตํ ภควตา ปญฺญตฺตํฯ

ปุจฺฉา – สมาจารํ ปุจฺฉิสฺสํ, สนิทานํ สนิเทฺทสํฯ สมุกฺกฏฺฐปทานํ อาวุโส กติ อาปตฺติโยฯ

วิสฺสชฺชนา – สมาจารํ วิสฺสชฺชิสฺสํ, สนิทานํ สนิเทฺทสํฯ สมุกฺกฏฺฐปทานํ ภเนฺต เอกา อาปตฺติฯ

๙. ปาติโมกฺขฏฺฐปนกฺขนฺธก

ปุจฺฉา – สาปตฺติเกน อาวุโส ปาติโมกฺขํ สุณนฺตสฺส ปาติโมกฺขํ ฐเปตุํ ภควตา กตฺถ ปญฺญตฺตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมิํ วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภเนฺต อญฺญตรํ ปุคฺคลํ ทุสฺสีลํ ปาปธมฺมํ อารพฺภ ปญฺญตฺตํ, อญฺญตโร ภเนฺต ปุคฺคโล ทุสฺสีโล ปาปธโมฺม ตทหุโปสเถ สงฺฆมเชฺฌ นิสิโนฺน อโหสิ, ตสฺมิํ ภเนฺต วตฺถุสฺมิํ ปญฺญตฺตํฯ

ปุจฺฉา – ฐปนํ อาวุโส ปุจฺฉิสฺสํ, สนิทานํ สนิเทฺทสํฯ สมุกฺกฏฺฐปทานํ อาวุโส กติ อาปตฺติโยฯ

วิสฺสชฺชนา – ฐปนํ วิสฺสชฺชิสฺสํ, สนิทานํ สนิเทฺทสํฯ สมุกฺกฏฺฐปทานํ ภเนฺต เอกา อาปตฺติฯ

๑๐. ภิกฺขุนิกฺขนฺธก

ปุจฺฉา – อฏฺฐหิ อาวุโส ครุธเมฺมหิ อุปสมฺปทา ภควตา กตฺถ อนุญฺญาตา, กสฺส อนุญฺญาตา, กิสฺมิญฺจ วตฺถุสฺมิํ อนุญฺญาตาฯ

วิสฺสชฺชนา – เวสาลิยํ ภเนฺต มหาปชาปติยา โคตมิยา อนุญฺญาตา, มหาปชาปติ ภเนฺต โคตมี สูเนหิ ปาเทหิ รโชกิเณฺณน คเตฺตน ทุกฺขี ทุมฺมนา อสฺสุมุขี รุทมานา พหิทฺวารโกฏฺฐเก อฏฺฐาสิ, อถ โข ภเนฺต อายสฺมา อานโนฺท มหาปชาปติํ โคตมิํ ตํ การณํ ปุจฺฉิตฺวา ภควนฺตํ จตุกฺขตฺตุํ ยาจิ มาตุคามสฺส ตถาคตปฺปเวทิเต ธมฺมวินเย อาคารสฺมา อนาคาริยํ ปพฺพชฺชํ, ตสฺมิํ ภเนฺต วตฺถุสฺมิํ อนุญฺญาตาฯ

ปุจฺฉา – ภิกฺขูหิ อาวุโส ภิกฺขุนิโย อุปสมฺปาเทตุํ ภควตา กตฺถ อนุญฺญาตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมิํ วตฺถุสฺมิํ อนุญฺญาตํฯ

วิสฺสชฺชนา – เวสาลิยํ ภเนฺต มหาปชาปติํ โคตมิํ อารพฺภ อนุญฺญาตํ, มหาปชาปติ ภเนฺต โคตมี ภควนฺตํ เอตทโวจ ‘‘กถาหํ ภเนฺต อิมาสุ สากิยานีสุ ปฏิปชฺชามี’’ติ, ตสฺมิํ ภเนฺต วตฺถุสฺมิํ อนุญฺญาตํฯ

ปุจฺฉา – เอกโต อุปสมฺปนฺนาย อาวุโส ภิกฺขุนิสเงฺฆ วิสุทฺธาย ภิกฺขุสเงฺฆ อุปสมฺปาเทตุํ ภควตา กตฺถ อนุญฺญาตํ, กํ อารพฺภ กิสฺมิํ วตฺถุสฺมิํ อนุญฺญาตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภเนฺต สมฺพหุเล ภิกฺขู อารพฺภ อนุญฺญาตํ, สมฺพหุลา ภเนฺต ภิกฺขู ภิกฺขุนีนํ อนฺตรายิเก ธเมฺม ปุจฺฉิํสุ, อุปสมฺปทาเปกฺขาโย วิตฺถายิํสุ, มงฺกู อเหสุํ, น สกฺขิํสุ วิสฺสเชฺชตุํ, ตสฺมิํ ภเนฺต วตฺถุสฺมิํ อนุญฺญาตํฯ

ปุจฺฉา – ภิกฺขุนิกฺขนฺธกํ ปุจฺฉิสฺสํ, สนิทานํ สนิเทฺทสํฯ สมุกฺกฏฺฐปทานํ อาวุโส กติ อาปตฺติโยฯ

วิสฺสชฺชนา – ภิกฺขุนิกฺขนฺธกํ วิสฺสชฺชิสฺสํ, สนิทานํ สนิเทฺทสํฯ สมุกฺกฏฺฐปทานํ ภเนฺต เทฺว อาปตฺติโยฯ

๑๑. ปญฺจสติกกฺขนฺธก

ปฐม สํคายนา

ปุจฺฉา – ปญฺจสติกํ ปุจฺฉิสฺสํ, สนิทานํ สนิเทฺทสํฯ สมุกฺกฏฺฐปทานํ อาวุโส กติ อาปตฺติโยฯ

วิสฺสชฺชนา – ปญฺจสติกํ วิสฺสชฺชิสฺสํ, สนิทานํ สนิเทฺทสํฯ สมุกฺกฏฺฐปทานํ ภเนฺต น กตมา อาปตฺติฯ

๑๒. สตฺตสติกกฺขนฺธก

ทุติย สํคายนา

ปุจฺฉา – สตฺตสติกํ ปุจฺฉิสฺสํ, สนิทานํ สนิเทฺทสํฯ สมุกฺกฏฺฐปทานํ อาวุโส กติ อาปตฺติโยฯ

วิสฺสชฺชนา – สตฺตสติกํ วิสฺสชฺชิสฺสํ, สนิทานํ สนิเทฺทสํฯ สมุกฺกฏฺฐปทานํ ภเนฺต น กตมา อาปตฺติฯ

ปุจฺฉา – กสฺส อาวุโส วจนํฯ

วิสฺสชฺชนา – ภควโต ภเนฺต วจนํ อรหโต สมฺมาสมฺพุทฺธสฺสฯ

ปุจฺฉา – เก อาวุโส สิกฺขนฺติฯ

วิสฺสชฺชนา – เสกฺขา จ ภเนฺต ปุถุชฺชนกลฺยาณกา จ สิกฺขนฺติฯ

ปุจฺฉา – เก อาวุโส สิกฺขิตสิกฺขาฯ

วิสฺสชฺชนา – อรหโนฺต ภเนฺต สิกฺขิตสิกฺขาฯ

ปุจฺฉา – กตฺถ อาวุโส ฐิตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สิกฺขากาเมสุ ภเนฺต ฐิตํฯ

ปุจฺฉา – เกนาวุโส อาภตํฯ

วิสฺสชฺชนา – ปรมฺปราย ภเนฺต อาภตํฯ